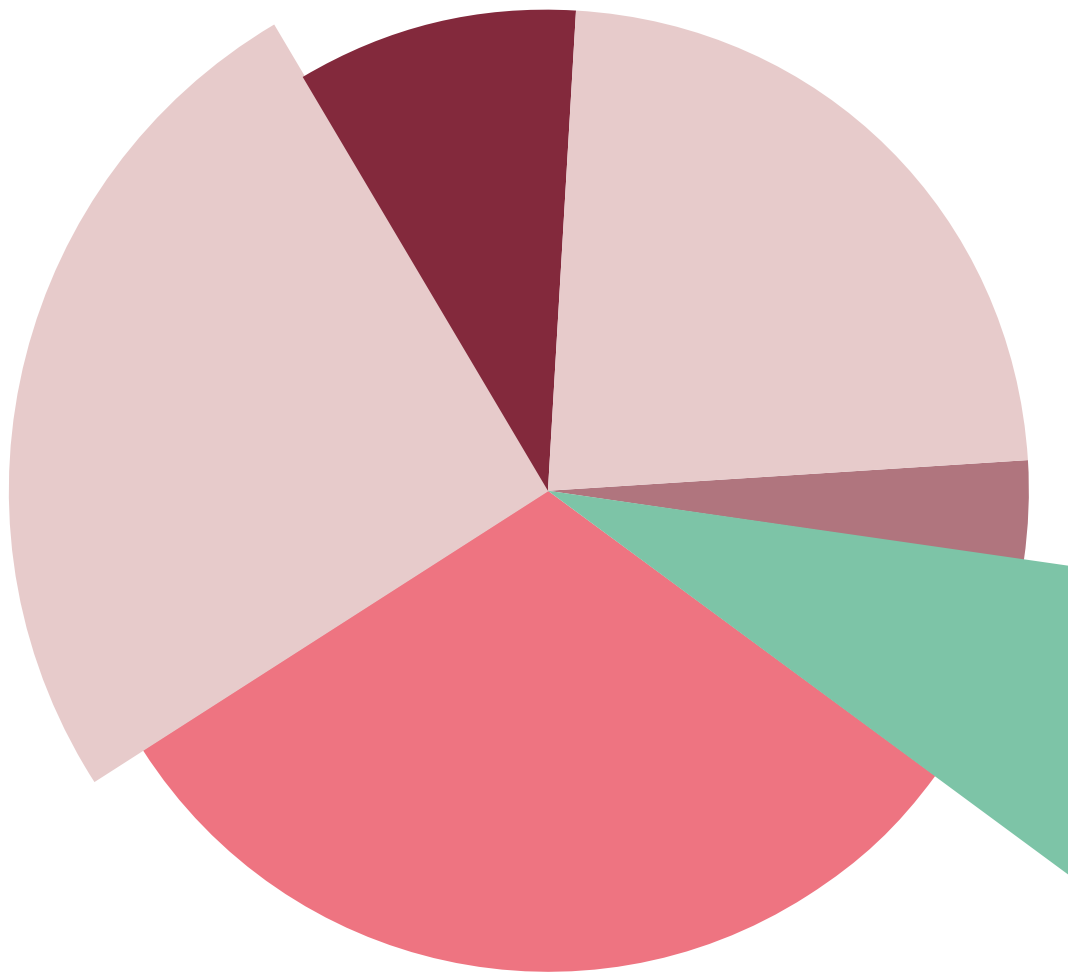

Skatteetaten

Årsrapport 2017 for Skatteetaten

Innhold

I	Leders beretning	5
II	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	9
III	Årets aktiviteter og resultater	15
IV	Styring og kontroll i virksomheten	37
V	Vurdering av fremtidsutsikter	51
VI	Årsregnskap 2017	57

I. Leders beretning

Skatteetaten sikrer det finansielle hovedgrunnlaget for offentlig virksomhet ved at skatter, avgifter og andre krav blir riktig fastsatt og innbetalt. Samlet skatte- og avgiftsproveny økte med 54,7 milliarder kroner fra 2016 og var til sammen på 1 155 milliarder kroner i 2017. Økningen er i hovedsak et resultat av økt petroleumsskatt.

Min vurdering er at Skatteetaten har levert godt på resultatkravene i 2017, i en periode med betydelige endringer for etaten og for brukerne. Etaten har et høyt aktivitetsnivå og har samtidig opprettholdt god service. Arbeidsmiljøet i Skatteetaten kjennetegnes av et positivt engasjement, med dyktige medarbeidere og ledere som står på slik at vi klarer å levere på samfunnsoppdraget.

Samtidig som vi opplever gode resultater, ser vi tegn på at risikoen for tap av proveny øker. Dette skyldes stadig strammere budsjetter, kombinert med de omfattende endringene vi må igjennom for å fortsatt levere godt på oppdraget vårt. Ivaretagelse av nylig overførte oppgaver, nødvendig IKT-modernisering, og omorganisering av etaten er hver for seg tre betydelige og krevende interne prosesser, som alle er tvingende nødvendige. Samtidig skal etaten tilpasse seg samfunnsendringer av betydning for vår virksomhet, som skjer i stadig høyere takt og med økende kompleksitet.

I dagens situasjon må vi gjøre tøffe prioriteringer for å ha kapasitet til viktige endrings- og utviklingsprosesser, og samtidig opprettholde stabil og sikker produksjon. Vi er som etat allerede presset på ressurser og kapasitet og ser at dette påvirker årets resultatoppgjør på noen områder. I styringsdialogen med departementet gjennom 2017 har jeg uttrykt bekymring for den økonomiske situasjonen i 2018 og pekt på ulike risikoer i den forbindelse. I en situasjon hvor budsjetttrammene fortsatt er trange, vil det være behov for tett dialog videre med departementet om hvilke prioriteringer vi gjør.

Iverksettelsen av ny skatteforvaltningslov i 2017 er den mest omfattende lovendringen på skatteområdet på mange år og legger til rette for en omfattende modernisering av beskatningsprosessen. Vi sørget for en smidig overgang fra selvangivelse til skattemelding, og vi har startet arbeidet med å utvikle fremtidens skattemelding. Innføring av tvangsmulkt har gitt ønskede effekter ved at flere leverer grunnlagsdata og skattemeldinger til riktig tid, og antall skjønnsfastsettinger er kraftig redusert.

Også på det internasjonale området var det store milepæler med implementering av ordninger innenfor OECDstrategien BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) og utveksling av opplysninger over landegrensler (Common Reporting Standard, CRS, og country-by-country-reporting, CbCr). Jeg har på vegne av Skatteetaten fått en viktig rolle i internasjonalt samarbeid, som styreleder av Forum on Tax Administrations (FTA) i OECD. Her vil jeg prioritere områdene forutsigbarhet (tax certainty), informasjonsutveksling og digitalisering.

Jeg vil trekke frem noen momenter som bidrar til å beskrive virksomhetsåret 2017 innen følgende tre hovedområder: produksjon, forbedring og utvikling, og større endringsprosesser.

Stabil og sikker produksjon er høyeste prioritet, og Skatteetaten har gjennomgående god måloppnåelse med kun to vesentlige resultatavvik i produksjonen i 2017. Det er saksbehandlingstiden for meldingstypen innvandring i Folkeregisteret og for andel treff ved avdekkingskontroller.

Skatteklagenemnda ble opprettet 1. juli 2017, og er en uavhengig klageinstans. Saksbehandlingstiden ved nemda er ikke tilfredsstillende. For å redusere restansene er det satt i verk en rekke tiltak.

Ny skattemelding merverdiavgift og innførselsmerverdiavgift er utviklet og inngår fra juni 2017 som en ordinær del av etatens merverdiavgiftsforvaltning. Vi har jobbet målrettet med Skatteetaten.no for å gi brukerne bedre mulighet til å ivareta sine rettigheter og plikter, blant annet gjennom å gi bedre informasjon til nye næringsdrivende.

De siste årene har Skatteetaten overtatt ansvar og oppgaver for å sikre en helhetlig og effektiv skatteforvaltning, og for å styrke statlig innkreving.

Vi er i gang med endring av kontorstrukturen. Endringen skjer gradvis og vil være sluttført i 2019.

I 2017 fikk etaten i oppdrag å utrede en mulig innlemming av NAV innkreving (NAVI), og det er besluttet at NAVI blir del av Skatteetaten fra april 2018. I 2017 har vi utredet ny organisasjonsmodell for Skatteetaten med direktorat og seks divisjoner som får nasjonalt ansvar og landsdekkende oppgaveløsning.

Skatteetaten har bidratt til at Regjeringens satsing på arbeidskriminalitet står høyt på dagsorden og har vært aktiv deltaker i samfunnsdebatten både nasjonalt og internasjonalt på strategiske områder for etaten.

Vi møter store utfordringer i det vi går inn i 2018, og vil måtte gjøre tøffe prioriteringer for å ivareta samfunnsoppdraget vårt på best mulig måte.

Oslo 15. mars 2018

Hans Christian Holte

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Skatteetatens samfunnsoppdrag

Skatteetaten er et statlig forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet. Departementet har gitt etaten dette samfunnsoppdraget: *Skatteetatens virksomhet utgjør det finansielle hovedgrunnlaget for offentlig virksomhet.*

Departementet har også fastsatt fire hovedmål for 2017:

1. Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid
2. Skatter og andre krav skal betales til rett tid og innkreves effektivt
3. Folkeregisteret skal ha høy kvalitet
4. Brukerne skal få god service

Skatteetatens visjon er *Et samfunn der alle vil gjøre opp for seg*. I dette ligger Skatteetatens tillit til at borgerne ønsker å bidra til felleskapets finansiering. I arbeidet med å legge til rette for en god etterlevelse av regelverket for skatter og avgifter tar vi i bruk et stort spekter av virkemidler.

Samfunnet stiller en rekke krav til et godt skattesystem, herunder til proveny, rettssikkerhet, rettferdighet, likebehandling og effektivitet. Dette innebærer tilsvarende krav til Skatteetaten. Gode IKT-systemer er avgjørende for at vi lykkes, og for at systemene gir brukereffekter som redusert tidsbruk og reduserte kostnader. Vi skal være serviceorientert, legge vekt på korrekt og rask saksbehandling og gi god veiledning til alle grupper av skattepliktige.

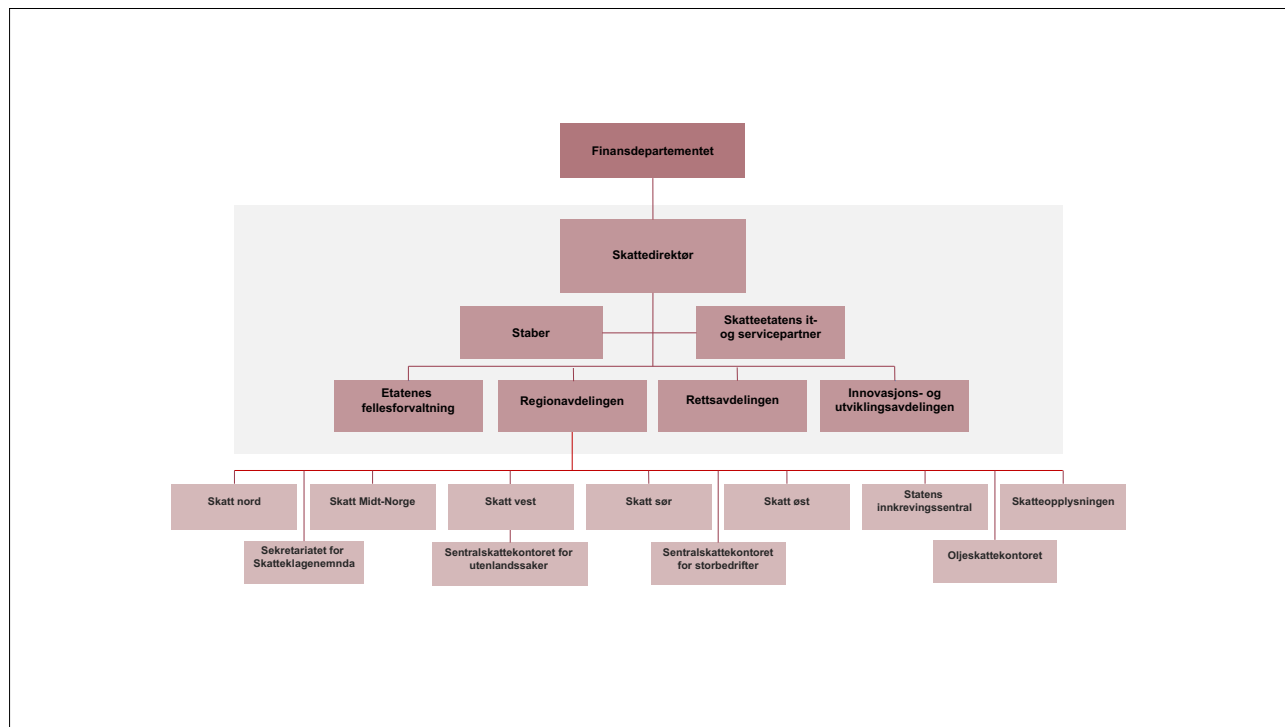
Skatteetatens kjerneverdier skal prege vår atferd både internt og eksternt. Vi skal være *profesjonelle* i vårt arbeid, *imøtekommende* overfor de skattepliktige og de som vi samarbeider med, og *nytenkende* i måten vi løser oppgavene på.

Skatteetatens organisering

Skattedirektoratet står for den faglige, strategiske og administrative ledelsen av etaten og ledes av skattedirektøren. Skatteetaten har fem regioner: Skatt nord, Skatt Midt-Norge, Skatt vest, Skatt sør og Skatt øst, med til sammen 94 skattekontor. I tillegg omfatter etaten Sentralskattekontoret for storbedrifter, Statens innkrevingsentral og Skatteopplysningen, og direktoratet har et helhetlig ansvar for styringen av Oljeskattekontoret.

Skatteklagenemnda er en uavhengig og landsdekkende nemnd for behandling av klager på skatte- og avgiftsområdet. Klagenes forberedes av sekretariatet for Skatteklagenemnda. Sekretariatet er faglig uavhengig, men administrativt underlagt Skattedirektoratet.

Skatteetatens organisasjonskart med departementet som overordnet myndighet:

Skatteetaten hadde 6 581 ansatte fordelt på 6 359,8 årsverk per 31. desember 2017.

Skatteetaten har det faglige ansvaret for styring og oppfølging av den kommunale skatteoppkreverfunksjonen, mens kommunene har det administrative ansvaret.

Etatenes fellesforvaltning (EFF) er et samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Skatteetaten. EFF er organisert som en frittstående avdeling i Skattedirektoratet og består av ni medarbeidere. EFF forvalter rapporteringen fra nesten 250 000 arbeidsgivere, et 60-talls lønssystemer og svært store datamengder. EFF forsyner de tre etatene med data som de bruker i sine mest sentrale leveranser.

Utvalgte nøkkeltall for skatt og avgift

Register er en viktig basis for Skatteetatens evne til å fastsette skattene riktig og til rett tid.

Register		2017	2016	2015
Skatt	Antall personlige skattytere	4 827 175	4 794 895	4 718 031
	Antall upersonlige skattytere	303 086	291 268	280 942
Merverdiavgift		363 466	359 375	355 140
Særaggift		1 958		

På grunnlag av skattemelding skatt, skattemelding merverdiavgift og oppgaver om arbeidsgiveravgift har Skatteetaten fastsatt et skatte- og avgiftsproveny i 2017 på i alt 1141,9 mrd. kroner. Med proveny forstår vi fastsatt skatt og avgift til forskjell fra skatteregnskapet som omfatter innbetalt skatt og avgift, jf. kapittel VI. Med merverdiavgift innberettet til Tolletaten blir samlet proveny på 1155,0 mrd. kroner, jf. tabellen under som viser det totale skatte- og merverdiavgiftsproveny basert på de samlede skatte- og avgiftsregnskapene:

Skatte og avgiftsproveny

	Note	2017	2016	2015
		mrdr kr	mrdr kr	mrdr kr
- Merverdiavgift innberettet til og fastsatt av Skatteetaten		254,6	126,7	114,1
- Merverdiavgift innberettet til og fastsatt av Tolletaten		13,1	139,8	139,1
Merverdiavgift		267,7	266,5	253,2
Avgift på arv og gaver		0	0,2	0,2
Skatt og avgift på utvinning av petroleum		86,8	14,6	73,6
Særagifter	1	95,4	94,4	
Personlige skattytere	2	449,5	493	460,2
Upersonlige skattytere	2	84,9	70,2	66,7
Kildeskatt, tvangsmulkt		4,1		
Arbeidsgiveravgift		166,6	161,4	158,4
Totalt skatte- og merverdiavgiftsproveny		1 155,0	1 100,3	1 012,3

Tallgrunnlaget hentes fra Rapport 1: Nye krav i løpet av regnskapsåret på de ulike inntekstpostene, med unntak merverdiavgift og særagifter

Note 1: Særagifter ble tidligere innberettet til og fastsatt til Tolletaten. Særagiftene ble overført til Skatteetaten fra 2016.

Note 2: Kommune, fylke, stat og folketrygd samlet

Samlet skatte- og avgiftsproveny er i 2017 økt med 54,7 mrd. kroner sammenlignet med 2016.

Merverdiavgift, samlet for Tolletaten og Skatteetaten, har en økning på 1,2 mrd. kroner fra 2016. Merverdiavgift fastsatt av Skatteetaten har en økning på 127,9 mrd. kroner, mens Tolletaten har en nedgang på 126,7 mrd. kroner som følge av innføring av utsatt avregning fra 1. januar 2017.

Petroleumsskatt er økt med 72,2 mrd. kroner fra 2016. Økningen skyldes høyere utskrevet terminskatt for 2017 sammenlignet med 2016 og lavere andel av nedsettelse i forbindelse med avregning og endrings saker.

Særagiftene har en økning på 1 mrd. kroner fra 2016. Økningen skyldes flypassasjeravgiften som ble innført 1. juni 2016. I 2016 ble det inntektsført 927 mill. kroner på denne avgiften, mens avgiften i 2017 er 1 813 mill. kroner.

For personlige skattytere er det en reduksjon i proveny på 43,5 mrd. kroner. Dette skyldes i hovedsak at forskuddsskatt for 2017 ble postert i desember 2016 i stedet for januar 2017. For upersonlige skattytere har provenyet en økning på 14,7 mrd. kroner.

Arbeidsgiveravgiften har en økning på 5,2 mrd. kroner.

Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet

	Note	2017	2016	2015
Antall brutto årsverk	1	6 360	6 549	6 307
Samlet tildeling kap 1618 i mill. kroner	2	6 666	6 217	5 968
Regnskap per 31.12 i mill. kroner	3	6 456	5 846	5 482
Utnyttelsesgrad kap 1618		96,9 %	94,0 %	91,9 %
Tildelt under post 01 Drift i mill. kroner		5 832	5 421	5 158
Regnskap per 31.12 i mill. kroner	3	5 789	5 291	4 888
Utnyttelsesgrad post 01 Drift		99,3 %	97,6 %	94,7 %
Lønnsandel av driftskostnader		75,1 %	71,4 %	72,5 %

Note 1: Brutto årsverk inkl. Statens innkrevingsentral med 340,1 årsverk fra 31.12.2015 og Tolletaten med 358,0 årsverk fra 31.12.2016.

Note 2: Tildelingen i 2017 inkl. ny ordning for premiebetaling til Statens pensjonskasse der virksomhetene selv er ansvarlige for egne pensjonskostnader. For 2017 utgjør dette 542 mill. kroner.

Note 3: Driftsregnskapet er justert for inntekter/refusjoner under kap. 4618.

Bemanningen er redusert med 189 brutto årsverk (-2,9 prosent) fra 2016 til 2017. Reduksjonen skyldes i hovedsak tilpasning til strammere budsjettammer og uttak av gevinster fra avtalte utviklingstiltak. Vi ser videre at etaten har et høyt aktivitetsnivå, og aktivitetsnivået gjenspeiler seg i en svært høy utnyttelsesgrad av budsjettmidlene. For kapittel 1618 under ett har utnyttelsesgraden økt fra 94,0 prosent i 2016 til 96,9 prosent i 2017. Når det gjelder utnyttelsesgraden under post 01 Drift viser denne en positiv utvikling fra 97,6 prosent i 2016 til 99,3 prosent i 2017. En så høy utnyttelsesgrad gir lite rom for uforutsette hendelser og er mer krevende å håndtere. Sammenlignet med andre etater er utnyttelsesgraden meget tilfredsstillende.

Lønnsandelen av driftskostnadene har tidligere ligget relativt stabilt, men viser en økning fra 71,4 prosent i 2016 til 75,1 prosent i 2017. Hovedårsaken er innføringen av ny ordning for premieinnbetaling til Statens pensjonskasse hvor etaten ble tilført 542 mill. kroner i 2017.

III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av måloppnåelse og resultater

Resultatene for 2017 viser at Skatteetaten har levert et godt årsresultat:

- Fastsettingen skjer i hovedsak til rett tid, og kvaliteten er tilfredsstillende. Resultatene er bedre enn i 2016.
- Skatter, avgifter og krav betales hovedsakelig til rett tid, og Skatteetaten er effektiv i sin innkreving. Resultatene er bedre enn i 2016.
- Det generelle inntrykket er at kvaliteten på forskudd for inntektsåret 2017 har vært god.
- Kontrollområdet viser generelt gode resultater i forhold til 2016, men med ett vesentlig avvik på et styringsparameter.
- Folkeregisterets kvalitet i 2017 vurderes til å være på samme nivå som i 2016, men også her med ett vesentlig avvik på et styringsparameter.
- Skatteetaten yter en god service til brukerne, og vi vurderer saksbehandlingen som effektiv på de fleste områder. Vi må imidlertid forbedre effektiviteten på klagebehandling i alle ledd for å redusere restansene i Skatteklagenemnda.

Skatteetaten har dermed kun to vesentlige avvik fra resultatkravene i 2017. Vi kommenter disse under tilhørende delmål:

- Delmål 1.3 for styringsparameter 1.3.4 Andel treff ved avdekkingskontroller
- Delmål 3.1 for styringsparameter 3.1.1 Saksbehandlingen av folkeregistermeldinger er ajour

Hovedmål 1: Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid

Fastsettingen skjer i hovedsak til rett tid, og kvaliteten er tilfredsstillende. En effektiv skatteprosess bygger på grunnlagsdata. Gjennom dialog med leverandører av grunnlagsdata mv. øker vi kvaliteten på leveransene slik at effekten for brukerne er et riktigere utkast til skattemelding. For skattepliktige med inntekter mv. uten grunnlagsdata arbeider vi mer i forkant for å hjelpe den skattepliktige til å fastsette inntekt og formue selv ved levering av skattemelding, jf. det nye prinsippet om selvfastsetting i skatteforvaltningsloven. Skatteoppgjørene ble gjennomført som planlagt og effekten av målrettet arbeid bidro til at 3 889 682 skattepliktige mottok skatteoppgjøret allerede i juni, 3 prosentpoeng mer enn i 2016.

Samfunnet er avhengig av god etterlevelse hos den enkelte skattepliktige. Sammenhengen mellom etatens bruk av virkemidler og effekten på skattepliktiges adferd er krevende å måle. Vi arbeider med å utvikle effektive målemetoder. Analyse i 2017 indikerer at det har vært en positiv reduksjon i andelen som opplever liten eller svært liten oppdagelsessannsynlighet, mens analyser for arbeidslivskriminalitet indikerer at den ikke er økt de siste årene.

Vi flyttet i 2017 ressurser over til å sikre kvaliteten i tredjepartsopplysninger. Dette har, sammen med effektene av tvangsmulkt, bidratt til å gi en høy kvalitet på dataene i årets utkast til skattemelding. Vi ser også positive effekter av tvangsmulkt på økt rettidighet i skattemeldinger fra personlige næringsdrivende.

Rettidigheten for innlevering av skattemeldingen fra upersonlige skattepliktige er økt. På merverdiavgiftsområdet er rettidigheten i saksbehandling lavere enn vi ønsker. Dette gjelder særlig for etatens behandling av negative merverdiavgiftmeldinger som vi vil følge tett opp i 2018.

En av Skatteetatens kjerneoppgaver er å sikre høy etterlevelse blant de skatte- og avgiftspliktige. De siste årene har vi økt vår forståelse av hvorfor skattepliktige oppgir eller unnlater å oppgi inntekt og formue til beskatning. Vi jobber systematisk med å forstå dynamikken i etterlevelse, og hvordan vi kan påvirke etterlevelse. Denne kunnskapen omsetter vi i å utvikle nye virkemidler og metoder. I 2017 har vi prøvd ut flere proaktive metoder med formål å øke frivillig etterlevelse og ønsket skattemoral.

Det har i 2017 vært en positiv, signifikant reduksjon i andelen næringsdrivende (med ansatte) som opplever liten eller svært liten oppdagelsessannsynlighet. Målt over tid er utviklingstrekket en svak økning.

Vi har arbeidet målrettet for å redusere arbeidsmarkeds kriminalitet for å avdekke skjulte inntekter og formue i utlandet. Våre analyser indikerer at omfanget av skatterelatert arbeidslivskriminalitet ikke har vokst de siste årene. Vi fortsetter å jobbe med aktører som er medspillere, og mot aktører som vi mener bevisst unndrar inntekt og formue fra skattlegging. En viktig målgruppe er de aktører vi har lite kunnskap om, blant andre utenlandsk arbeidskraft. Samarbeid med andre etater nasjonalt og internasjonalt er viktig for å lykkes med innsatsen på disse områdene, og vi prioriterer arbeidet høyt. Vi har i 2017 ledet et målrettet samarbeid innenfor OECD Forum on Tax Administrations som retter oppmerksomheten mot økonomien i periferien mellom hvit og svart økonomi (Shadow Economy).

Delmål 1.1 Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet

Styringsparametere

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
1.1 Grunnlaget for fastsetting skal foreligge til rett tid og med god kvalitet						
SP	1.1.1	Andel uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver	≤ 1,5%	0,36 %	0,75 %	0,43 %
SP	1.1.2	Kvaliteten på grunnlags- og registerdata, gitt ved avvik mellom grunnlags- og registerdata og skattefastsetting (personlige skattytere)	≤ 2 %	0,09 %	0,08 %	

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
SP	1.1.3	Andel rettidige skattemeldinger fra selvstendig næringsdrivende	≥ 93,0 %	95,0 %	93,8 %	93,6 %
SP	1.1.4	Andel rettidige skattemeldinger fra upersonlige skattytere	≥ 86,0 %	87,3 %	90,5 %	89,4 %
SP	1.1.5	Andel rettidige inkomne skattemeldinger for merverdiavgift	≥ 92,0 %	91,2 %	91,5 %	91,3 %
SP	1.1.6	Andel skattemeldinger produsert uten mangler og teknisk feil	≥ 97,0 %	98,9 %	92,5 %	99,0 %

Måloppnåelsen er gjennomgående god for delmål 1. Kvaliteten på grunnlaget før fastsetting er tilfredsstillende og er vesentlig bedret sammenlignet med 2016. Ressursene etaten har benyttet til å sikre kvaliteten i tredjepartsopplysninger har, sammen med større grad av testing i forkant, gitt en høy kvalitet på dataene i utkast til skattemelding.

Rettidigheten på innrapporterte grunnlagsdata har vært god da grunnlagsdataene i all hovedsak ble innrapportert tidnok til å bli forhåndsutfyllt i utkast til skattemelding. Andelen uidentifiserte grunnlagsdataoppgaver holder seg på et stabilt, lavt nivå. Dette betyr at vi bruker de aller fleste grunnlagsdataoppgaver videre i fastsettingsprosessen.

Måloppnåelsen for andel rettidig leverte skattemeldinger for personlige næringsdrivende og for upersonlige skattepliktige er tilfredsstillende. Andelen rettidig inkomne merverdiavgiftmeldinger er på nivå med tidligere år og ligger tett opp til resultatkravet, jf. styringsparameter 1.1.5.

Delmål 1.2: Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet

Styringsparametere

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
1.2 Fastsettingen skal skje til rett tid og med god kvalitet						
SP	1.2.1	Andel skatteoppgjør uten endring [6]	≥ 97,0 %	97,2 %	97,30 %	98,3 %
SP	1.2.2	Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift ved oppgavekontroll	≥ 31 000	35 781	30 944	26 400
SP	1.2.3	Andel negative skattemeldinger for merverdiavgift tatt ut til kontroll og som er behandlet innen 2 måneder	≥ 80,0 %	76,4 %	74,6 %	77,5 %
SP	1.2.4	Andel skjønnsfastsettelse av merverdiavgift fastsatt innen 80 dager etter forfall	≥ 90,0 %	94,9 %	94,7 %	94,3 %

Merknad: begrepet oppgavekontroll i SP 1.2.2. er utdatert. I ny skatteforvaltningslov er begrepet meldingskontroll.

Note 6: Fra 2016 gjelder kravet nest siste inntektsår. 2015 gjelder det siste inntektsåret.

For delmål 1.2 er det god måloppnåelse med unntak for et mindre avvik i styringsparameter 1.2.3 om andel negative skattemeldinger merverdiavgift tatt ut til kontroll. En tett oppfølging en rekke igangsatte og gjennomførte forbedringstiltak gjennom 2017 har resultert i en bedring i årsresultatet på tilnærmet to prosentpoeng sammenlignet med årsresultatet for 2016. Vi vil fortsette den tette oppfølgingen.

I slutten av juni ble 3 889 682 skatteoppgjør beregnet, og 89,4 prosent av alle lønnstakere og pensjonister fikk sitt skatteoppgjør. Dette er en oppgang på tre prosentpoeng i forhold til forrige år. I 2017 har utenlandske arbeidstakere på midlertidig opphold i Norge og med utenlandsk arbeidsgiver, fått skatteoppgjøret i juni under samme forutsetninger som bosatte skattepliktige.

35 000 færre leverte skattemeldingen på papir i fjor. Vi har senere oppgjør for de som leverer skattemeldingen på papir.

Arbeidet med å få inn flere og kvalitetsmessig bedre tredjemannsopplysninger har pågått over flere år og har ført til at mange kan benytte seg av leveringsfritak.

De fleste av de som har behov for å endre utkast til skattemelding, gjør det elektronisk. Dette er første år med egenfastsetting, og det nye prinsippet har medført færre klager. En del forhold som tidligere førte til klage, fører nå til ny egenfastsetting som må behandles av saksbehandler. Per 31. desember 2017 har vi behandlet cirka 68 300 nye egenfastsettinger. En erfaring vi har gjort er at de skattepliktige ennå ikke fullt ut har forstått at de kan egenfastsette på nytt når det gjelder forholdet som ikke er fastsatt av Skatteetaten. Hvor stort dette omfanget er, har vi ikke tall på, men det er på det rene at vi har potensial på større ressursbesparelse når egenfastsettingsprinsippet er blitt mer kjent blant de skattepliktige.

En annen virkning av egenfastsetting er at omfanget av, og progresjonen i kontrollarbeidet, har blitt mer uforutsigbart da nye egenfastsettinger kan generere flere kontrollutslag i tre år framover. Det kan bli krevende å følge opp kontroll parallelt med årets produksjon.

Vi ser som nevnt positive effekter på rettidigheten av levering av skattemeldingen fra personlige næringsdrivende og selskaper etter innføringen av sanksjonering med tvangsmulkt ved for sen levering, se nærmere om tvangsmulkt under avsnittet om oppfølging av nytt skatteforvaltningsregelverk. Innføring av tvangsmulkt har også ført til en kraftig reduksjon av antall skjønnsfastsettinger, med en nedgang fra 38 000 i fjor til 18 000 i år.

Innføring av tvangsmulkt har medført klager fra opplysningspliktige, i alt 12 592 for alle meldingstyper. Årsakene til klagene er flere, blant annet mangelfulle registre. Vi har ryddet noe i registrene, og dette arbeidet vil fortsette, blant annet i dialog med Brønnøysundregistrene.

Delmål 1.3: Kontrollene skal ha et riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå

Styringsparametere

Hoved-mål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
1.3 Kontrollene skal ha riktig omfang og fastsatt kontrollfaglig nivå						
SP	1.3.1	Andel virksomheter med liten eller svært liten opplevd oppdagelsesrisiko	≤ 21,0 %	20 %	32 %	21 %
SP	1.3.2	Gjennomsnittlig avdekket inntekt per avdekkingskontroll av næringsdrivende og selskaper	≥ 190 000	196 967	187 134	187 687
SP	1.3.3	Gjennomsnittlig avdekket merverdiavgift per avdekkingskontroll	≥ 70 000	86 577	82 537	98 090
SP	1.3.4	Andel treff ved avdekkingskontroller	≥ 70,0 %	63,8 %	71,2 %	66,4 %
SP	1.3.5	Andel kontrollerte arbeidsgivere (arbeidsgiverkontroller - SKO) [1]	≥ 5,0 %	4,6 %	4,3 %	4,6 %
SP	1.3.6	Gjennomsnittlig avdekket særavgift per avdekkingskontroll	≥ 300 000	483 438	384 104	

Note 1: 2015 inngår personallistekontroller i tallet.

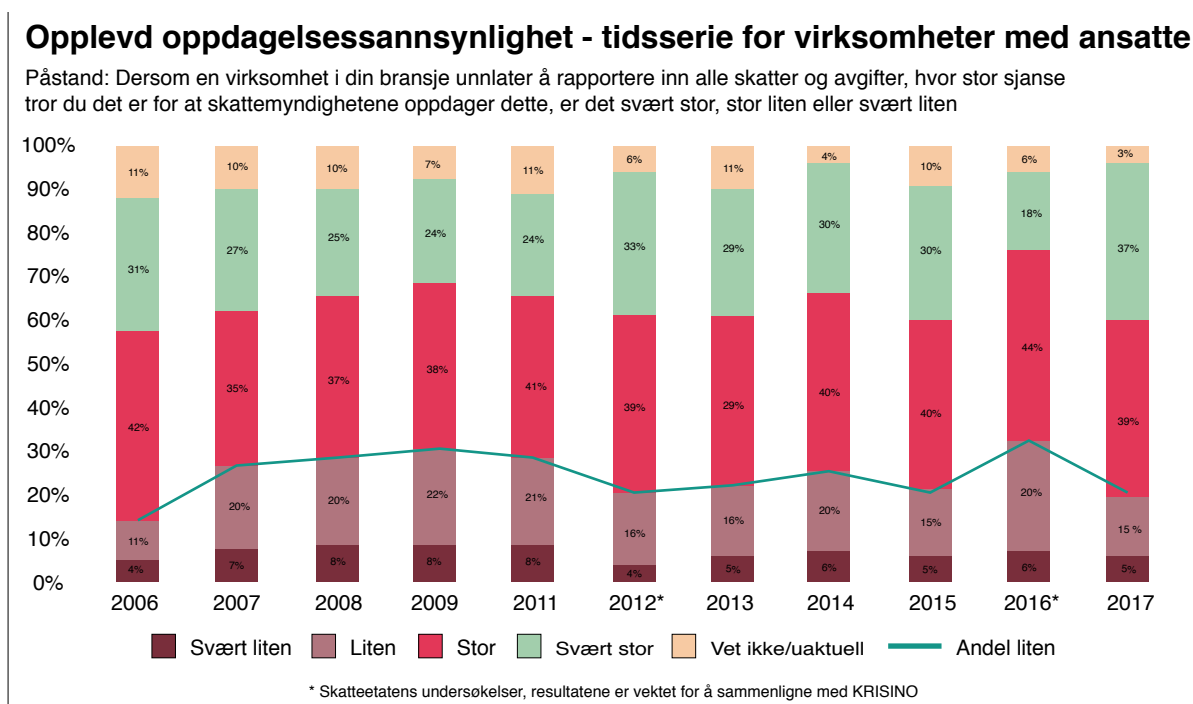
Vi vurderer at kontrollene har et riktig omfang, og at de har et godt kontrollfaglig nivå. Kontrollressursene er prioritert opp mot risikoene innen arbeidslivskriminalitet, storbedrift, internasjonale pengetransaksjoner, riksprosjekter og merverdiavgiftsområdet. Resultatene på avdekking relatert til merverdiavgift, inntekt og særavgift er gode. Vi når resultatkravene med to unntak; avviket i styringsparameter 1.3.4 er vesentlig, mens avviket i styringsparameter 1.3.5 er mindre.

Skatteetaten har samlet sin innsats og videreført et sterkt fokus på finansområdet. Den landsdekkende aktiviteten bidrar til likebehandling av skattyterne og ivaretar deres rettssikkerhet. Vi har gjennomført et bredt spekter av tiltak på området, for eksempel informasjon, kontroll og endring av skjema. Det er jobbet opp mot næringsliv og tilbydere av finansielle produkter for å sikre og øke etatens innsikt og kompetanse på finansområdet. Innenfor området krypto-

og digitalvaluta pågår det et aktivt arbeid for å få til tett samarbeid og innsats internt og eksternt. Skatteetaten har også i 2017 hatt landsdekkende oppgaveløsning på andre utvalgte risikoområder gjennom egne prosjekter.

I forhold til vurderingen av styringsparameter 1.3.1 gjennomføres Kriminalitet- og sikkerhetsundersøkelsen i Norge (KRISINO) annethvert år (oddtall). Skatteetatens spørreundersøkelse om etterlevelse, regelverk og oppdagelsesrisiko (SERO) er blitt gjennomført årlig siden 2016. Begge undersøkelsene belyser opplevd oppdagelsesansynlighet gjennom et representativt utvalg i næringslivet. KRISINO rettes mot virksomheter med ansatte. Når vi sammenlikner med SERO, fra 2017, er andelen som opplever liten eller svært liten oppdagelsesansynlighet 20 prosent. Dette er en positiv nedgang på 12 prosentpoeng fra 2016.

Målt over tid er utviklingstrekket en svak økning, jf. denne figuren og trendlinjen:

Sammenhengen mellom etatens bruk av ulike virkemidler og endringer i de skatte- og avgiftspliktiges adferd er som nevnt krevende å måle, men innenfor satsningen mot arbeidsmarkeds kriminalitet har vi utviklet målemetoder som kan dokumentere endringer. Det legges opp til å se flere indikatorer sammen, hvor oppdagelsesrisiko er en av disse.

Resultatet for styringsparameter 1.3.4 med andel treff ved avdekkingskontroller har et vesentlig avvik fra kravet. Manglende måloppnåelse er knyttet til flere forhold. Det første forholdet er knyttet til utfordringer på et risikoområde. Treffprosenten for kontrollene på dette risikoområdet ble for 2017 på bare på 18,8 prosent.

Et annet forhold er metodikken knyttet til arbeidet mot kriminelle nettverk. I arbeidet mot bakmenn i kriminelle nettverk har det blitt gjennomført kontroll hos flere selskaper i et nettverk for å finne beviser hvem som er hovedmann. Dette har gitt utslag i flere nullkontroller, men samtidig bedret kvaliteten på kontrollen mot hovedmann. Eksempelvis ble det gjennomført 24 avdekkingskontroller i en nettverkssak hvor resultatet ble 23 nullkontroller og ett treff på hovedmann som faktisk drev virksomheten.

Et tredje forhold er at registreringspraksis og beregningsgrunnlaget for treffprosenten ikke samsvarer. I arbeidet med å ta ned risiko knyttet til grensekryssende transaksjoner har beløpsmessige avdekkinger på formue ikke påvirket treffprosenten da treff på formue ikke var med i beregningsgrunnlaget for 2017.

Et fjerde forhold er interne forskjeller. De viser at vi fortsatt må utvikle vår kompetanse relatert til analyse, etterretning, utplukk og håndtering av de objektene vi tar ut til kontroll. Ved siden av å sette i verk tiltak for å øke kvaliteten på utplukk vil vi for 2018 endre grunnlaget for andel treff ved avdekkingskontroller. Dette vil gi et riktigere bilde av treffprosenten innenfor dagens risikoområder.

I forhold til styringsparameter 1.3.5 har resultatet på arbeidsgiverkontrollen et mindre avvik fra målkravet på 5 prosent. Resultatutviklingen er positiv sammenlignet med foregående år for i 2015 var resultatet 3,4 prosent uten personallistekontrollene. Vi er fornøyd med at arbeidsgiverkontrollen i større grad preges av en risikobasert tilnærming og en koordinert innsats i tråd med etatens satsingsområder. Her peker satsingen knyttet til arbeidslivskriminalitet seg ut som det viktigste enkeltområdet, og der de kommunale skatteoppkreverne i flere av store byer og kommuner også bidrar.

Resultatene viser at de kommunale skatteoppkreverne i store byer og kommuner med stor andel av landets arbeidsgivere leverer gode resultater i 2017. Bergen kernerkontor fikk redusert sitt resultatkrav til 3 prosent for å sikre at de kunne bidra med ressurser inn i Skatteetatens arbeid med ny, prediktiv modell for kontrollutvelgelse.

Antall og andel kontrollerte arbeidsgivere i store byer og kommuner

	Antall arbeidsgivere i kommunen	Andel av arbeids-givere i landet	Andel kontrollerte arbeids-givere
Oslo	35 331	16 %	5,0 %
Bergen	10 585	5 %	3,1 %
Asker og Bærum	7 981	4 %	4,0 %
Trondheim	7 045	3 %	5,1 %
Stavanger - antall arbeidsgivere i kontrollsamarbeidet	5 304	2 %	5,1 %
Kristiansand	3 693	2 %	5,1 %
Tromsø	2 860	1 %	5,0 %
Sum	72 799	33 %	4,6 %
Totalt antall arbeidsgivere i landet	217 797		

Prioriterte tiltak i 2017

Samarbeid mellom Skatteetaten og Tolletaten – særavgifter og merverdiavgift ved innførsel

Samarbeidet er regulert gjennom avtaler og fungerer tilfredsstillende både på overordnet plan og gjennom operativt arbeid i relevante fagmiljø.

Skattemelding merverdiavgift og innførselsmerverdiavgift

Prosjektet ble etablert 1. august 2015 og avsluttet vellykket 30. juni 2017. Ny skattemelding merverdiavgift og innførselsmerverdiavgift inngår nå som en ordinær del av etatens merverdiavgiftsforvaltning.

Kvaliteten på Merverdiavgiftsregisteret

Et riktig og oppdatert Merverdiavgiftsregister er en forutsetning for riktig fastsetting av merverdiavgift. Et riktig register medvirker til både å forebygge merverdiavgiftssvindel, og til at brukerne skal ha tillit til registeret. Vi øker kvaliteten på registeret blant annet med aktiv oppfølging av nyregistrerte virksomheter og løpende virksomhetsavklaringer. Registeret har mange inn- og utmeldinger hvert år, og det er utfordrende å hindre at fiktive virksomheter og falske identiteter blir registrert. Det er i tillegg et avvik mellom antall som registrerer seg i Enhetsregisteret og de som antatt skulle vært registrert i Merverdiavgiftsregisteret.

I forbindelse med satsingen mot arbeidslivskriminalitet har vi gjennomført konkrete forbedringstiltak for å øke kvaliteten i Merverdiavgiftsregisteret, blant annet et tiltak for kartlegging av mulige nettverk. Vi har startet et forsknings- og analyseprosjekt i samarbeid med Norsk Regnesentral for å identifisere kjennetegn på risiko for svindel. Hensikten med prosjektet er todelt: det ene å rette innsatsen mot virksomheter hvor risikoen for svindel er størst og det andre å forenkle for virksomheter med lav risiko.

Innretting av Skatteetatens kontrollvirksomhet for mer systematisk kunnskapsbygging

Vi startet i 2017 et langsiktig utviklingsarbeid med sikte på å innrette Skatteetatens kontrollvirksomhet for å bygge

mer kunnskap om den økonomiske kriminaliteten og den generelle etterlevelsen i samfunnet. Utviklingsarbeidet skal skje både gjennom tilfeldige utvalg og gjennom å forbedre registrering av de risikobaserte kontrollene slik at de i enda større grad kan brukes til analyseformål. Vi skal kunne bruke informasjon fra kunnskapskontroller til å måle effekter av Skatteetatens innsats og å lage relative risikovurderinger som kan danne grunnlaget for mer systematisk prioritering av risikoområder. Vi tar til sikte på å effektivisere kontrollarbeidet. I tillegg skal vi kunne bruke informasjonen til å beregne skattegap innen utvalgte områder.

I første runde med kunnskapskontroller retter vi oppmerksomheten mot lønnsområdet. 2017 brukte vi til å utvikle kunnskapskontrollopplegget og teste opplegget i en pilot i en mindre skala i en region. I 2018 skal vi gjennomføre kunnskapskontrollene i fullskala over hele landet, i samarbeid mellom Skatteetaten og de kommunale skatteoppkreverne.

Oppfølgingen av regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet

I 2017 har vi arbeidet med å få oversikt over omfanget av arbeidslivskriminalitet. Anslått omfang av skatteunndragelser knyttet til arbeidslivskriminalitet er mellom 12 og 60 mrd. kroner og mellom 28 og 108 mrd. kroner målt som skjult verdiskaping. Basert på data fra kontrollvirksomheten har vi anslått sannsynligheten for arbeidslivskriminalitet i næringslivet generelt til 14 prosent i 2016. Selv om vi ikke ser tydelige tegn til reduksjon i arbeidslivskriminaliteten indikerer analyser at omfanget av skatterelatert arbeidslivskriminalitet ikke har vokst de siste par årene. Som nevnt viser SERO-undersøkelsen at andelen for næringsdrivende som opplever (svært) liten oppdagelsessannsynlighet en signifikant, positiv reduksjon fra 2016. I for eksempel malerbransjen opplever de næringsdrivende at det har blitt vanskeligere å unndra skatter og avgifter. I 2014 mente 38 prosent det var lett å unndra, mens i 2017 var det bare 23 prosent som mener det er lett å unndra.

Gjennom kontrollvirksomheten rettet mot arbeidslivskriminalitet har vi etterberegnet skatter og avgifter for 399 mill. kroner i 2017. Dette er cirka 60 mill. kroner lavere enn i 2016, men 50 mill. kroner høyere enn i 2015.

Vi utvikler kontinuerlig nye metoder for å redusere muligheten for de kriminelle til å få oppdrag. I 2017 har vi inngått samarbeidsavtaler med en rekke store innkjøpere med sikte på å hjelpe disse til å velge seriøse leverandører. Vi har i 2017 samarbeidet med utbygger i 29 store utbyggingsprosjekter for å sikre ryddige forhold på store byggeplasser. I tillegg har vi nå inngått landsdekkende avtaler, åtte er med offentlige innkjøpere og én med en stor entreprenør. Hos disse samarbeidspartnere har vi fulgt opp 53 utbyggingsprosjekter. Den økonomiske rammen for alle disse prosjektene er totalt cirka 34 mrd. kroner. Vi følger også opp andre byggeplasser og har gjennomført 1 217 byggeplasskontroller og blant annet kontrollert HMS-kort og identiteter for 6 157 personer i 2017. Vi fant 1 143 avvik knyttet til HMS-kort. Effekter av dette arbeidet er at en rekke leverandører har ordnet opp i skatteforhold, og at andre leverandører ikke har fått oppdrag. Det gjennomføres for tiden en bredere evaluering av innsatsen.

Vi når ut til mange ulike grupper av forbrukere innenfor rammen av Samarbeidsforum mot svart økonomi (SMSØ). Målet er å hjelpe forbrukere til å handle hvitt, blant annet gjennom nettsiden www.handlehvitt.no. Vi har gjennomført nye typer, mer proaktive tiltak der vi tar kontakt med privatpersoner som skal pusse opp, og hvor vi informerer om hvordan de kan sikre seg for å velge seriøse leverandører.

For å redusere svart økonomi i forbrukermarkedet lanserte Samarbeidsforum mot svart økonomi i mai 2017 en holdningskampanje. Første del av kampanjen ble publisert på Facebook fra alle partene i SMSØ med totalt over 650 000 visninger. Neste del inneholdt også Facebook-publisering blant annet med topplederne i LO, NHO, KS, YS, Unio og Skatteetaten. I tillegg gjennomførte vi en rekke tiltak på arrangementer i regi av partene og i det offentlige rom. Materiell og budskap fra kampanjen brukes videre i 2018.

Arbeidslivskriminalitet innebærer å utnytte svakerestilte arbeidstakere. Derfor er det et mål å styrke arbeidstakeres evne til å ivareta sine rettigheter og forpliktelser. Gjennom Servicekontorene for utenlandske arbeidstakere informerer Skatteetaten, Arbeidstilsynet, politiet og Arbeids- og velferdsetaten utenlandske arbeidstakere og hjelper dem med arbeidstillatelse, skattekort mv. I 2017 hjalp servicekontorene cirka 140 000 brukere.

Samarbeidet med andre offentlige etater gir innsatsen mot arbeidslivskriminalitet større tyngde. Skatteetaten har sammen med politi, Arbeidstilsyn og Arbeids- og velferdsetaten oppdatert felles handlingsplan mot

arbeidslivskriminalitet og besluttet felles styringsmodell for innsatsen. Et viktig tiltak i dette samarbeidet er arbeidslivskriminalitetssentrene. I 2017 opprettet regjeringen to nye sentre slik at det totale antallet nå er sju. Sentrene alene eller sammen med linjene i de ulike etatene har i 2017 gjennomført blant annet 85 aksjoner, cirka 2 000 virksomheter, 1 300 arbeidsplasser og 4 500 personer er kontrollert. Videre er det sikret beløp for cirka 50 mill. kroner. For domfellelse i straffesakssporet er vi avhengig av at linjen følger opp funn sentrene gjennom bokettersyn, vedtak, anmeldelser, etterforskning og tiltaler.

Arbeidet med internprisingsspørsmål

Arbeidet har fortsatt høy prioritet. Gjennom prosjektet Transfer Pricing (internprising) samler vi innsatsen med kontroll, dialog og veiledning på området, og vi utvikler felles systemer for risikovurderinger og felles arbeids- og kontrollmetodikk. Vi har kompetansegrupper for å utvikle metodikk og sikre en utnyttning av software og databaser på området.

Vi har i 2017 gjennomført flere kompetansehevingstiltak i prosjektet, blant annet for å følge opp OECDs BEPS-tiltak på området, herunder de reviderte retningslinjene for internprising (Transfer Pricing Guidelines, TPG 2017). Kompetansetiltakene er rettet mot de risikoområdene som er tatt ut i prosjektet. Etter foreløpige tall er det i 2017 foretatt etterberegninger (vedtak) på cirka 4,6 mrd. kroner. Dette er på samme nivå som 2016, men lavere enn de foregående årene. Den samlede innsatsen og de endelige resultatene på internprisingsområdet vil bli publisert i en egen årsrapport på skatteetaten.no.

Utvexling av informasjon med andre land

Skatteetaten har i 2017 utvekslet informasjon i samsvar med de to datautvekslingsavtalene *Foreign Account Tax Compliance Act* (FATCA) og *Common Reporting Standard* (CRS). Utvekslingen har vært vellykket, og vi har overholdt de internasjonale forpliktelsene.

Vi sendte opplysninger om 130 000 konti til 38 avtalepartnere og mottok opplysninger om 116 000 konti fra 40 land. De fleste opplysningene vi mottok gjaldt personlige skattytere. Omfanget vil øke de neste årene, både fordi forpliktelsen i CRS trappes opp over to år, og fordi flere land kommer til. For 2018 vil rundt 100 land utveksle, mens ytterligere 44 nye land har forpliktet seg til utveksling senere.

Vi arbeider systematisk med mottatte data som stort sett har god kvalitet. Vi har etablert en tverrfaglig analysegruppe som kartlegger potensialet i dataene, og som vurderer hvordan vi best kan ta dataene ytterligere i bruk. Rutiner for analyse og rapportering av kvalitet er etablert og vil bli utviklet videre.

Kontrollen av norske finansinstitusjoner som leverer data er i en tidlig fase, men ingen alvorlige avvik er avdekket så langt. Vi er videre i rute med implementering av land-for-land-rapporteringen, og rapporteringen fra de norske finansinstitusjonene har vært tilfredsstillende.

Vi er i gang med å utvikle systemer og rutiner som gjør oss i stand til å anvende land-for-land-opplysningene på en riktig og effektiv måte, primært til risikovurderinger på internprisingsområdet.

I tillegg har vi i 2017 gjennomført automatisk utveksling av bindende forhåndsuttalelser (rulings) i henhold til internasjonale forpliktelsene i OECDs BEPS Action 5 for å oppnå økt transparens og gi et bedre informasjonsgrunnlag for de enkelte lands skattefastsettelser.

Skatteavtaler

Vi bruker våre skatte- og bistandsavtaler aktivt for å sikre korrekt beskatning, unngå dobbeltbeskatning og for å unngå at inntekter ikke skattlegges i noe land (ikke-beskatning).

Revisjon av regelverket på motorvognavgiftsområdet

Det opprinnelige mandatet for arbeidet, jf. tildelingsbrevet for 2017, ble justert våren 2017 til å omfatte materielle endringer og kodifisering innenfor rammene av dagens struktur i regelverket. Leveringsfristen for arbeidet ble forlenget til våren 2018. Under arbeidet har vi lagt vesentlig vekt på både å gjøre regelverket lettere tilgjengelig og forståelig for brukerne og å skape større forutberegnelighet og enklere saksbehandling. For å skape gode grensesnitt

mellom samarbeidspartnerne har Tolletaten og Statens vegvesen vært involvert i arbeidet.

Oppfølgingen av transportnæringen

Vi har besvart Stortingets anmodningsvedtak til regjeringen om å legge til rette for at alle transportører svarer merverdiavgift til den norske staten etter norske regler. Vi antar at det fortsatt er mangel på etterlevelse av merverdiavgiftsregelverket av utenlandske transportører som tar oppdrag i Norge. Tilsynsetatene samarbeider. Vi har påbegynt forslag til endring av bokføringsforskrift, og vi utvikler informasjonstiltak.

Avvikle årsavgiften og forberede avgift på trafikksikringer fra 2018

Utskriving av årsavgift har vært på samme nivå som tidligere år. Restanseutviklingen har også vært på samme nivå som tidligere. Det vil fortsatt pågå arbeid med innkreving av årsavgift for 2017 og tidligere år. Forberedelse for trafikksikringsavgiften fra 2018 er ivarettatt av prosjektet for ny systemløsning for avgiftsforvaltningen i samarbeid med linjen. Det er lagt til rette for at forsikringsbransjen skal kunne håndtere denne avgiften på en god måte.

Oppfølging av nytt skatteforvaltningsregelverk

Ny skatteforvaltningslov fra 1. januar 2017 er implementert. I forkant utviklet vi et e-læringskurs som var obligatorisk for alle etatens ansatte. Kurset bidro til at forståelsen av nye prinsipper, betegnelser og lovregler var godt innarbeidet før lovens ikrafttredelse. Det nye egenfastsettingsprinsippet har stilt krav til endrede arbeidsprosesser, også knyttet til de automatiserte prosessene. Vi arbeider kontinuerlig med løsninger for å effektivisere fastsettingsarbeidet, samtidig som vi ivaretar skattepliktiges rettsikkerhet.

Innføring av tvangsmulkt ved manglende levering av oppgaver har som nevnt tidligere ført til at flere leverer oppgaver innen fristen. En positiv økning i antall innleveringer innen fristen gir færre skjønn, flere forhåndsutfylte data og en bedre kvalitet på skattemeldingen. På merverdiavgiftsområdet er for eksempel antall skjønn redusert med 44 prosent, og antall endringsmeldinger er økt.

Tabellen viser antall tvangsmulkt fordelt på meldingstype:

Tvangsmulkt 2017	Antall fastsatt	Beløp fastsatt, etablert krav	Innbetalt	Innbetalt i prosent av fastsatt krav
A-melding	32 750	126 095 162	66 326 077	52,3
Aksjonærmelding	15 956	140 338 891	72 858 056	52,1
Grunnlagsdata	493	3 271 831	2 425 288	72,7
Skattemelding formue og inntektsskatt	73 789	432 790 970	169 522 963	39,2
Skattemelding merverdiavgift	21 069	315 647 514	124 470 858	39,2
Sum	144 057	1 018 144 368	435 603 242	42,7

Gjennomsnitt innbetalt av fastsatt tvangsmulkt er bare rundt 43 prosent, men betalingsviljen varierer med meldingstypen. Gjennom dialog med leverandører av grunnlagsdata mv. øker vi kvaliteten på leveransene, og dialogen fører også til at leverandørene leverer data til rett tid og dermed unngår tvangsmulkt, jf. det lave antall for denne meldingstypen. For skattemelding formue og inntektsskatt og skattemelding merverdiavgift er innbetalingene under 40 prosent av fastsatt mulkt. De største restansene på innbetaling av ilagt tvangsmulkt på for sent levering er knyttet til skattemelding for formue og inntektsskatt og skattemelding merverdiavgift.

For alle meldingstyper har vi mottatt totalt 12 592 klager (8,7 prosent).

Det er under arbeid en analyse om tvangsmulkt, og resultatet vil foreligge i 2018. Foreløpige vurderinger i forhold til tvangsmulkt på merverdiavgiftsområdet indikerer at virksomheter som blir ilagt tvangsmulkt er på vei ut av merverdiavgiftsregisteret og mot konkurs. Vi har erfaring for at manglende innlevering har vært tett knyttet opp mot at virksomheter avslutter og som dermed mangler insentiver for å levere og betale. Det ser ut til at sammenhengen mellom konkursforløp og manglende levering, definert som at vi fastsetter merverdiavgiftsterminen, er blitt tettere etter innføringen av tvangsmulkt.

Hovedmål 2: Skatter, avgifter og andre krav skal betales til rett tid, og innkreves effektivt

Resultatene for 2017 viser at fastsatte skatter, avgifter og krav betales til rett tid, og at Skatteetaten er effektiv i sin innkreving. Innkrevd beløp gjennom de kommunale skatteoppkreverne indikerer god effektivitet. Dette indikerer at skattepliktige, som vi har fastsatt skatter og avgifter på, har en høy skattemoral. For den nye tvangsmulkten er betalingsviljen som nevnt foran langt lavere.

I produksjonen av skattekort opplevde vi noen avvik som hadde liten eller ingen betydning for skattyter, og generelt ble kvaliteten på forskuddet god. Frivillig innbetalt beløp for alle skattearter inklusive merverdiavgift er 98,7 prosent og indikerer en god vilje til å gjøre opp for seg. Resultatene for de største provenyordningene, dvs. forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, holder seg stabile med innbetalinger av sum krav per 31. desember 2017 med henholdsvis 99,96 prosent og 99,9 prosent. Resultatene for innkreving av merverdiavgift er gode og har økt sammenlignet med foregående år. Andel skjønn av sum krav på merverdiavgift er redusert, noe som nevnt trolig skyldes innføring av tvangsmulkt.

Restanse for særavgift ligger på et lavt nivå, og det var måloppnåelse ved utgangen av året.

Total restanse for merverdiavgift fra alle avgiftsår har en økning fra 8,5 til 8,7 mrd. kroner. Aktiv restanse merverdiavgift er redusert til 3,8 mrd. kroner.

De kommunale skatteoppkreverne har en sentral rolle i innkrevingsarbeidet. Skatteetaten har styrket sin faglige styring og oppfølging av skatteoppkreverne, blant annet gjennom målrettede kompetansetiltak og økt stedlig kontroll hos skatteoppkreverne.

Resultatene for innkrevingsarbeidet på vegne av oppdragsgiverne er gode, og alle målene for innbetalingsprosent er oppfylt.

Delmål 2.1: Forskuddet skal holde god kvalitet

Styringsparametere

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
		2.1 Forskuddet skal holde god kvalitet				
SP	2.1.1	Andel forskudd av utliknet skatt	98 – 102 %	100,4 %	99,2 %	101,9 %

Kvaliteten på forskudd for inntektsåret 2017 er god selv om det er noe bekymringsfullt at gjennomsnittlig restskatt også i år er relativt høyt, 30 700 kroner i år mot 28 500 kroner i fjor. Hovedårsaken er trolig renteutviklingen som har gitt et lavere rentenivå enn forutsatt ved produksjonen av skattekortene.

Årets hovedproduksjon av skattekort mv. var første året med nytt forskuddssystem. Det har vært overveiende positive tilbakemeldinger på de nye systemene både fra de skattepliktige og saksbehandlere.

Vi hadde et avvik hvor vi produserte nye skattekort for cirka 47 000 skattepliktige som hadde fått feil forskuddstrekk på grunn av kombinasjon av inntekt og pensjon. Noen mindre avvik ble rettet underveis, og de fikk liten eller ingen betydning for de skattepliktige. Årets avvik vil bli gjennomgått for å forbedre alle ledd i skattekortproduksjonen for neste år.

Delmål 2.2: Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid

Styringsparametere

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
		2.2 Fastsatt skatt, avgift og andre krav skal betales til rett tid				
SP	2.2.1	Andel innbetalt merverdiavgift av sum krav	≥ 99,4 %	99,5 %	99,4 %	99,4 %

Hoved-mål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
SP	2.2.2	Andel innbetalt restskatt for personlige skattytere av sum krav (SKO)	≥ 94,0 %	95,5 %	94,9 %	94,3 %
SP	2.2.3	Årets restanser toll, særavgifter og motorvognavgifter (eksklusive kontrollkrav)	≤ 0,25 %	0,14 %	0,12 %	
Innbetaling ved SI:						
SP	2.2.4	Andel innbetalt avgifter av sum krav (SI) [4]	≥ 46,0 %	51,4 %	50,1 %	48,7 %
SP	2.2.5	Andel innbetalt bøter og straffekrav av sum krav (SI)[4]	≥ 33,6 %	36,5 %	32,2 %	34,6 %
SP	2.2.6	Andel innbetalt gebyrer av sum krav (SI) [4]	≥ 65,2 %	68,2 %	67,1 %	64,8 %
SP	2.2.7	Andel innbetalt av permanent overførte studielån av sum krav (SI) [4]	≥ 8,3 %	8,8 %	8,4 %	9,2 %

Note 4: Sum krav er lik beløp til innkreving (alle årganger).

På innkrevingområdet er alle resultatkravene nådd. Andel skjønn av sum krav på merverdiavgift er redusert, trolig som nevnt som følge av innføring av tvangsmulkt.

Resultatene for innkrevingen på vegne av oppdragsgivere er gode, og alle målene for innbetalingsprosent er oppfylt.

I 2017 har vi sendt 2 536 anmodninger om bistand til utlandet og mottatt 563 anmodninger fra utlandet. Det er i perioden innbetalt 42,2 mill. kroner fra utlandet, og utbetalt 20,9 mill. kroner til utlandet.

Delmål 2.3: Innfordringen skal være korrekt og effektiv

Styringsparametere

Hoved-mål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
2.3 Innfordringen skal være korrekt og effektiv						
SP	2.3.1	Andel innfordret merverdiavgift av sum krav [2]	≥ 74,8 %	76,0 %	75,0 %	75,7 %
SP	2.3.2	Andel innfordret restskatt for personlige skattytere av sum krav [2]	≥ 62,0 %	62,9 %	63,1 %	62,3 %
Innfordring ved SI:						
SP	2.3.3	Andel feilfri saksbehandling i tvangsinnfordring ved SI	≥ 99,0 %	99,1 %	98,7 %	99,0 %
SP	2.3.4	Andel feilfri saksbehandling i annen innfordring ved SI	≥ 99,0 %	99,1 %	98,6 %	96,9 %

Note 2: Sum krav er gjenstående beløp etter rettidig og forsinket innbetalt er trukket fra.

Resultatene for andel innfordret merverdiavgift og restskatt person er gode, og alle resultatkravene på området ble nådd i 2017. Resultatene for andel feilfri saksbehandling innfordring på vegne av oppdragsgivere er også gode, og resultatkravene er nådd.

Delmål 2.4: Skatteregnskapet skal være korrekt og oppdatert

Styringsparametere

Hoved-mål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
2.4 Skatteregnskapet skal være korrekt og oppdatert						
SP	2.4.1	Andel kommuner der Skatteetaten har hatt stedlig kontroll	≥ 75 %	82,0 %	82,3 %	83,0 %

Skatteetaten har det faglige ansvaret for den kommunale skatteoppkreverfunksjonen. Vi har i 2017 gjennomført stedlig kontroll hos 82 prosent av de kommunale skatteoppkreverne, på samme nivå som tidligere år.

Prioriterte tiltak i 2017

Sterkere faglig styring og oppfølging av skatteoppkreverfunksjonen

Vi har gjennom året hatt styringsmøter og tett dialog med de kommunale skatteoppkreverne om ulike problemstillinger og utfordringer. Faglig rådgivning er gjennomført i utstrakt omfang, særlig overfor små og mellomstore skatteoppkreverkontor. Som en del av årsrapporteringen fra de kommunale skatteoppkreverne svarer de på en spørreundersøkelse om skatteoppkrevernes vurdering av samarbeidet med de regionale skattekontorene. Temaene er blant annet knyttet styringsdialogen, samarbeidet og hjelp og bistand fra fagavdelinger ved skattekontorene. Når det gjelder styringsdialogen, er tilbakemeldingene svært gode, både for formidling og oppfølging av resultatkrav og styringssignaler. Undersøkelsen viser også at skatteoppkreverne får tilstrekkelig tilbud om relevante og gode opplæringsaktiviteter.

Kompetanse er viktig i styringsdialogen med skatteoppkreverne, med et særlig fokus på virkemiddelbruk i et likebehandlingsperspektiv. Skatteetaten har gjennom året arrangert en rekke kurs og fagdager for skatteoppkreverkontorene. Temaene har blant annet vært tyngre innfordring, lempning, bistand utland, identitetskontroll, kontrollstøtteverktøyet KOSS, tvangsmulkt, IT-løsningen for skatteregnskap og skatteinnkreving til stat og kommune (SOFIE) og foreldelse.

Vi opplever et stadig bedre samarbeid i enkeltsaker, for eksempel arresteraker. Vi samarbeider om konkursbegjæringer og gir råd om fremgangsmåte og valg av tiltak i forbindelse med tyngre innkreving.

Arbeidsgiverkontrollen hos skatteoppkreverne har i 2017 blitt preget av et utstrakt samarbeid mellom oss, både når det gjelder definerte satsningsområder, planlegging av kontrollaktiviteten, utvalg av kontrollobjekter og kontrollgjennomføring. I tillegg kommer utprøving av nye arbeidsmetoder og samarbeid innen tverretattlig arbeid med arbeidslivskriminalitet. En treffprosent på 59 prosent må tilskrives et godt arbeid knyttet til utplukk og kompetente arbeidsgiverkontrollmiljøer.

Flere kommuner ser viktigheten av å ha en velfungerende arbeidsgiverkontroll, og det har i 2017 vært en liten økning i ressursbruken hos skatteoppkreverne på dette området. Ellers er også samlet ressursbruk hos skatteoppkreverne gått litt opp fra 2016 (samlet for områdene innkreving, arbeidsgiverkontroll, skatteregnskap og administrative oppgaver).

I 2017 har flere skatteoppkreverne, blant annet som nevnt Bergen kemnerkontor, bidratt med betydelig innsats inn i prosjektet om utvikling av en prediktiv modell for kontrollobjektutvelgelse på arbeidsgiverkontroller. I tett samarbeid med skatteoppkreverne arbeidet vi i 2017 også med å videreutvikle styringsinformasjonen for innkreving og arbeidsgiverkontroll.

Skattedirektoratet har videreført arbeidet med å utvikle styringen av skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne. Handlingsplanen for en sterkere og mer enhetlig faglig styring og kontroll av skatteoppkreverne, som vi utarbeidet i 2016, er fulgt opp. Tiltakene er i all hovedsak gjennomført, men noen er utsatt til ny organisering av Skatteetaten er på plass.

Reviderte kontrollprogrammer er tatt i bruk i 2017, etter en omfattende opplæring for å sikre enhetlig bruk. Programmene vil bli evaluert i 2018. Det er også utviklet flere styrende dokumenter for kontrollen av skatteoppkrever, herunder planlegging og gjennomføring av kontroll og dokumentasjon av kontrollvirksomheten. Vi har fått på plass rutiner for løpende rapportering fra skattekontorene til direktoratet om skatteoppkreverne som får særskilt oppfølging. Dette har styrket den faglige dialogen mellom skattekontorene og direktoratet.

Hovedmål 3: Folkeregisteret skal ha høy kvalitet

Folkeregisterets kvalitet må vurderes etter hvor oppdatert, korrekt og komplett opplysningene i registeret er. Vi arbeider kontinuerlig og målrettet med kontrolltiltak for å sikre ønsket kvalitet på opplysningene til brukerne. Kvaliteten i 2017 er på samme nivå som i 2016. Andel profesjonelle brukere som er tilfredse med folkeregisteret er over vårt målkrav. Pågående modernisering av registeret har en god effekt både på ajourhold og kvaliteten i registeret. Hovedfokus i 2017 har vært overtakelse av identitetskontroll fra andre rekvisiter og gjennomgang av d-nummerdatabasen som gir økt informasjonsgrunnlag om personer som oppholder seg i Norge, og som har d-nummer.

Folkeregisteret holder gjennomgående høy kvalitet gitt begrensningene i dagens IT-løsning, og våre kontrolltiltak gjør at kvaliteten på opplysningene er høy. Det foreligger imidlertid et vesentlig avvik fra resultatkravet i styringsparameter 3.1.1 om saksbehandlingen av folkeregistermeldinger er a jour og et mindre avvik i styringsparameter 3.1.2 om skilsmisse, separasjon, vigsel og dødsmelding. Avviket i 3.1.1 er knyttet til meldingstypen innvandring, mens avviket i 3.1.2 gjelder dødsmeldinger, og begge er nærmere omtalt under delmål 3.1. Kvaliteten i registeret på disse to områdene er redusert i 2017 sammenlignet med 2016.

Folkeregisteret er under modernisering. Effekten på saksbehandlingstid og kvalitet sees tydelig der hvor moderniserte løsninger er blitt satt i drift. Vi arbeider systematisk med å redusere inkonsistente verdier og feil før konvertering til nytt register. Dette arbeidet har pågått over flere år og bidrar løpende til forbedring av datakvaliteten.

Folkeregisterets kvalitet hviler også på tilstrekkelig identitetskontroll. Fra og med 1. januar 2017 overtok Skatteetaten ansvaret med identitetskontroll på vegne av øvrige rekvisiter av d-nummer. Overtakelsen har forløpt uten større hindringer, jf. ellers omtale under prioriterte tiltak i 2017.

Prosjektet for opprydding i d-nummerdatabasen er avsluttet. Oppryddingen har medført at vi nå har en million d-numre merket som inaktive slik at øvrige samfunnsaktører lettere kan risikovurdere egne tjenester. Sammen med nye informasjonselementer om identitetsgrunnlag vil tiltaket gi økt informasjon om personer som oppholder seg i Norge, og som har d-nummer.

Antall avdekkede falske identiteter har hovedsakelig ligget på et stabilt nivå siden 2014. I 2017 avdekket etaten 22 falske eller fiktive identiteter i forbindelse med personlig oppmøte i skranke. Vi ser imidlertid at antall innrullinger til folkeregisteret som krever identitetskontroll, herunder søknad om skattekort og melding om innflytting, har hatt en nedgang i 2017. Dette har ført til at færre personer har fått kontrollert identiteten og dermed en nedgang i antall avdekkede falske identiteter i 2017, sammenlignet med 2016. Tallet kan synes noe lavt, men sammenlignbare tall fra andre etater som også utfører identitetskontroller, viser samme nivå. Samtidig er vi alltid oppmerksomme på faren for tilfang av falske eller fiktive identiteter i folkeregisteret, og vi arbeider kontinuerlig for å hindre misbruk av identiteter og identitetsdokumenter. Vi fortsetter å styrke kompetansen gjennom erfaringsdeling og obligatoriske kurs.

Delmål 3.1: Folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert

Styringsparametere

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
3.1 Folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og oppdatert						
SP	3.1.1	Saksbehandlingen av folkeregistermeldinger er ajour (ant. pp fra full måloppnåelse)	≤ 5	15	6	0
SP	3.1.2	Skilsmisse, separasjon, vigsel, og dødsmelding - andel behandlet innen 9 kalenderdager	≥ 65,0 %	63,5 %	65,5 %	66,3 %

Hoved-mål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
SP	3.1.3	D-nummer – andel tildelt av Skatteetaten innen 5 dager	≥ 70,0 %	85,3 %	70,4 %	69,8 %

Måloppnåelsen er mindre tilfredsstillende for dette delmålet da to av tre målkrav har avvik fra kravet. For styringsparameter 3.1.1 er det et vesentlig avvik som likevel er begrenset til behandlingen av meldinger om innvandring. Manglende måloppnåelse for meldinger om innvandring er knyttet til innføring av ny rutine i 2016 og påfølgende utfordring med økt saksbehandlingstid. Hensikten med rutinen var å heve kvaliteten på saksbehandlingen. Regionale kontroller, utført i 2017 etter innføring av rutinen, har vist økt kvalitet i saksbehandlingen. Flere tiltak er satt i verk for å forbedre saksbehandlingstiden og å øke flyten i arbeidsprosessene.

For at folkeregisteret skal være fullstendig, korrekt og a jour må både Skatteetaten og andre etaters saksbehandling være effektiv. Måloppnåelse for styringsparameter 3.1.2 er avhengig av tredjemanns innrapportering, noe som gjør at måloppnåelsen ikke er fullstendig innenfor etatens kontroll. Skatteetaten jobber kontinuerlig med å påvirke meldingsleverandørene for å øke måloppnåelsen. Avviket er lite, og måloppnåelsen vil trolig forbedres ved implementering av nytt folkeregister.

I saksbehandlingen av d-nummerrekvisisjoner, styringsparameter 3.1.3, er det en tydelig positiv utvikling, og kravet er nådd. Resultatet er en effekt av pågående modernisering av folkeregisteret og større grad av automatisert saksbehandlingen.

Delmål 3.2: Folkeregisteret skal levere opplysninger med høy kvalitet til brukerne

Styringsparametere

Hoved-mål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
3.2 Folkeregisteret skal levere opplysninger med høy kvalitet til brukerne						
SP	3.2.1	Andel profesjonelle brukere som er tilfreds med folkeregisteret	≥ 71,0 %	71,5 %	71,9 %	75,0 %
SP	3.2.2	Andel avdekkede falske og fiktive flyttemeldinger	≥ 5,0 %	5,0 %	5,8 %	5,3 %
SP	3.2.3	Registrert entydig boligadresse i flerbolighus - dekningsgrad	≥ 95,0 %	96,7 %	96,5 %	96,3 %

Samtlige resultatkrav er nådd, og vi vurderer kvaliteten på opplysningene vi leverer til brukerne som god. For å sikre kvaliteten på informasjon i folkeregisteret utfører vi målrettede kontrolltiltak gjennom året. Kontrolltiltakene korrigerer feilaktige eller manglende opplysninger fra borgerne, og tiltakene bidrar til forbedret datakvalitet i folkeregisteret.

Prioriterte tiltak i 2017

Overføring av identitetskontroll til Skatteetaten

Vi overtok ansvar for identitetskontroll etter forespørsel fra andre rekvirenter i 2017. Overføring av oppgaven innebærer større ansvar for Skatteetaten og har forløpt uten store hindringer.

Dialogen med øvrige rekvirenter av d-nummer må ses i sammenheng med endringer som skjer i forbindelse med moderniseringen av folkeregisteret. Identitetsgrunnlag ble innført i Modernisert Folkeregister 1. oktober. Nye informasjonselementer vil bidra til en økt bevissthet om betydningen av identitetskontroll hos eksterne rekvirenter og andre relevante samfunnsaktører. Forventet effekt av tiltaket er økt informasjon om og kontroll av personer som oppholder seg i Norge på d-nummer, men som ikke har fått d-nummeret rekvirert i forbindelse med søknad om skattekort.

Det er opp til de eksterne rekvirentene å vurdere hvorvidt identitetskontroll av den enkelte er ønskelig. Det er forventet at det vil ta noe tid for rekvirentene å få på plass retningslinjer for hvem som skal til identitetskontroll.

Opprydding i d-nummerdatabasen

Prosjektet for opprydding i d-nummerdatabasen er avsluttet i 2017, og resultatet er tilfredsstillende. Cirka 1 million d-nummer ble som følge av tiltaket satt til inaktive, mens øvrige 600 000 er aktive. I dialog med brukere av folkeregisteret er de nye informasjonselementene tatt i bruk. Inaktive d-numre kan reaktiveres av en rekvirent eller ved personlig oppmøte på et skattekontor med identitetskontroll. Sammen med nye informasjonselementer om identitetsgrunnlag vil tiltaket gi økt informasjon om personer som oppholder seg i Norge og som har d-nummer.

Ny personidentifikator

Vi har bistått departementet i forbindelse med høring om ny personidentifikator. Stortinget fattet i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 endelig beslutning om valg av ny personidentifikator. Beslutningen var i tråd med Skattedirektoratets anbefaling. Vi legger opp til å informere om den nye identifikatoren som skal gjelde fra 2032 slik at samfunnet kan begynne tilpasningen.

Behandling av folkeregistersaker

Skattekontoret er folkeregistermyndighet i første instans, mens Skattedirektoratet er sentral folkeregistermyndighet. Skattekontoret behandler alle enkeltsaker på folkeregisterområdet som første instans med direktoratet som klageinstans. Utlevering av opplysninger og endring av kjønn er oppgaver som ble overført til skattekontorene per 1. oktober 2017 i forbindelse med implementering av ny lov.

Hovedmål 4: Brukerne skal få god service

Effektiv og riktig saksbehandling er viktig for samfunnets tillit til etaten. Vi vil at brukerne skal få løst saken sin ved første gangs henvendelse, og vi vil ha en god brukerdialo g i alle kanaler. Vi vurderer måloppnåelsen på hovedmål 4 som akseptabel da vi yter god service til brukerne på de fleste områder. På området saksbehandling for klager er restansesituasjonen bekymringsfull. Spesielt for klager som går til Skatteklagenemnda er behandlingstiden for lang og må forbedres. I pressperioder, som ved levering av skattemeldinger og ved andre leveranser som gjelder mange, blir svartidene på telefon lengre enn vi ønsker. For å heve servicenivået for brukerne vurderer vi fortløpende ressursinnsatsen i våre kanaler opp mot annen oppgaveløsning.

IPSOS omdømmeundersøkelse viser at Skatteetaten har et godt omdømme.

Språkrådet og Direktoratet for forvaltning og IKT tildelte i februar 2017 Skatteetaten Statens klarspråkprisen 2016. Prisen ble tildelt for langsiktig, systematisk og velorganisert arbeid med klart språk i etaten.

I innbyggerundersøkelsen til Direktoratet for forvaltning og IKT, i kategorien for myndighetsorganer, skårer Skatteetaten 71 poeng som er en økning fra 69 poeng i forrige undersøkelse. Flere og flere skattytere blir selvgående digitale brukere, og etaten blir rangert som nummer to når det gjelder nettbaserte løsninger.

I 2017 opplevde brukerne en stor endring relatert til begrepsendringer i ny skatteforvaltningslov. Skatteetaten har skapt trygghet og bevissthet for brukerne gjennom målrettet informasjon ved begrepsendring til skattemelding. I følge en undersøkelse som ble utført i mai, har nesten ni av ti kjennskap til det nye begrepet. Det viser at vi i stor grad har lykket med å gjøre navneendringen kjent.

En annen stor endring var færre antall skattekontorer. I forbindelse med reduksjon i antall kontorer utvidet vi tilbudet med utadrettet identitetskontroll og veiledning. Dette betyr at arbeidsgivere med mange utenlandske arbeidstakere vil kunne få tilbud om besøk for å gjennomføre tjenester som tidligere var avhengig av oppmøte på et skattekontor. Dette tilbudet, sammen med timebestilling for veiledning, er tiltak som gjennomføres for å opprettholde god tilgjengelighet og service til brukerne.

Skatteetaten.no har i 2017 laget nye veivisere og optimalisert informasjon med tanke på innføring av ny skatteforvaltningslov i 2017. Ansvaret for innførselsmerververdiavgift ble overført fra Tolletaten, og innhold som omhandler merverdiavgift har blitt bearbeidet og strukturert for å gi brukerne bedre mulighet til å ivareta sine rettigheter og plikter. Skatteetaten.no jobber målrettet for å forbedre informasjon for nye næringsdrivende og lanserte en første veiviser som hjelper skattyter til å vurdere næringsdrift eller virksomhet som er unntatt næringsbegrepet.

Delmål 4.1: Saksbehandlingen skal være effektiv

Styringsparametere

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
4.1 Saksbehandlingen overfor brukerne skal være effektiv						
SP	4.1.1	Andel klager skatt og mva behandlet innen 8 mnd	≥ 90 %	93,6 %		
SP	4.1.2	Andel restanser for etterkontroller eldre enn ett år	≤ 20,0 %	20,4 %	18,8 %	18,3 %
SP	4.1.3	Andel søknader om tollkreditt behandlet innen 14 dager	≥ 95%	98,7 %	96,6 %	
SP	4.1.4	Andel søknader om avgiftsmessig statusendring for kjøretøy behandlet innen 14 dager	≥ 95%	98,8 %	96,7 %	
SP	4.1.5	Andel klager på særavgiften behandlet av skattekontorene innen 90 dager	≥ 95%	81,4 %	91,8 %	

Note: Styringsparameteret 4.1.1 "Andel klager skatt og mva behandlet innen 8 mnd." omfatter alle klager som behandles. Både klager som behandles og avgjøres av skattekontorene uten at de sendes til sekretariat og skatteklagenemd, og klager der skattekontorene forbereder sakene for sekretariatet og behandles av skatteklagenemda.

Skatteetatens saksbehandling er effektiv på de fleste områder. Vi har også stor oppmerksomhet på arbeidet med restansene for etterkontroller. Utviklingen har gjennom året vært tilfredsstillende, og vi har nådd kravet for 2017. Saker som går over ett år er som oftest saker med komplisert faktum eller rettstilstanden kan være uavklart.

For styringsparameter 4.1.5, andel klager på særavgift, er avviket fra kravet stort. Men vi har mottatt et lite antall klager på landsbasis, og vi anser derfor ikke avviket som vesentlig. Det lille antallet gjør at vi foreløpig begrenser oss til å følge med på utviklingen uten å sette i verk særskilte tiltak selv om målkravet ikke er nådd.

Saksbehandlingstiden for klager der Skatteklagenemnda er klageinstans er ikke tilfredsstillende og derfor en stor utfordring. Det er særlig restansesituasjonen som er bekymringsfull. Årsakssammenhengen er sammensatt. Det har blant annet vært krevende å etablere en ny enhet og samtidig opprettholde effektiv saksbehandling og stabil produksjon. For å redusere restansene i Skatteklagenemnda har vi satt i verk en rekke tiltak for å forbedre saksbehandlingstiden for klager i alle ledd. Dette har høsten 2017 gitt positive effekter. Vi følger utviklingen tett, og vi forventer at restansene bygges ned i 2018. Sivilombudsmannen har av eget tiltak valgt å undersøke saksbehandlingstiden i klager til Skatteklagenemnda, og Skattedirektoratet har høsten 2017 besvart ombudsmannens spørsmål om saksbehandlingstiden. Vi regner med at Sivilombudsmannen vil avgi sin uttalelse i 2018.

Finansdepartementet sendte i desember et forslag på høring om regelendringer som kan bidra til å redusere antallet klager til Skatteklagenemnda. Forslagene innebærer at Skattedirektoratet blir klageinstans for klager over tvangsmulkt etter a-opplysningsloven og for alle klager med lavt beløp. Dersom Stortinget vedtar lovendringene, vil det medføre en stor reduksjon av antallet saker i Skatteklagenemnda.

Delmål 4.2: Brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet

Styringsparametere

Hovedmål	Delmål	Styringsparameter 2017	Krav 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
4.2 Brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet						
SP	4.2.1	Andel henvendelser til Skatteopplysningen der brukeren er fornøyd med servicen	≥ 75,0 %	81,0 %	85,0 %	80,0 %
SP	4.2.2	Kvalitet i førstelinjes veiledning (Skatteopplysningen og veiledning) – andel korrekte svar	≥ 97,0 %	93,3 %	91,0 %	91,3 %
SP	4.2.3	Andel brukere som oppfatter etatens servicenivå som godt [3]	≥ 75,0 %	84,0 %	73,0 %	70,6 %
SP	4.2.4	Andel brukere som har hatt en sak til behandling de siste 2 år som oppfatter servicenivået i etatens sakshåndtering som godt [3,5]	≥ 65,0 %	72,2 %	70,7 %	67,0 %

Note 3: Målingen er eksklusiv Statens innkrevingssentral.

Note 5: Målingen er eksklusiv Statens innkrevingssentral, og kravet er endret fra siste 5 år til siste 2 år fra 2015

Vi vurderer kvaliteten på etatens informasjon og veiledning som tilfredsstillende, med en positiv utvikling av resultatoppnåelsen. Brukerne er tydelige i sin opplevelse av vårt servicenivå som godt.

Resultatet for tre av fire styringsparameter er over kravet. Unntaket er styringsparameter 4.2.2 - kvaliteten i førstelinjes veiledning. Dette er et parameter hvor vi gjennomfører to halvårige undersøkelser. Resultatet viser en positiv utvikling fra 2016 hvor gjennomsnittlig resultat var 91,0 prosent. 2016 var første år hvor både Skatteopplysningen og veiledning i skranke ble målt samlet. Resultatet for 2015 omfatter derfor kun Skatteopplysningen – det gjelder også for 2017 hvor snittet var 93,3 prosent, og resultatet andre halvår var 95,2 prosent. Kvalitet og rett svar ved første henvendelse er et område som har fokus i hele førstelinje.

Utsending av skattemeldingen generer generelt mye trafikk i alle kanaler, og førstelinjen bruker mye ressurser. Periodevis har ventetider vært lange i denne perioden i 2017, men kortere enn i 2016. Samlet sett har færre kontaktet førstelinjen enn tidligere. God kvalitet på grunnlagsdata og dermed utkast til skattemelding er en av årsakene. Vi ser også at brukerne begynner å bli vant til digitalt førstevalg og hvordan de elektroniske tjenestene fungerer. Chat er den eneste kanalen med økt trafikk, noe som er i tråd med servicepolicyen vår.

I forbindelse med kontorstrukturprosjektet har vi som nevnt utvidet tilbudet med utadrettet identitetskontroll og veiledning. Dette tilbudet sammen med timebestilling for veiledning, er tiltak som gjennomføres for å sikre god tilgjengelighet og service til brukerne.

Skatteetatens årlige brukerundersøkelse viser at brukertilfredsheten ligger godt over resultatkravet på 75 prosent. 84 prosent sier seg helt eller delvis enig i påstanden *Alt i alt opplever jeg Skatteetatens service som god*. Dette er en forbedring fra 2016, som var første gang etaten ble målt med utgangspunkt i dette spørsmålet. Årsaken til skattyternes positive opplevelse av servicenivå er sammensatt, men skyldes blant annet at etaten oppfattes å ha profesjonelle og imøtekommende medarbeidere som inngir tillit.

Prioriterte tiltak i 2017

Rettsikkerhet

Vi arbeider kontinuerlig for å sikre den skattepliktiges rettsikkerhet. I tillegg til kvalitetsstyring og kvalitetssikring arbeider vi for eksempel med klart språk, regelverksforenklinger og forenkling og utvikling av tjenester og brukerdialoger. Disse tiltakene bidrar til å gjøre det enkelt for de skattepliktige å forstå og ivareta sine rettigheter. Standardisering av deler av oppgaveløsningen er også et viktig virkemiddel for å oppnå likebehandling.

Bestillinger i 2017

Bestillinger	Status
Vurdering av nye tiltak som kan bidra til å øke skattyternes rettsikkerhet	Etatens vurderinger og forslag ble oversendt departementet i brev av 29. juni 2017.
D-nummer – oversende en rapport om oppfølging av tiltak som er beskrevet i oppdragsbrev av 13.oktober 2015	Rapporten ble oversendt departementet den 27. februar 2018.

IKT-forvaltning og utvikling

Velfungerende og effektive IKT-systemer har i flere tiår vært helt avgjørende for at Skatteetaten har kunnet levere i tråd med forventninger fra departement og Stortinget. Forenklinger og effektivisering for næringslivet og for den enkelte skattepliktige har i all hovedsak kommet gjennom strategisk anvendelse av IT som grunnlag for nye eller forbedrede publikumstjenester. En målrettet og styrt videreutvikling av arbeidsprosesser og IT-tjenester er nødvendig for å operasjonalisere etatens virksomhetsstrategi. Etatens nye IT-løsninger konstrueres og bygges for å bidra både til økt digitalisering, selvbetjening og informasjonstilgang og til analyse og kontroll. Hovedmålet med for de nye IT-systemene er å sikre provenyet gjennom fortsatt stabil og sikker produksjon.

Vi reviderer IT-systemene årlig for å være å jour med endringer i lover og forskrifter for beskatningen. Tidligere årsversjoner av systemene skal være tilgjengelige for etterberegning, klagebehandling etc. i ti år. Utover de årlige regelverkstilpasningene utfører vi feilretting, effektivisering og forbedringer av løsningene, og vi oppgraderer basissystemene, blant annet databaseløsninger. Vi utfører arbeidet innen stramme tidsrammer, og arbeidet krever personell med både IT-faglig og etatsfaglig kompetanse. En effektiv og presis utførelse av forvaltning og videreutvikling er blant grunnforutsetningene for sikker drift og produksjon.

Etatens utviklingsprosjekter følger i all hovedsak vedtatte planer. Utviklingsprosjektene arbeider alle innenfor rammer gitt av etatens strategi og IT-moderniseringsplan der målet er å sikre at IT-porteføljen samlet sett vil gjøre etaten i stand til å ivareta samfunnsoppdraget i fremtiden. Gjennom utviklingsprosjektene skal etaten oppnå en helhetlig IT-arkitektur som forbedrer endringsevnen og legger til rette for en mer forutsigbar kostnadsutvikling. Vi arbeider med å modernisere systemet for merverdiavgift, og forslag er sendt departementet. Vi har satt i gang arbeidet med å modernisere innkrevsområdet. I første omgang dreier det seg om en mulighetsstudie, og dermed er alle deler av etaten IT-moderniseringsplaner omfattet av konkrete tiltak.

Gjennom møter i kontaktforum i 2017 har direktoratet orientert departementet om fremdrift, økonomi og risiko i utviklingsprosjektene.

Etaten har for tiden tre store utviklingsprosjekt under arbeid; modernisering av Folkeregisteret, ny systemløsning for avgiftsforvaltningen og modernisering av systemene for forskudd og skatteberegning. De tre prosjektene har en samlet styringsramme på 1 297,6 mill. kroner i øremerkete midler. Prosjektene innebærer en modernisering for å møte nye krav som følge av den gjennomgripende digitaliseringen i samfunnet. De kvantifiserbare gevinstene er store og flere av virkningene er knyttet til brukere av Skatteetatens digitale tjenester, jf. omtale i avsnittet om iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak under kapittel IV om styring og kontroll i virksomheten.

Modernisering av folkeregisteret

Prosjektet følger planen og har i løpet av 2017 ferdigstilt arbeidet med sin første hovedleveranse. Den inneholdt

funksjonalitet for digital rekvirering av d-nummer, registrering av identitetsgrunnlag og synliggjøring av falsk identitet. I tillegg har prosjektet utviklet basisfunksjonalitet for mottak av meldinger, automatisert saksbehandling, og nytt register. Prosjektet har også startet pilotering av tjenester for konsumentmarkedet i begrenset omfang med utvalgte konsumenter.

Etaten har samarbeidsavtaler med Direktoratet for e-helse, Utlendingsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetaten som er de største produsentene av meldinger. Elektronisk levering av meldinger fra produsentene til Folkeregisteret er den viktigste suksessfaktoren for at moderniseringen skal lykkes. Etatene har opprettet egne prosjekter som jobber med utvikling og innføring på egen side. I tillegg har KS etablert et prosjekt på vegne av kommunal sektor som skal arbeide med kommunenes rolle både som produsenter og bruker. I 2017 etablerte vi elektroniske grensesnitt mot Utlendingsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetaten for automatisert rekvirering av d-nummer.

I samarbeid med en ekstern kvalitetssikrer leverte prosjektet en usikkerhetsanalyse i desember 2017. Den viste et oppdatert kostnadsestimat rett over Skatteetatens styringsramme. Etter anbefaling fra den eksterne kvalitetssikreren utarbeider prosjektet et forslag til funksjonalitet og direktekostnader som kan kuttes eller nedprioriteres.

Ny systemløsning for avgiftsforvaltningen

Prosjektet arbeider i tråd med plan. Den nye løsningen for særavgifter ble åpnet 1. oktober. Dette er det siste steget i et utviklingsløp hvor de første særavgiftspliktige benyttet en enkel versjon av løsningen allerede 1. september 2016. Siden den gang er løsningen gradvis utvidet. Med utvidelsen 1. oktober benyttes løsningen av cirka 1800 særavgiftspliktige.

Som den første av motorvognavgiftene ble omregistreringsavgiften lansert på ny løsning 11. desember. Løsningen er tett integrert med systemer hos Statens vegvesen og gir en sømløs tjenestekjede fra registrering og betaling i vegvesenets selvbetjeningsportal til behandling og kontoføring hos Skatteetaten.

Andre leveranser i 2017 er blant annet løsning for innrapportering og behandling av trafikkforsikringsavgift, hendelsesorientert partsregister med overføring av partsdata til Tolletaten og etablering av Skatteetatens motorvognregister med jevnlig overføring av motorvognopplysninger fra Statens vegvesen. Vi har også utviklet og arrangert saksbehandlerstøtte for innsyn i sammenstilt reskontroinformasjon og informasjonsmøter med særavgiftpliktige og opplæring av saksbehandlere og brukerstøtte.

Prosjektet har i 2017 arbeidet med anskaffelse av analyse- og informasjonsplattform.

Modernisering av systemene for forskudd og skatteberegning

Prosjektet, som ble startet i 2014 og er planlagt ferdigstilt ved utgangen av 2018, skal moderniserer systemene for forskudd, skatteberegning, skatteoppgjør og skattemanntall.

Formålet med prosjektet er todelt. Det ene er å sikre løpende skatteberegning og vise skattytere skattemessig betydning av endringer i inntekter, fradrag og verdier. Dette vil kunne styrke rettsikkerheten og dialogen med skattytere både på forskuddsstadiet og ved skatteoppjøret. Det andre formålet er å trygge løpende produksjon, bedre endringsevnen og redusere vekst i forvaltningskostnadene gjennom å modernisere dagens systemer. Moderniseringen vil også bidra til brukervennlige digitale tjenester for skattyterne.

Prosjektet har levert i henhold til plan. I 2017 har prosjektet ferdigstilt skattekalkulator for 2016 og 2017, modernisert ytterligere tjenesten for elektronisk skattekort til arbeidsgivere og utviklet ny funksjonalitet i skattekortet som viser ulik trekkinformasjon på et skattekort. Videre har prosjektet levert ny elektronisk løsning for forhåndsfastsetting (saksbehandlerløsning og publikumstjeneste), ny elektronisk tjeneste som gjør at arbeidsgivere kan søke skattekort på vegne av utenlandske arbeidstakere og en ny tjeneste for håndtering og saksbehandling av skatteplikt (et register som erstatter tidligere skattemanntall).

Prosjektet har sammen med prosjektet modernisering av Folkeregisteret levert en modernisert løsning for maskinell rekvirering og tildeling av d-nummer for førstegangssøknader om skattekort for utenlandske arbeidstakere.

I desember 2017 tok etaten i bruk ny ordning for forskuddsutskrivning for inntektsåret 2018. Noen feilsituasjoner har oppstått, men de er blitt løpende håndtert, jf. omtale under hovedmål 2 i kapittel III.

Delprosjekt Kontraksregisteret har levert en ny elektronisk innsynsløsning for oppdrag gitt til utenlandske oppdragstakere og en ny saksbehandlingsløsning og ny netjtjeneste for rapportering av oppdrag og arbeidstakere. Løsningen vil forenkle rapporteringen for de opplysningspliktige og gjøre saksbehandlingen mer effektiv.

Det er en nær kobling mellom prosjektet for modernisering av systemene for forskudd og skatteberegning og prosjektet for modernisering av skattemelding. Av hensyn til både å kunne høste synergier i utviklingsarbeidet, men også for å sikre en effektiv IT-løsning samlet sett, har vi formalisert et tettere samarbeid mellom de to prosjektene. Modernisert skattemelding skal levere ny teknisk løsning for skattemelding i 2021. For å redusere risiko og omfang har vi testet ut nye løsningsmønstre som kan videreføres i hovedprosjektet gjennom et annet prosjekt.

Overgang til Digital Postkasse for Innbyggere

Brønnøysundregistrene og Direktoratet for forvaltning og IKT etablerte en midlertidig løsning slik at etaten var i stand til å ivareta kravene om videresending av skattetrekksmeldingen og skatteoppgjøret fra Altinn til Digital postkasse til innbyggere. Første videresending i 2017 var skatteoppgjøret for inntektsåret 2016.

Parallelt med den midlertidige løsningen har vi arbeidet for å få på plass en varig løsning. Forslagene til varig løsning, som ble foreslått fra felleskomponentforvalterne, tilfredstilte ikke Skatteetatens krav til blant annet sporing og varsling. Konsekvensen er at vi også videresendte skattetrekksmeldingen for inntektsåret 2018 via den midlertidige løsningen.

Arbeidet med å få på plass en permanent løsning er varslet å skulle fortsette i 2018. Den endelige løsningen må realiseres innenfor rammen av felleskomponentene (Altinn, digital postkasse). Ansvar for å realisere løsningen ligger hos Brønnøysundregistrene og Direktoratet for IKT og forvaltning. Vi har holdt departementet orientert om situasjonen.

Samarbeid med finansnæringen om digitalisering

I samarbeidet Digital Samhandling Offentlig – Privat (DSOP) har Skatteetaten vært involvert i to prosjekter i 2017.

Det ene prosjektet er samtykkebasert lånesøknad. I april satte vi i produksjon oppslagstjenester og integrasjon med Altinns samtykkeløsning for å muliggjøre en digitalisert søknadsprosess for boliglån. Sparebank1 og DnB har vært piloter, og de har benyttet tjenestene 2017. Bankene melder om at løsningen for digitalisert søknadsprosess har blitt tatt godt imot av kundene, at det forenkler søknadsprosessen for rådgivere og trykker datafangsten fra kunden på en god måte. Framdriften blant pilotbankene har imidlertid vært lavere enn forutsatt i 2017, og partene er derfor enige om å utvide piloten i første halvdel av 2018 med sikte på innføring til ytterligere banker høsten 2018.

Skatteetaten har i 2017 gjort tiltak for å kunne håndtere et volum av banker i produksjon på en tilfredsstillende måte gjennom standardisering av prosesser og IT-støtte, som for eksempel effektivisering av tilgangsstyring og bedre tjenesteovervåking.

Det andre prosjektet er kontrollinformasjon. Prosjektets analysefase ble gjennomført som planlagt første halvår 2017. I oppstart av gjennomføringsfasen ble flere banker involvert, og det ble tydeliggjort et ønske om en annen arkitektur og løsningsvalg enn det som opprinnelig var avklart. I andre halvår 2017 gjennomførte vi derfor en revisjon av grunnarkitekturen for utveksling av opplysninger med finansnæringen.

Et positivt utfall av arkitekturutredningene er at de offentlige aktørene involvert i DSOP har levert et omforent forslag til referansearkitektur som kan gjelde for alle samarbeidsprosjektene i DSOP. Dette vil bidra til at partene raskere kan enes om utforming av løsninger og realisere samfunnsgevinster, både i kontrollinformasjon og i fremtidige prosjekter.

Utførereformen

2017 var siste året med overgangsreglene som berørte en gruppe skattepliktige som kom noe dårlig ut av

uførereformen. Fastsettingen for dette siste året med overgangsregler vil skje i 2018. Systemtilpasninger for håndtering av etteroppgjørene er på plass, og de har blitt håndtert som planlagt i 2017. De fleste etteroppgjørene er automatisert og innebærer derfor svært liten grad av manuell behandling.

Avvikling av økonomisystemtjenester for politi- og lensmannsetaten

Tjenesten skal fra og med 1. januar 2019 overleveres til Direktoratet for økonomistyring, men prosjektet skal levere regnskapet for 2018, noe som i praksis medfører at regnskapet for regnskapsåret 2018 avsluttes i perioden januar – mars 2019. Avtaleforholdet er sagt opp med virkning fra 1. mars 2019.

Bestillinger i 2017

Bestillinger	Status
Teknologimulighetsstudie – oversendelse av rapport om status og etatens vurderinger.	Skatteetaten har startet å vurdere hvordan kunstig intelligens kan anvendes for å effektivisere og digitalisere etatens oppgaveløsning. Rapport ble oversendt departementet den 15. september 2017.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Skatteetaten har mål- og resultatstyring som grunnleggende styringsprinsipp. Vi har god styring og kontroll som er tilpasset virksomhetens egenart og behov. Risikostyring og internkontroll er en vesentlig og integrert del av denne styringen. I 2017 har vi nådd hovedmålene og resultatkravene med unntak av kun to vesentlige avvik. Dessuten er utviklingen av restansesituasjonen i Skatteklagenemnda bekymringsfull. Vi vurderer egne systemer for styring og kontroll som gode. Riksrevisjonen hadde ingen merknader i revisjonsberetningen for 2016, men vesentlige merknader i en etterlevelserevisjon om informasjonssikkerheten i valutaregisteret. Vi har ellers fulgt opp forvaltningsrevisjonene. Vi har på bakgrunn av eksterne og interne kontrollhandlinger utarbeidet forbedrende tiltak, og vi følger opp disse som en integrert del av virksomhetsstyringen.

Effektiv drift og organisasjonsutvikling

Iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak

De tre største utviklingsprosjektene med øremerkete midler, jf. ellers post 22 om større IT-prosjekt i kapittel VI, bidrar alle til å møte nye krav knyttet til digitaliseringen og effektivisering.

Modernisering av Folkeregisteret

Prosjektet sikrer at Folkeregisteret møter både nye krav som følge av den gjennomgripende digitaliseringen i samfunnet og den høye mobilitet av personer over landegrensene.

Etter moderniseringen vil mange av prosessene automatiseres slik at ressurser kan frigjøres. Satsingen vil ha betydning for blant andre Helse og omsorgssektoren, Arbeids- og velferdsetaten og Utlendingsdirektoratet og vil også gi samfunnsgevinster som økt pasientsikkerhet, bedret identitetsforvaltning og forenklinger.

Særavgiftene og merverdiavgift ved innførsel

Målet er å modernisere systemer for særavgiftsforvaltningen. Moderniseringen skal bidra til å realisere regjeringens arbeid med en bedre skatte- og avgiftsforvaltning, blant annet med forenklinger for innbyggere og næringsliv, effektiv oppgaveløsning og styrket bekjempelse av svart økonomi.

Nye prosesser vil fremme produktiviteten gjennom reduserte kostnader i Skatteetaten og legge til rett for redusert belastning for både Statens vegvesen, Tolletaten og eksterne brukere.

Gevinstene for staten er fordelt på Skatteetaten, Statens vegvesen og Tolletaten.

For næringslivet og innbyggere gjelder forenkling for motorvognavgifter. En mer effektiv fastsettingsprosess for særavgifter gir også en gevinst for næringsliv og innbyggere.

Modernisering av forskudd og skatteberegning

Prosjektet inngår i arbeidet med å fornye beskatningsprosessen og tilrettelegge for den nye skatteforvaltningsloven. Ny funksjonalitet for skatteberegning vil legge til rette for mer hendelsesbasert med beskatning gjennom året, løpende beregning på ulike typer grunnlag og for å gjennomføre tidlige skatteoppgjør.

Prosjektet vil styrke rettsikkerheten og dialogen med skattyter. Moderniseringen vil bidra til brukervennlige digitale tjenester for skattyterne. Forskuddet vil bli mer presist og føre til færre saker til innfordring for skatteoppkreverne.

Samtidig vil prosjektet legge til rette for forhåndsligninger for utland på en bedre måte enn i dag. De eksterne virkninger er knyttet til bedre digitale tjenester for skattepliktige på forskuddsområdet, og den nye publikumsløsningen vil også gi skattyter bedre innsyn i regelanvendelsen for endring av skattekort.

Tabellen gir en oversikt over de forventede, kvantifiserbare gevinstene per år fordelt på Skatteetaten, staten for øvrig, kommunene og samfunnet.

Prosjekt	Note	Prosjektperiode	Styringsramme (P50)	Samlete prissatte gevinster per år	Prissatt gevinst per år			
					Skatteetaten	Staten for øvrig	Kommunene	Samfunnet
Modernisering av Folkeregisteret	1	2016-2019	506,1	130,3	65,2	59,7		5,4
Modernisering av systemene for forskudd og skatteberegning	2	2015-2019	584,0	163,0	39,0	44,0		80,0
Modernisering av forskudd og skatteberegning	3	2014-2018	207,5	18,2	18,2	Ikke kvantifisert	Ikke kvantifisert	Ikke kvantifisert

Note 1: Gevinstrealiseringsplan av 1. juni 2016

Note 2: Gevinstrealiseringsplan av 1. april 2017

Note 3: Gevinstrealiseringsplan av 1. mai 2016

Samlet vurdering av produktivitetsutvikling i etaten

Vi har i tidligere årsrapporter gjort rede for forholdet mellom ressursbruk og resultater ved å sammenstille aggregerte nøkkeltall over tid. Nye oppgaver og nye prinsipper for regnskapsføring reduserer presisjonen i sammenligningene. Vi arbeider med å utarbeide rammeverk for produktivitetmåling i Skatteetaten. Ressursbruken knyttes til definerte produkter, og det må legges til rette for at nødvendig informasjon kan hentes fra produksjons-, økonomi- og tildelingsystemene. Dette jobbes videre med i 2018.

Forhold mellom ressursbruk og resultater

	2017	2016	2015
Skattytere per årsverk	894	862	882
Proveny per årsverk (mill.kr.)	185,8	152,0	143,8

Utviklingen de siste årene viser at vi håndterer et større samfunnsoppdrag med leveranser på avtalt nivå med færre ressurser. Vi behandler flere skattytere per årsverk, og vi tar inn mer proveny per årsverk i 2017 sammenlignet med 2015 og 2016. Disse nøkkeltallene påvirkes av forhold som ligger utenfor etatens kontroll som for eksempel sysselsetting og produksjon, og de må sees i sammenheng med øvrige aktiviteter og resultater. Som gjort rede for i kapittel III er måloppnåelsen for 2017 god.

Ny kontorstruktur

Skattedirektoratet mottok i 2016 fullmakt fra departementet til å sette i verk ny kontorstruktur med 57 skattekontor. Vi gjennomfører ny struktur ved gradvis å flytte ansatte og oppgaver i en periode fra høst 2017 til utgangen av 2019. Arbeidet følger vedtatt plan, og ved utgangen av 2017 har vi 94 skattekontorer.

Utredning av Skatteetatens overordnede organisering

Status for arbeidet ble også omtalt i Skatteetatens halvårsrapport for 2017. Prosjektet leverte 15. desember en supplerende rapport til Finansdepartementet med beskrivelse av ytterligere ett nivå i organisasjonsstrukturen, lokalisering av enhetene og presisering av økonomiske og administrative konsekvenser. Fremdriftsplanen er lagt opp helt frem til 1. januar 2019.

Skatteetatens arbeid med regelverk

Skattedirektoratet fikk i 2016 i oppdrag av departementet å gjennomgå etatens arbeid med regelverksfortolkning og – utvikling. I 2017 har dette blant annet blitt fulgt opp med utvikling av en ny rutine for utredningsoppdrag. Den skal sikre helhetlige svar både i relasjon til juridiske, operasjonelle, tekniske og kostnadmessige løsninger og konsekvenser ved det mottatte oppdraget.

Vi har i 2017 bistått Finansdepartementet med en rekke utredningsoppgaver og med løpende regelavklaringer. Videre har vi gjennom 2017 spilt inn en rekke forslag til regelendringer og tilsvarende har viktige prinsipielle spørsmål og problemstillinger blitt løftet til diskusjon med departementet.

På regelverkssiden har vi etablert flere samarbeidsprosjekter mellom direktoratet og departementet gjennom 2017. Temaer for disse prosjektene har vært Skatteetatens informasjonsbehandling og området delingsøkonomi. Sent i 2017 satte vi i gang et samarbeidsprosjekt om forenklinger i skatte- og avgiftsregelverket.

Oppfølging av rettssaker på Skatteetatens fagområder (rettssaksinstruksen)

Skattekontorene har ansvar for alle søksmål mot vedtak som er fattet for skattepliktige i egen region. Skattedirektoratet har det overordnede ansvaret for oppfølging av rettssaker. Vi har utarbeidet retningslinjer for skattekontorenes oppfølging av rettssaker i den gjeldende rettssaksinstruks som er av 22. desember 2015. Av retningslinjene fremgår det blant annet at Skattedirektoratet har myndigheten til å beslutte anke til Høyesterett, og at regionene skal orientere direktoratet om alle saker av prinsipiell interesse. Skattedirektoratet foretar nødvendige orienteringer og avklaringer med Finansdepartementet knyttet til prinsipielle spørsmål som oppstår i forbindelse med rettssaker.

Skattedirektoratet utarbeider en årlig statistikk på rettssaksområdet på fastsettingsområdet. Statistikken er basert på manuell registrering i etatens eget rettssaksregister. Rettssaksregisteret kan inneholde feil i tilknytning til registreringene, men gir likevel en oversikt på overordnet nivå.

Rettssaksregisteret viser at vi i løpet av 2017 har mottatt 35 stevninger (en sak kan gjelde flere områder) på fastsettingsområdet, hvorav 28 gjelder skatt, 6 merverdiavgift og 7 skatteforvaltning.

Tallene for 2017 viser en sterk nedgang i antall stevninger i forhold til tidligere år.

Stevninger	2017	2016	2015
Antall	35	100	136

Det kan være flere årsaker til nedgangen, men det er naturlig å anta at en medvirkende årsak er reduksjonen i antall vedtak i klagesaker.

For rettskraftige dommer 2017 (alle instanser) er utviklingen fra 2016 til 2017 slik:

Rettskraftige dommer	2017						2016					
	Sum		Skatt		Merverdiavgift		Sum		Skatt		Merverdiavgift	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Medhold	52*	74	38	75	20	80	52	75	33	75	19	76
Delvis medhold	7	10	5	9	2	8	4	6	3	7	1	4
Ikke medhold	11	16	8	16	3	12	13	19	8	18	5	20
Totalt	70*	100	51	100	25	100	69	100	44	100	25	100
Forlik	5		5		0		18		17		1	

*) Av de rettskraftige dommene på det materielle skatte- og merverdiavgiftsområdet i løpet av 2017 gjelder seks av dommene både skatt og merverdiavgift, og de er kun regnet med én gang i totalsummen, men tatt med i begge de separate oversiktene for skatt og merverdiavgift (staten fikk medhold i alle de rettskraftige kombinerte merverdiavgift- og skattesakene i 2017).

Den prosentvise andelen av rettskraftige avgjørelser der staten har fått medhold er omtrent som gjennomsnittet for tidligere år. Endringen i medholdprosenten de siste årene ligger innenfor det som må anses som naturlig variasjoner

fra et år til et annet. Det totale antallet rettskraftige dommer har gått noe ned i 2017 i forhold til tidligere år.

Høyesterett har i 2017 behandlet 13 saker innenfor skatte- og merverdiavgiftsområdet der Skatteetaten var part. Staten fikk medhold i 10 av sakene og ikke-medhold i tre saker. Da antall saker for Høyesterett er relativt lavt, kan det vanskelig trekkes noen klare konklusjoner av tallene utover at de synes relativt stabile fra år til år.

Vi har også i løpet av 2017 bistått både politi- og påtalemyndigheten og Økokrim i flere straffesakskomplekser. Skattedirektoratet videre delegerte myndigheten til å fremme erstatningskrav i straffesaker til skattekontorenes retts- og nemndsenheter i 2016. Tidligere fremmet skattekontorene anmodninger overfor direktoratet. Vi har ikke registrert noen økning av sivile erstatningskrav i straffesaker etter at myndigheten til å fremme slike krav på generelt grunnlag ble videre delegert til skattekontorene.

Krav	2017	2016	2015
Erstatningskrav i straffesaker	11	10	
Anmodning om erstatningskrav			10

Internkontroll og risikostyring

Vi har revidert *Etterlevelse av retningslinjer for virksomhetsstyring* for å tydeliggjøre krav og kriterier for ulike fagområder innenfor virksomhetsstyring. Vi har også i 2017 gjennomført modenhetsevaluering i alle driftsenhetene basert på de reviderte kriteriene fra retningslinjene. Samlet sett synes etterlevelsen av virksomhetsstyringen å være god, med de fleste enheter med skår på 3,0 eller større på en skala fra en til fem. Resultatene underbygger behovet for å tydeliggjøre ansvaret for fagområdene i virksomhetsstyringen i ny organisasjon, særlig for direktoratet som driftsenhet.

I 2017 startet vi en gjennomgang av hvordan den interne risikostyringen gjennomføres, og arbeidet fortsetter i 2018.

Skattedirektørens internrevisjon har i 2017 arbeidet med 12 enkeltstående revisjonsoppdrag, fire spesialoppdrag og tre større administrative oppgaver. Spesialoppdragene går ut på å gi bistand til andre driftsenheter og prosjekter. Et viktig og ressurskrevende spesialoppdrag i 2017 har vært en evaluering av Skatteetatens behandling av Transocean-sakskomplekset. Internrevisjonen utfører revisjonsoppdragene i henhold til internasjonale standarder (Institute of Internal Auditors). De aller fleste revisjoner identifiserer forbedringsområder hvor tiltak har blitt satt i verk. Internrevisjonen har gjennom sine enkeltrevisjoner ikke kommet over forhold som kan kategoriseres som alvorlig svikt i styring og kontroll.

I 2016 etablerte vi et prosjekt for å se etter forbedring på prosesser som er med på å sikre stabil og sikkert drift. Tiltaket tar for seg prosessene hendelsehåndtering, problemløsning og endringsstyring. Vi ser disse prosessene også i sammenheng med avvikshåndteringsprosessen. Prosjektet fortsetter i 2018.

Internrevisjonen og Riksrevisjonen har hvert år egne møter hvor partene orienterer hverandre om revisjonsplaner, presenterer enkelte revisjoner og risikovurderinger av spesiell interesse.

Sikkerhet og beredskap

Etaten har gjennomført et forbedringsarbeid på området sikkerhet og beredskap. Vi har laget en ny overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering (ROS) for samfunnssikkerhet. Analysen er gjennomført med hovedfokus på konsekvensområdene:

- Tjenesteproduksjon: Fastsatte mål og produksjon av tjenester
- Samfunnssikkerhet: Tjenesteproduksjon påvirker andre samfunnsaktører (kaskadeeffekter)
- Omdømme: Befolkningens/samfunnets tillit til virksomheten
- Økonomi: Virksomhetens økonomiske situasjon og behov for omprioritering

- Liv og helse: Ansatte eller befolkningens liv og helse

Analysen har identifisert ett område med forhøyet risiko; hackerangrep som kan låse vesentlig deler av etatens fil- og katalogsystemer gjennom et omfattende angrep av løsepengevirus. Et slikt angrep kan føre til at de fleste av etatens fil- og katalogsystemer blir låst, og i verste fall kan angrepet føre til at de fleste fagsystemer slutter å fungere. Dette kan potensielt gi store utfordringer for tjenesteproduksjonens kontinuitet. Risikoen håndteres blant annet ved økt fokus på oppdagelse og reaksjon og ved å forbedre eksisterende tiltak på kompetanse og kontrollmekanismer.

Det er fortsatt slik at deler av etatens utegående kontrollarbeid gjennomføres på steder og i miljøer med potensielt høyere risiko for våre kontrollører for trusler og vold i forhold til liv og helse. Det er i løpet av 2017 utformet og godkjent en ny policy for personsikkerhet i Skatteetaten som blant annet vil legge føringer på forbedringsarbeidet og håndtering av denne risikoen. Sentralt i arbeidet står innføring av *Sikker Jobb Analyse* i forbindelse med utegående kontroller. Det er utformet maler for sikker jobbanalyse, og innføringen vil pågå gjennom 2018. Det pågår også arbeid for å etablere et implementeringsprosjekt for personsikkerhet generelt for gjennomføring i 2018.

Det er utført beredskaps- og kriseøvelser på flere plan og nivåer i etaten. Planverket for krisehåndtering er oppdatert og forbedret med erfaringer fra øvelser. Vi har videreutviklet bruk av et krisestøtteverktøy og vil jobbe med å innføre dette også i andre deler av etaten. Vi har gjennomført øvelser med bruk av krisestøtteverktøyet sentralt, og sentral kriseledelse har blitt øvd to ganger i 2017 hvorav den ene i samøvelse med en region. Vi har i løpet av året arrangert to møter i forum for sikkerhet og beredskap som er et forum med driftsenhetene for å bidra til å løfte sikkerhet- og beredskapsarbeidet i hele etaten. Driftsenhetene har utformet nytt planverk i samsvar med ny, felles mal for planverk. Det er gjennomført ROS-analyser i driftsenhetene etter maler lagt til rette sentralt.

Vi vurderer sikkerhetstilstanden som tilfredsstillende. Men det er et komplisert og økende trusselbilde, og det er behov for økt fokus, spesifikke forbedrede rutiner på flere områder og økt kompetanse.

Evalueringer

Vi driver en utstrakt analysevirksomhet som i hovedsak er kvalitativ. I tillegg til evalueringer og effektmålinger gjennomfører vi også risikoanalyser og forskjellige typer av prediktive analyser.

Evalueringer i Skatteetaten kan deles inn i to; de som ser på etterlevelseeffekter, og de som ser på prosesser. I hovedsak er evaluering av etterlevelseeffekter i etaten effektmålinger. Disse evalueringene gjennomføres etter en standardisert metode, og vi har lang erfaring av slike evalueringer. Evalueringer av prosesser er i hovedsak kvalitative.

For å heve kvaliteten i de kvalitative evalueringene har etaten i 2017 satt i gang et arbeid med å lage en veileder for gjennomføring av evalueringer. På sikt planlegger vi at det kun er et første trinn til å utvikle et system for evaluering. I 2017 har vi gjennomført flere analyser og evalueringer.

Det er et mål å redusere **arbeidslivskriminaliteten**. Vi har både alene og i samarbeid med andre etater satt i gang flere tiltak som skal forhindre og avdekke arbeidslivskriminalitet. Flere av tiltakene i satsningen evalueres, og vi kan på den måten tilpasse virkemidler og tiltak. I tillegg måler vi utviklingen i omfanget av arbeidslivskriminalitet. Hvordan omfanget utvikler seg er kun delvis en konsekvens av Skatteetatens aktiviteter. Med utgangspunkt i interne kontrolldata beregner vi hvordan omfanget på arbeidslivskriminalitet endrer seg. Vi har laget en intern analyse og også gitt et oppdrag til Samfunnsøkonomisk analyse. Med ulike metodologiske utgangspunkt og delvis forskjellig data har begge analysene kommet til lignende resultat om størrelsen på arbeidslivskriminalitet, men resultatene er beheftet med stor usikkerhet.

Et annet mål er å forhindre **skjult inntekt og formue i utlandet**, og ordningen med frivillig retting er en viktig del i arbeidet for å øke etterlevelsen. I løpet av 2017 har vi evaluert etterlevelseeffekten av ordningen, og analysen viser at ordningen bidrar til økt proveny og økt etterlevelse.

1. januar 2014 ble det innført krav om at serveringssteder, frisører og skjønnhetspleie samt bilpleie og bilverksteder må føre **personallister**. Vi har gjennomført to analyser som evaluerer om personallisteordningen motvirker svart

arbeid. Den ene er en beskrivende analyse som følger alle virksomheter i utvalget over tid. Den andre måler etterlevelseseffekter av personallisteordningen ved å sammenligne kontrollerte og ikke-kontrollerte virksomheter. Evalueringene finner ikke noen indikasjon på at personallistelistene har noen effekt på svart arbeid.

Analysenytt er en artikkelsamling som presenterer aktuelle analyser om skattetema. Samlingen blir utgitt to ganger i året. Vi publiserer *Analysenytt* på skatteetaten.no, jf. <http://skatteetaten.no/no/Om-skatteetaten/Statistikk-og-analyse/Skatteetatens-analysenytt/>

Brukerundersøkelser er en annen form for evalueringer. Som nevnt under delmål 4.2 i kapittel III viser Skatteetatens årlige brukerundersøkelse at brukertilfredsheten med etatens service er god. Skattyternes positive opplevelse av servicenivå er sammensatt, og respondentene trekker blant annet fram profesjonelle og imøtekommende medarbeidere som inngir tillit.

Internrevisjonens arbeid, som er omtalt under et tidligere avsnitt om internkontroll og risikostyring, er en tredje form for evalueringer. Internrevisjonen utfører oppdragene i samsvar med internasjonale standarder. Internrevisjonen gjennomførte både enkeltstående revisjonsoppdrag og spesialoppdrag i 2017. De fleste revisjonene identifiserer forbedringsområder som etaten følger opp gjennom tiltak.

Riksrevisjonens undersøkelser, i form av regnskapsrevisjoner, etterlevelsesrevisjoner og forvaltningsrevisjoner, bidrar også til kunnskap om etatens drift og utviklingsbehov.

Oppfølging av saker fra Sivilombudsmannen og Riksrevisjonen

Skatteetaten følger opp saker som er tatt opp av Sivilombudsmannen og orienterer departementet om saker av prinsipiell karakter. Sivilombudsmannen har blant annet på eget initiativ stilt spørsmål ved saksbehandlingstiden ved skatteklagenemnda, jf. omtale i punkt delmål 4.1 om effektiv saksbehandling under kapittel III.

Regnskaps- og etterlevelsesrevisjoner

For regnskapet for budsjettåret 2016 ga Riksrevisjonen en revisjonsberetning uten modifikasjoner.

I tillegg til regnskapsrevisjonen gjennomførte Riksrevisjonen en etterlevelsesrevisjon om informasjonssikkerheten i valutaregisteret i 2016-2017. Der hadde Riksrevisjonen vesentlige merknader, jf. Riksrevisjonen Dokument 1 (2017-2018). Vi har fulgt opp både merknadene i etterlevelsesrevisjonen og Riksrevisjonens kommentarer til regnskapsrevisjonen, jf. vårt brev 27. oktober 2017 hvor vi gjorde rede for status for gjennomførte og planlagte tiltak. Status for oppfølgingen av informasjonssikkerheten i valutaregisteret i forhold til punkt A. *Sikring av opplysninger slik loven krever*, er:

A1. Risikovurderinger av informasjonssikkerhet for å klarlegge sannsynligheten for og konsekvenser av sikkerhetsbrudd.

Systemet ble overført til Skatteetaten 1. januar 2016, og initielt har vi basert oss på de risikovurderinger som Tolletaten gjorde i forbindelse med etablering og forvaltning av løsningen.

Vi har i 2017 gjennomført risikovurdering og sikkerhetstest av valutaregisteret. Risikorapport og rapport av sikkerhetstesten er utarbeidet, og vi har sett tiltak etter sikkerhetstesten og risikovurderingen i sammenheng med riksrevisjonsrapporten. Vi samarbeider med driftsleverandører om å utarbeide tiltak for lukking av funnene i rapporten fra Riksrevisjonen.

A2. Tilstrekkelige krav til informasjonssikkerhet i avtaler med eksterne databehandlere

De opprinnelige kravene for informasjonssikkerhet i valutaregisteret ble etablert av Tolletaten gjennom avtaler med en ekstern leverandør. Det lå i planen ved overføring av registeret til Skatteetaten å overta avtalen slik den var. Driften av registeret, som utføres av den eksterne leverandøren, skulle videreføres overfor Skatteetatens som valutaregisterets nye behandlingsansvarlig.

Det foreligger en databehandleravtale. Avtalen er generell og åpner for at vi kan gi instruksjoner til leverandøren. Vi vil vurdere å revidere avtalen og eventuelt utarbeide instruksjoner.

A3. Eksterne databehandlere oppfylder lovens krav til informasjonssikkerhet

For å sikre at den eksterne leverandøren oppfylder de avtalefestede kravene til sikkerhet tar vi sikte på å gjennomføre tilsyn/revisjon innen utgangen av første halvår 2018.

A4. Tydelig ansvars- og myndighetsforhold mellom Skattedirektoratet og brukeretatene

Når det gjelder ansvars- og myndighetsforhold med brukeretatene, viser vi til finansministerens svar til Riksrevisjonen 15. august 2017.

Det foreligger forslag til endring av valutaregisterloven om at tilgang til registeret reguleres i særlov for de enkelte brukeretatene. Dette vil gi en klarere ansvars- og myndighetsforhold.

A5. Sikkerhetsrevisjoner av valutaregisteret

Se kommentar under A1.

A6. Kontroller av logger som kan avdekke eventuell uautorisert bruk av registeret i brukeretatene

Vi har en løsning for interne systemer, med et sentralt system for logginnsamling, loggsikring og analyse, som gir muligheter for automatisk oppdagelse og kontroll. Vi vil vurdere om det på en tilsvarende måte også kan være løsningen for eksternt driftede systemer som valutaregisteret. Dette vil bli gjort i sammenheng med innføring av ny personvernforordning.

Utskifting av søkemotoren går som bestilt.

Forvaltningsrevisjonen om utenlandske arbeidstakere og næringsdrivende på midlertidig opphold i Norge jf. Dokument 3:11 (2015-2016)

Riksrevisjonen anbefalte fire områder for oppfølging. Som et ledd i arbeidet med å følge opp denne forvaltningsrevisjonen har vi satt i verk eller planlagt en rekke tiltak på de fire områdene.

Regelverksendringer

Vi har i 2017 bidratt i arbeidet med å vurdere mulige forenklinger i regelverket for beskatningen av utenlandske skattytere med begrenset skatteplikt til Norge.

D-nummer og identitetskontroll

I kapittel III, både under hovedmål 3 om folkeregister og under avsnittet om prioriterte områder 2017 under hovedmål 3, og under delmål 4.2 i kapittel III om brukerne skal få informasjon og veiledning av god kvalitet, har vi omtalt hva som er utført av tiltak i 2017.

Bedre kommunikasjonen mellom Skatteetaten og utenlandske arbeidsgivere og arbeidstakere

Både vi og Skatteoppkrever utland har satt i verk en rekke tiltak for å bedre kommunikasjonen mellom Skatteetaten og de utenlandske arbeidsgiverne og arbeidstakerne. Målet er å komme i kontakt med dem så snart de ankommer Norge for dermed å øke etterlevelsen på en rekke områder.

Vi har satt i gang et eget prosjekt for å øke antall e-brukere. Vi gir informasjon om å bli e-brukere i alle utgående brev og e-poster samt ved veiledning på telefon. I tillegg har vi satt ned en arbeidsgruppe som vurderer tiltak for å bedre helhetlig service og kommunikasjon internt og eksternt.

Vi har i 2017 sendt brev til arbeidsgiver med kopi til oppdragsgiver om at arbeidstakeren må møte på identitetskontroll, og at arbeidsgiver skal trekke 50 prosent skatt når arbeidstakeren ikke har skattekort. Skatteoppkrever utland har varslet om trekkansvar på grunnlag av manglende identitetskontroll. I varselet informerer vi om identitetskontrollen. Vi sender brosjyren *Miniguide for utenlandske næringsdrivende og arbeidstakere* til alle nye oppdragstakere.

Vi har arbeidet med å forbedre informasjonen som ligger i nettsiden TAX Norway.no med tanke på at TAX Norway skal implementeres i Skatteetaten.no. Selve implementeringen vil skje første kvartal 2018.

Veiviseren på skatteetaten.no ble lansert i juni 2016, og den har bidratt til en forenkling for utenlandske brukere som

kommer til Norge for å jobbe. Brukeren blir presentert for ulike alternativer, blant annet hvilket land de kommer fra, og hvor lenge de skal være i Norge og får til slutt en skreddersydd fremgangsmåte for hva den enkelte må gjøre før formalitetene for å begynne i arbeid er på plass. Vi får gode tilbakemeldinger på veiviseren, og vi henviser aktivt til den i ulike kanaler til brukerne som for eksempel i førstelinjen.

Nytt modernisert folkeregister tildeler d-nummer når arbeidstaker registreres i oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret. Innsynsløsningen til arbeidsforholdsregisteret gjør at arbeidsgiver nå kan se at arbeidstaker ikke har vært på identitetskontroll, og av den grunn ikke får utskrevet skattekort. Denne tjenesten er et viktig bidrag til å øke andelen som blir identitetskontrollert. Vi arbeider nå med å få til en automatisk tilbakemelding til arbeidsgiver om at arbeidstaker ikke har vært på identitetskontroll.

Skattekortsøknader

Vi har utviklet og satt i produksjon en løsning der arbeidsgiver kan søke skattekort på vegne av sine utenlandske arbeidstakere slik at søknaden ligger klar når arbeidstakerne møter for identitetskontroll. Prosessen blir dermed mer effektiv både for arbeidstaker og Skatteetaten. Både tildeling av d-nummer og skattekort går nå raskere som følge av denne nye tjenesten sammen med endringer av rutinene for rekvirering og tildeling av d-nummer. Endringene går i korte trekk ut på at førstelinje foretar mer av behandlingen enn tidligere.

Nytt oppdragsregister

Nytt oppdragsregister er utviklet og tatt i bruk i 2017. Registeret gjør det enklere for oppdragsgivere og utenlandske oppdragstakere å overholde rapporteringsplikten samtidig som Skatteetaten får en redusert arbeidsbelastning. Det nye registeret sikrer at oppdragsgivere får mulighet til å kontrollere at de ulike leddene i en oppdragskjede har oppfylt sine rapporteringsplikter.

Høringsuttalelser fra Skatteetaten

Vi har registrert rundt 150 offentlige høringer som vi har vurdert.

Oljeskattekontoret

Oljeskattekontoret har høy fagkompetanse, og vi følger bemanningssituasjonen kontinuerlig. Det har skjedd betydelige endringer i fastsettingsprosessen de to siste årene. Vi har utviklet nytt elektronisk skjema for kontorets skattepliktige som erstatter en rekke tidligere skjemaer. Alle oljeselskapene leverer skattemeldingen elektronisk gjennom Altinn. Vi har innført en ny modell for organisering av fastsettingen. I tillegg er det utarbeidet en rekke nye rutiner og endrede krav til dokumentasjon av fastsettingsarbeidet. Endringene har i hovedsak blitt oppfattet positivt blant de særskattepliktige. Endringen vil muliggjøre nye digitale analyser og kontroller.

Internasjonalt arbeid – etatens bistandsarbeid

I desember 2017 ble Skatteetatens syv år lange bistandssamarbeid med Zambia avsluttet. I løpet av perioden er det innbetalt 700 mill. ZMW (cirka 565 mill. kroner) som følge av rådgivning fra Skatteetatens medarbeidere. Dette er et godt eksempel på institusjonssamarbeid, og prosjektet har fått positiv omtale i OECD og andre internasjonale organisasjoner. I 2017 ble det skrevet en rapport om Skatteetatens rolle i fremtidige utviklingsprogrammer for skatteadministrasjon. Denne rapporten vil legge grunnlaget for finansieringen av et femårig samarbeidsprosjekt med Norad fra 2018.

Bestillinger i 2017

Bestillinger	Status
Oversende vurdering av den overordnede organiseringen av Skatteetaten.	Den 4. april 2017 leverte direktoratet en rapport til Finansdepartementet med forslag til ny overordnet organisering av Skatteetaten.
Oversende vurdering av departementets krav til rapportering.	Skattedirektoratet oversendte den 15. september 2017 vurdering av rapporteringsrutiner med forslag om overgang til tertialrapportering fra 2018.
Forslag til ny målstruktur og styringsparametre for 2018.	Forslag til ny målstruktur og styringsparametre for Skatteetaten, gjeldene fra 2018 ble levert departementet den 22. september 2017.

Bemanning og personalforvaltning

Ved utgangen av 2017 var det 6 581 ansatte, og vi disponerte 6 359,8 brutto årsverk ved utgangen av året. Det er 187 færre brutto ansatte og 189,2 færre brutto årsverk per 31. desember 2017 enn i 2016, og det innebærer at flere ansatte har redusert stillingsstørrelse i løpet av året. Det er 63 midlertidig ansatte per 31. desember 2017, i underkant av 1 prosent av antall ansatte. Av brutto antall årsverk er 10,8 prosent delstillinger, en svak økning fra 2016

Turnover blant fast ansatte er 5,2 prosent. Vi gjør en grundig vurdering av behovet for å rekruttere når noen slutter. Nedgangen i antall ansatte og antall årsverk viser at vi tilpasser oss de strammere økonomiske rammene.

Antall ansatte ved utgangen av 2016 og 2017, fordelt på driftsenhet og totalt

Enhet	2017	2016	Endring 2017
Skattedirektoratet (SKD)	380	396	-16
Skatteetatens IT- og servicepartner (SITS)	977	1007	-30
Skatt øst (SKØ)	1475	1521	-46
Skatt sør (SKS)	755	776	-21
Skatt vest (SKV)	1033	1058	-25
Skatt Midt-Norge (SKM)	542	582	-40
Skatt nord (SKN)	511	505	6
Skatteopplysningen (SOL)	331	336	-5
Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS)	133	132	1
Statens innkrevingsentral (SI)	353	365	-12
Oljeskattekontoret (OSK)	50	52	-2
Sekretariatet for skatteklagenemnda (SSK)	41	38	3
Totalt	6581	6768	-187

Tabellen viser totalt antall ansatte, dvs. ansatte i lønnet og ulønnet permisjon - faste, midlertidige, vikarer, ekstrahjelp, åremålsansatte, lærlinger og de som er på arbeidsmarkedstiltak – også svangerskapspermisjon.

Antall brutto årsverk ved utgangen av 2016 og 2017, totalt og fordelt per driftsenhet

Enhet	2017	2016	Endring 2017
SKD	374,0	390,4	-16,4
SITS	948,4	979,9	-31,5
SKØ	1427,7	1471,3	-43,6
SKS	724,3	743,6	-19,3
SKV	994,4	1019,8	-25,4
SKM	517,6	557,1	-39,5
SKN	501,3	495,6	5,7
SOL	312,0	319,3	-7,3
SFS	132,1	131,6	0,4
SI	337,3	351,1	-13,8
OSK	49,8	51,6	-1,8
SSK	40,8	37,8	3,0
Totalt	6359,8	6549,0	-189,2

Tabellen viser brutto antall årsverk, dvs. ansatte i lønnet og ulønnet permisjon - faste, midlertidige, vikarer, ekstrahjelp, åremålsansatte, lærlinger og de som er på arbeidsmarkedstiltak – også svangerskapspermisjon.

Sykefraværet i 2016 og i 2017, totalt og fordelt per driftsenhet, legemeldt/egenmeldt Måloppnåelse og fraværstall 2017 i prosent

Enhet	Fraværs mål 2017	Resultat 2017	Resultat 2016	Endring fra 2016 til 2017
SKD	4,0	4,0	4,4	-0,4
SITS	5,0	5,1	5,4	-0,3
SKØ	5,7	6,8	6,2	0,6
SKS	5,5	5,8	5,3	0,5
SKV	5,0	6,1	6,4	-0,3
SKM	6,5	6,3	6,2	0,1
SKN	6,0	7,2	6,9	0,3
SOL	7,0	9,4	7,7	1,7
SFS	3,0	3,2	2,6	0,6
SI	7,0	7,6	6,8	0,8
OSK	5,0	4,5	4,7	-0,2
SSK	5,0	2,4	3,1	-0,7
Totalt	5,0	6,2	6,0	0,2

Sykefravær, totalt, egenmeldt og legemeldt fordelt på driftsenheter

Enhet	Totalt 2017	Totalt 2016	Egenmeldt 2017	Egenmeldt 2016	Legemeldt 2017	Legemeldt 2016
SKD	4,0	4,4	1,4	1,4	2,6	3,0
SITS	5,1	5,4	1,5	1,6	3,6	3,8
SKØ	6,8	6,2	1,8	1,7	5,0	4,5
SKS	5,8	5,3	1,4	1,4	4,4	3,9
SKV	6,1	6,4	1,5	1,6	4,6	4,8
SKM	6,3	6,2	1,7	1,5	4,7	4,7
SKN	7,2	6,9	1,7	1,6	5,5	5,3
SOL	9,4	7,7	2,1	1,9	7,4	5,8
SFS	3,2	2,6	1,1	1,1	2,1	1,5
SI	7,6	6,8	1,9	1,6	5,7	5,2
OSK	4,5	4,7	0,9	1,2	3,6	3,5
SSK	2,4	3,1	1,0	0,8	1,4	2,3
Totalt	6,2	6,0	1,6	1,6	4,6	4,4

Skatteetatens sykefravær var i 2017 på 6,2 prosent, opp 0,2 prosentpoeng fra 2016. Resultatet er 0,5 prosentpoeng dårligere enn etatens resultatmål på 5,7 prosent. Driftsenhetene har satt egne resultatmål for sykefraværet. Driftsenheter med høyt sykefravær forventes å ha en større reduksjon enn enheter med lavere sykefravær.

Etatens egenmeldte fravær var i 2017 på 1,6 prosent, samme nivå som i 2016. Det legemeldte fraværet økte med 0,2 prosentpoeng til 4,6 prosent. Økningen i det legemeldte fraværet skyldes i stor grad økning i langtidsfravær.

Vi har over tid jobbet målrettet med å redusere sykefraværet, blant annet satsset på utvikling av helsefremmende arbeidsmiljø. Nye sykefravær rutiner for oppfølging av kort- og langtidsfravær trådte i kraft 1. januar 2017. Opplæring i ny sykefravær rutine er gjennomført for ledere, tillitsvalgte og vernetjenesten. Enheter som opplever reduksjon i sykefraværet, begrunner det i stor grad med strukturert og tett oppfølging i henhold til rutinene.

Driftsenhetene har jobbet tett med bedriftshelsetjenesten og Arbeidslivssenteret i Arbeids- og velferdsetaten, blant annet med oppfølging av sykefravær på gruppe- og individnivå og med opplæring innen psykisk helse. Flere driftsenheter har i 2017 jobbet systematisk med temaet for ledere, noen også for medarbeidere. De aktuelle driftsenhetene sier det er sammenheng mellom opplæringen innen psykisk helse, og hvordan ledere følger opp enkelte fraværssaker.

Hovedutfordringer fremover og tiltak

Det har i løpet av året vært jobbet med flere omstillingsprosesser i etaten; ny kontorstruktur, overføring av oppgaver og ansatte fra Statens innkrevingssentral til Skatteetatens IT- og servicepartner, forberedelser til overføring av oppgaver og ansatte fra NAV innkreving og forberedelser til iverksetting av ny organisering av Skatteetaten fra 1. januar 2019.

På våren gjennomførte vi en prosess for alle ansatte som berøres av ny kontorstruktur, det vil si i overkant av 400 ansatte. De aller fleste av de 62 ansatte som arbeidet ved kontorene som ble lagt ned i 2017 har valgt å bli med til nytt tjenestested. I 2018 skal vi etter planen legge ned 15 kontor med 163 ansatte.

I forbindelse med at NAV Innkreving innlemmes i etaten fra april 2018, er det i løpet av 2017 gjennomført forberedelser knyttet til overføring av ansatte. Det er også inngått en egen omstillingsavtale.

Gjennom prosjektet Nye Skatt forbereder vi overgang til ny organisasjon fra 1. januar 2019. For å sikre gode og forutsigbare endringsprosesser for ansatte er det i løpet av året lagt planer for personalløpet som skal gjennomføres i 2018.

Risikovurdering av arbeidsmiljøet brukes i de ulike omstillingsprosessene. I løpet av året er det gjennomført risikovurdering i alle driftsenhetene som er berørt av ny kontorstruktur og som en oppfølging av tidligere gjennomført prosess. Resultatene fra risikovurderingen i 2016 ga verdifullt grunnlag for oppfølging av risikoer. Oppfølging av indentifiserte risikoer er et linjeansvar, og ledere skal involvere og ansvarliggjøre arbeidsmiljøutvalg og hovedverneombudet.

Det vil bli gjennomført risikovurderinger av arbeidsmiljøet også i forbindelse med Nye Skatt og for NAV Innkreving i løpet av 2018.

I 2017 har vi arbeidet videre med implementering av et nytt avvikssystem for å identifisere og forbedre forhold knyttet til arbeidsmiljøet. Alle ansatte i Skatteetaten fikk høsten 2017 tilsendt et opplæringstiltak (lynlæring) som en del av implementeringen av etatens avvikssystem. Både antall lokasjoner som melder avvik, og antall avvik som meldes, er økende. Behandling av innmeldte avvik følges jevnlig opp av arbeidsmiljøutvalg i driftsenhetene og i Skatteetatens arbeidsmiljøutvalg.

Skatteetaten vedtok høsten 2017 en ny *Policy for personsikkerhet*. Rutiner for personsikkerhet ved utekontroller er under revisjon, og krav om sikker jobb-analyse innarbeides, jf. tidligere omtale under avsnittet om sikkerhet og beredskap.

Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres årlig i hele etaten med krav til resultatoppfølging på alle nivåer i organisasjonen. Svarprosenten er 94 prosent og er jevnt fordelt over alle enheter. Undersøkelsens spørreskjemamodell kartlegger viktige forhold ved ansattes arbeidssituasjon. Årets undersøkelse viser at engasjement, gjennomføringsevne og målforståelse blant medarbeiderne i etaten er høy. Målforståelse sier noe om kjennskap til forventninger og mål. Majoriteten av etatens ansatte er engasjerte i arbeidet sitt, hele 79 prosent av de som svarte har en svarstil som indikerer høyt eller svært høyt engasjement. Den opplevde gjennomføringsevnen er også høy. 88 prosent av de som svarte opplever at gruppen har svært høy eller høy gjennomføringsevne. Disse resultatene er positive vurdert i sammenheng med de endringene etaten står opp i. Gjennom lokale oppfølgingsprosesser, med involvering og ansvarliggjøring av medarbeidere, er medarbeiderundersøkelsen et viktig verktøy for utvikling av et helsefremmende og attraktivt arbeidsmiljø. Nytt i 2017 er et opplæringstilbud for alle ledere rettet mot oppfølging på gruppenivå. Å gjennomføre opplæringen har vært frivillig, men cirka 75 prosent av lederne deltok på opplæringen. Vi tilbyr hjelp til ledere av grupper som gjentatte ganger har hatt dårlige resultater.

Helse, miljø og sikkerhet er implementert i etatens system for styring og kontroll. Driftsenhetene gjennomfører årlig modenhetsevaluering på sentrale områder for å ivareta ansatte og arbeidsmiljøet i henhold til krav som følger av lov, regler og retningslinjer.

Alderssammensetning per 31. desember 2017 – fordelt per driftsenhet og totalt

Aldersgruppe	SKD	SITS	SKØ	SKS	SKV	SKM	SKN	SOL	SFS	SI	OSK	SSK	Totalt
<29	6	25	39	8	48	8	30	24	9	12	1	4	214
30-39	69	133	216	86	225	81	90	79	31	54	14	10	1088
40-49	125	316	409	189	226	129	125	66	47	128	22	17	1799
50-59	121	362	532	289	364	206	174	98	38	123	5	7	2319
>60	59	141	279	183	170	118	92	64	8	36	8	3	1161
Totalt	380	977	1475	755	1033	542	511	331	133	353	50	41	6581

Turnover - totalt og fordelt på årsak (bare fast ansatte)

Enhet	Til annen statlig stilling	Til ikke statlig stilling	Alderspensjon og AFP	Uførepensjon (100 %)	Totalt
Antall fratredelser	37	120	147	40	344
Andel av fratredelser	10,8 %	34,9 %	42,7 %	11,6 %	

Turnover i 2017 er 5,2 prosent av fast ansatte. I tillegg har 100 midlertidig ansatte sluttet og 10 ansatte døde i løpet av året.

Tiltredelser - fordelt på fast og midlertidig ansatte

Tiltredelser fast ansatte	Tiltredelser midlertidig ansatte gjennom året	Tiltredelser totalt
173	94	267

Gjennomsnittsalderen i etaten er jevnt stigende og er nå 49,2 år, mot 48,8 år i 2016. Andelen av ansatte i de to høyeste aldersgruppene stiger, og 52,8 prosent av de ansatte er eldre enn 50 år. Gjennomsnittsalderen for de som ble rekruttert i 2017 var 34,3 år, og for de som sluttet 49,0 år.

Kvinner utgjør 61,7 prosent av de ansatte. Det er lav turnover, rundt 5 prosent de siste fem årene. Lav turnover gir stabilitet og forutsigbar ressursituasjon. Men i noen driftsenheter medfører det også utfordringer med tanke på behov for ny kompetanse. Nytilsetninger gir enklere tilgang til ny kompetanse, og det kan ofte være ressurskrevende å utvikle og eventuelt dreie ansattes kompetanse til nye oppgaver, systemer og arbeidsformer.

Utdanningsnivået i Skatteetaten fortsetter å øke. De nytilsatte har minimum utdanning på høyskolenivå, mens 6,2 prosent av de som sluttet hadde lavere utdanning (real/yrkes/videregående skole) og 5,8 prosent hadde skatteetatsskolen som høyeste utdanning. Når mange med etatsutdanning slutter, forsvinner også mye av den brede etatskompetansen knyttet til kjerneproduksjonen. Det er viktig at etatens ansatte har forståelse for hele Skatteetatens verdikjede og kjerneproduksjon, og derfor skal alle ansatte gjennomføre etatens e-læringstiltak i grunnleggende forståelse av etatens verdikjede.

Det er viktig for etaten å være en attraktiv og synlig arbeidsgiver. Vi jobber aktivt med å profilere etaten eksternt som arbeidsgiver for aktuelle målgrupper gjennom å delta på utvalgte universiteters og høyskolars arbeidslivsmesser og karrieredager, bedriftspresentasjoner for studentgrupper og interne bedriftsbesøk samt fagmesser, spesielt innen IT. I tillegg har vi et traineeprogram med IT-fokus rettet mot nyutdannede (to-årig program med opptak av tre personer hvert år) og i 2017 hadde fem studenter sommerjobber med særlig fokus på IT.

Kompetanse i etaten – status og tiltak

Vi har et kontinuerlig fokus på kompetanseutvikling som en naturlig del av oppgaveløsningen og har i 2017 videreført arbeidet med strategisk kompetansestyring. Vi har utviklet behovsbaserte kompetansetiltak både i og på tvers av driftsenheter. Tiltakene som vi utvikler for hele etaten er spesielt knyttet til strategiske prioriteringer og behov identifisert på bakgrunn av resultatrapportering. Driftsenhetenes egne kompetansetiltak understøtter i hovedsak stabil og sikker produksjon. Samarbeidet på tvers av resultatenehetene er ytterligere styrket gjennom bruk av nye læringsformer. De gir mulighet for å delta på tiltak uavhengig av geografisk tilhørighet. Etatens flerårige arbeid med en sentral kompetansestyringsprosess har også medført at flere kompetansebehov løftes opp på etatsnivå.

Det bidrar til et helhetsperspektiv på utvikling og ressursbruk. Dette gjelder særlig tiltak innenfor strategisk viktige områder som blant annet arbeidslivskriminalitet, etatens kontrollarbeid, merverdiavgift, identitetsforvaltning og digital kompetanse. Vi har i 2017 gjennomført et opplæringsløp som gir ansatte en økt forståelse for hvordan de kan utnytte funksjonaliteten i sin bærbare PC. Opplæringen ble utviklet på bakgrunn av en undersøkelse som viste at ansatte ikke i tilstrekkelig grad gjorde seg nytte av tilgjengelige IT- verktøy.

I 2018 vil vi arbeide videre med forbedring av kompetansestyringsprosessen, særlig med tanke på langsiktig kompetanseutvikling innenfor etatens fagområder og omstillingene etaten står overfor i overgangen til ny organisasjon fra 1. januar 2019. Vi vil kontinuerlig vurdere om nye kompetansebehov bør dekkes gjennom rekruttering, utvikles internt eller kjøpes eksternt i tråd med ny organisering og oppgaveløsning. Vi har også ambisjoner om styrke bruken av digitale løsninger for kompetansetiltak. I 2018 vil vi implementere et nytt system som støtter prosesser for leder- og medarbeiderutvikling, administrering av kompetansetiltak og kompetansekartlegging. Dette vil gi bedre oversikt i arbeidet med å målrette styrke medarbeideres kompetanse i henhold til ny oppgaveløsning.

Riktig bemanningsmessig kapasitet i forhold til oppgaveløsningen er tett koblet mot kompetanseutvikling. Nye arbeidsmetoder, nye arbeidsverktøy og nye oppgaver og satsninger stiller krav om kontinuerlig oppmerksomhet mot kompetanseutvikling. Etaten vil i 2018 bruke bemanningsprognoser og langsiktige bemanningsplaner for å sikre riktig ressursbruk og tilpasninger av oppgaveløsningen, i tråd med etatens strammere økonomiske rammer og forestående endringer.

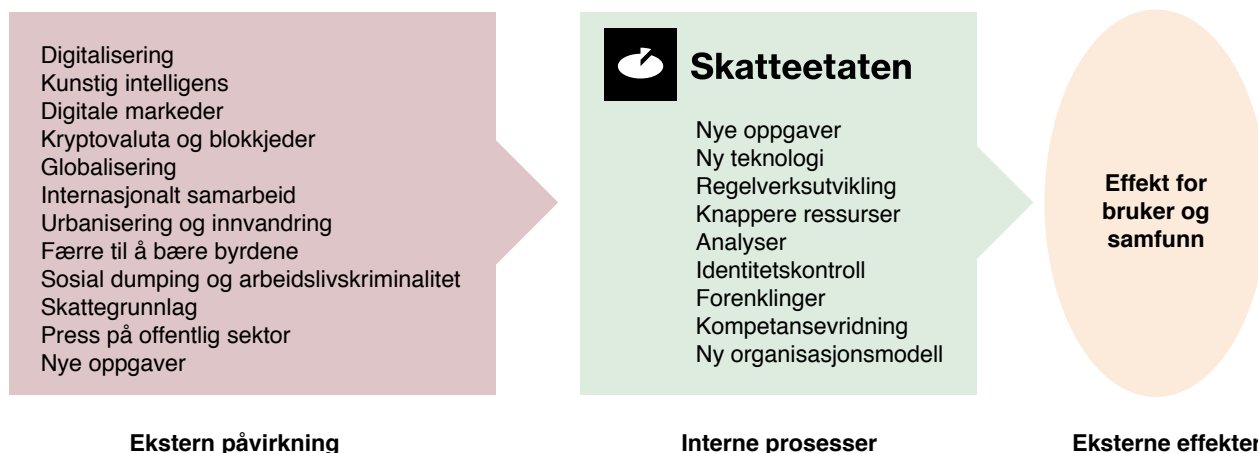

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Skatteetaten danner det finansielle hovedgrunnlaget for offentlig virksomhet. En kjerneoppgave i etatens samfunnsoppdrag er å sikre skatteprovenyet på kort og lang sikt.

Skatteetaten pålegges løpende blant annet gjennom avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, å effektivisere driften. Samtidig er det en forutsetning at systemer og løsninger utvikles for å sikre etterlevelse og proveny også i fremtiden. For perioden 2014-2017 utgjorde de direkte og indirekte budsjettreduksjonene i overkant av 300 millioner kroner, noe som tilsvarer cirka 6,8 prosent av etatens driftsbudsjett i 2013.

Årlige budsjettreduksjoner kombinert med økt omfang av nye oppgaver medfører tøffere prioriteringer innen produksjon og utvikling samt mellom produksjon på den ene siden og utvikling på den andre. Dette utfordrer etatens evne til å fortsette å levere like godt på sitt samfunnsoppdrag og hovedmål.

Digitalisering skaper hele tiden nye utviklingsmuligheter og verdier, men utvider også sårbarhetsflatene til det samfunnet ønsker å beskytte. Den raske teknologiutviklingen fortsetter, og vi ser en kraftig vekst i både hastighet og informasjonsmengde. Informasjon blir lettere tilgjengelig, enklere å dele og oppdateres hyppigere. Endringstakten utfordrer IKT-sikkerhetsarbeidet, integritet og konfidensialitet på data og informasjon som Skatteetaten forvalter.

Et område som har vakt stor oppmerksomhet i den senere tid er **kunstig intelligens**. Det er en samling teknologier som de senere år vært gjenstand for betydelig utvikling, og som tas i bruk på stadig nye områder - og på nye måter. Smart teknologi, som kan lære, forstå, sanse og kommunisere, har vakt interesse også innenfor offentlig sektor. For en moderne, digital offentlig aktør som Skatteetaten er det viktig å gjøre seg kjent med - og vurdere - hvordan den nye teknologien kan bidra til å realisere de mål, føringer og strategier som ligger til grunn for virksomheten. En teknologimulighetsstudie om kunstig intelligens ble sendt til departementet 15. september 2017.

Teknologiutviklingen påvirker strategier og forretningsmodeller både i privat og offentlig sektor og gir mulighet for økt automatisering av flere arbeidsoppgaver, prosesser og arbeidsoppgaver i **digitale marked**. En digital økonomi bidrar til vekst og sysselsetting gjennom nye tjenester, investeringer og innovasjon, letter tilgangen til større markeder og

reduserer ulempene med store avstander. Samtidig utfordrer nye forretningsmodeller skatte- og avgiftssystemet fordi modellene kan gjøre det vanskelig å fastslå hva som skaper verdier, hvem som skaper dem, og i hvilket land verdiskapningen skjer. Brukerne har forventninger om at Skatteetaten henger med i den teknologiske utviklingen, og at etaten tilbyr ordninger og tjenester i tråd med denne. I dette ligger blant annet elektroniske dialogverktøy, enkle betalingsløsninger, gode digitalt tilgjengelige løsninger for skattetransaksjoner, innsyn i skattemyndighetenes informasjon, tilgang til informasjon gjennom ulike kilder og gode betjeningsløsninger.

En annen side ved utviklingen av det digitale markedet er knyttet til økt omfang av **kryptovaluta** og en distribuert hovedbokteknologi (distributed ledger technology, DLT) som **blokkjeder**. Økningen av antall kryptovalutabrukere og næringsaktører gir stort informasjonsbehov knyttet til skatte- og avgiftsmessige spørsmål. I motsetning til regulære valutaer, der kontrollen normalt er sentralisert i en statsbank, benytter kryptovalutaer seg av desentralisert kontroll. Den desentraliserte egenskapen realiseres gjennom bruk av blokkjeder. Blokkjedene vil dermed kunne erstatte de tradisjonelle, tiltrudde tredjeparter som banker, meklere, offentlige etater, advokater mv. Dette er virksomheter som er regulert gjennom lover og regler. Tilsvarende lovverk er ikke etablert for blokkjeder, og det er heller ikke opplagt hvordan det skal gjøres siden ingen eier tjenesten. Den konkrete og mest synlige utfordringen for Skatteetaten ligger i at institusjoner som rapporterer grunnlagsdata i dag, blir overflødige eller mister andeler. Fravær av regulerte aktører knyttet til kryptovaluta (nasjonalt og internasjonalt) og innrapportering av grunnlagsdata påvirker dermed vår mulighet til å forenkle rapportering, og den øker kompleksiteten i kontrollarbeidet. Samtidig byr transparens om transaksjoner på muligheter og fokus på regulering er på nasjonale og internasjonale agendaer. Her blir internasjonalt samarbeid vesentlig. DLT kan også by på en rekke muligheter for Skatteetaten utover kryptovaluta. Innretning og samhandling med andre offentlige etater og næringsliv på områder som identitet, registre, sporbarhet med videre, vil potensielt kunne løses med helt andre tilnærminger enn i dag.

Digitalisering legger også til rette for, og virker som, en katalysator for økt **globalisering**. Norske skattepliktige har i stadig større grad økonomiske interesser i andre land, og antallet utenlandske aktører med skattemessige relasjoner til Norge øker. De norske systemene på skatte- og folkeregisterområdet er i hovedsak utviklet i et nasjonalt perspektiv og i en tid der flyt av personer, varer, tjenester og kapital over landegrensene var langt mer begrenset. Økende internasjonalisering utfordrer systemene, og en av konsekvensene er at vi i mindre grad har tilgang til relevant informasjon som grunnlag for korrekt beskatning. Opplysninger fra utlandet og fra utenlandske selskaper med oppdrag i Norge får dermed økt betydning for å sikre riktig norsk skattlegging.

Fortsatt vil ulikheter i skatteregler og skattesystem bli brukt i den internasjonale konkurransen om skatteinntektene. Samtidig utvikler vi aktivt **det internasjonale samarbeidet** gjennom harmonisering av skatteregler og økt samarbeid mellom skatteadministrasjoner. Dagens regelverk er ikke i stor nok grad tilpasset utfordringene i den internasjonale og digitaliserte økonomien. Det arbeides med oppfølging i norsk regelverk av OECD og G20-landenes anbefalinger i de ulike rapportene fra BEPS-arbeidet (Base Erosion and Profit Shifting). Standardisering av dokumentasjonskrav og rapporteringskrav på tvers av landegrensene blir viktig, på samme måte som det blir viktig å ta i bruk informasjon og opplysningene vi får fra utlandet for å sikre norsk skattefundament.

Utviklingstrekk som **urbanisering og innvandring** antar vi vil øke framover. Produktivitetsmeldingen (NOU 2015:1) peker på at befolkningsvekst og høyere inntektsnivå i byene, som gjenspeiler økonomiske fordeler, er et internasjonalt fenomen. Utviklingen vil måtte få betydning for etatens framtidige tjenestetilbud og oppgaveløsning. I befolkningsfremskrivninger 2016-2100 legger Statistisk sentralbyrå til grunn at den årlige nettoinnvandringen blir i overkant at 25 000 per år. Det er nettoinnvandringen som har betydning for befolkningsveksten, mens antallet innvandrere betyr noe for omfanget av etatens arbeid med å veilede, tildele identitetsnummer, skattekort mv. 40 prosent av innvandrerne i Norge i Oslo og Akershus.

Både etterkrigstidens store fødselskull, som nå er i ferd med å bli pensjonister, og høyere levealder gjør at offentlige pensjonsforpliktelser vil øke framover. En eldre befolkning betyr også at vi blir **færre til å bære byrdene** dersom ikke avgangsalderen fra arbeidslivet øker. Hvis mange andre blir stående utenfor arbeidslivet på grunn av manglende eller feil kompetanse, vil byrdene bli større for de som er sysselsatt. Trygdesystemet skal gi folk trygghet, men må balanseres for å unngå at store grupper permanent blir stående utenfor arbeidsmarkedet.

Den økte arbeidsinnvandringen som fulgte med utvidelsen av EU i 2004 har ført til økt **social dumping og arbeidslivskriminalitet**. Dette problemet må vi forvente vil vedvare. Skatteetaten bidrar i samsvar med Regjeringens handlingsplan mot arbeidslivskriminalitet i dette arbeidet.

En overgang fra bruk av ansatte til kjøp av tjenester og kontraktørvirksomhet innebærer at arbeidsgivers rolle som innkrever av forskuddstrekk svekkes; **skattegrunnlaget** flyttes fra en trygg ordning til mer usikre ordninger. Videre innebærer det at beskatning flyttes fra den billigste og mest effektive prosessen i Skatteetaten nemlig beskatning av lønsmottakere og pensjonister – til beskatning av næringsdrivende. Dette er en prosess som er betydelig mer ressurskrevende, både for den næringsdrivende og for Skatteetaten.

Mange utviklingstrekk peker i retning av et **press på offentlig sektor** med lavere inntekter og økte utgifter i årene som kommer. For offentlig sektor betyr dette krav til sterkere prioriteringer og ytterligere effektivisering og utvikling av felles IKT-løsninger og ordninger. Dette innebærer blant annet å utvikle tjenester og ordninger som gjør det enkelt for selskaper og næringsdrivende å etterleve reglene. Nye tjenester og ordninger vil også bidra til forutsigbarhet og korrekthet ved blant annet internasjonalisering, ansettelse av utenlandsk arbeidskraft og etablering eller avvikling av næringsvirksomhet.

Skatteetaten må bidra til å øke produktiviteten i norsk økonomi gjennom **forenklinger** for næringslivet, særlig de mange små aktørene, både ved nye ordninger og enklere regler. Likere konkurransevilkår i næringer, sosial dumping og arbeidsmarkeds kriminalitet er langvarige fenomener som vil kreve kontinuerlig innsats og samarbeid med andre. Omsetningen av immaterielle varer og tjenester øker og representerer nye utfordringer. Dette må vies økt oppmerksomhet. Etaten må øke sin kunnskap om hva som skjer (handel, regler og behov) og hvordan dette bør møtes.

Det blir også viktig å arbeide for likere konkurransevilkår ved å hindre skatteunndragelser. Som et ledd i omstillingsarbeidet i norsk økonomi har regjeringen innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform. Det er også økt oppmerksomhet på systematisk og målrettet arbeid for å realisere gevinster av iverksatte tiltak. Våre ressurser er i høy grad er bundet i drift og manuelt arbeid, og det faktum vil utfordre oss i lang tid fremover.

Skatteetaten har de siste årene fått **nye oppgaver** gjennom en utvidet portefølje med innkreving av særavgifter og innførselsmerverdiavgift fra Tolletaten og innlemming av Statens innkrevingssentral. NAV Innkreving overføres til Skatteetaten fra 1. april 2018.

Omgivelsene gir Skatteetaten en rekke andre utfordringer også. Den høye endringstakten i samfunnet krever langt høyere omstillingsevne enn noen gang tidligere. Grunnlagsdata forvirrer og krever aktivt samarbeid og utveksling av informasjon med andre dersom etterlevelsen i en global og digitalisert økonomi skal sikres. Og det må jakes på nye informasjonskilder. Etaten må raskere kunne ta i bruk **nye teknologiske muligheter** selv om **budsjettene blir knappere**, og femti prosent av kostnadene til IKT-investeringer vil måtte finansieres av etaten selv. Det blir viktigere å prioritere riktig, og etaten må slutte å gjøre ting som ikke virker eller som ikke virker godt nok i et etats- og samfunnsperspektiv. **Analyse**, investering i analyseteknologi og beslutningsstøtte for risikobasert innsats, er tre viktige stikkord her.

Målrettet **regelverksutvikling** er en av flere viktige suksessfaktorer for å løse de utfordringene etaten står overfor. Blant annet ser vi behov for endringer i regelverket som gjelder taushetsplikt og personvern. Vi er i gang med dette arbeidet. Dagens regler gjelder i stor grad spesifikke formål på grunnlag av de rammer som gjelder for den enkelte forvaltningsenhet. Det er også nødvendig å bidra til at regelverket gjør det legalt å bruke både gamle og nye informasjonskilder på en mer helhetlig måte enn i dag, jf. rapport om delingsøkonomi, <http://skatteetaten.no/globalassets/skattedirektoratets-rapporter/delingsokonomirapport-fra-skatteetaten.pdf>

Skatteetaten har en kompetansesammensetning som dekker dagens behov og oppgaveløsning, men endringer i samfunnet og etatens fremtidig oppgaveløsning bidrar også til **kompetansevridding**. Fremtidig kompetansebehov må ses i lys av hvilke oppgaver som blir automatisert eller på annen måte effektivisert, og hvilken kompetanse etaten mister gjennom avganger i årene fremover. Kompetansevridding og arbeidet med å bygge ny kompetanse er langsiktig og systematisk arbeid som tar tid. Det er behov for å utarbeide analyser som kobler fremtidig kompetansebehov med etatens bemanningssituasjon på kort og lengre sikt. Raske endringer i regler nasjonalt og internasjonalt krever omstillingsevne, men også økt kunnskap om hva som vil fungere godt og mindre godt slik at vi kan gi råd overordnede myndigheter og politikere. Skatteetaten vil kunne møte mer negative holdninger til å betale skatt. Det er nødvendig med økt kunnskap om hva som påvirker aktørers adferd og holdninger.

Svakere offentlige finanser vil gi et langsiktig arbeid med å effektivisere og slanke etaten. Teknologi må erstatte manuelt arbeid, - og det må skje raskt.

Innvandringen fortsetter, og det er behov for enklere rutiner og bedre **identitetskontroll**. Manglende identitetskontroll og misbruk av identitetsdokumenter er et problem. Personer på midlertidig opphold i Norge, dvs. de som skal være i landet i mindre enn 6 måneder, kan unnlate å melde flytting. Det er stor usikkerhet rundt størrelsen på denne gruppen. Etatens egne analyser viser at flertallet av de som har fått et midlertidig identifikasjonsnummer (d-nummer) kommer til Norge for å arbeide bare én gang, og under 10 prosent reiser ut og kommer tilbake to eller flere ganger. Det er en utfordring å holde oversikt over hvor mange som er i landet og å kjenne identiteten på den enkelte. Ny teknologi gir mulighet for en entydig identifikasjon av en person basert på biometriske kjennetegn og dermed en bedre oversikt over de skattepliktige. Samtidig vil et stort antall utvandrede personer ha rettigheter som skal forvaltes og der personene skal gjenfinnes mange år etter at de har utvandret.

Ny organisasjonsmodell skal tre i kraft 1. januar 2019 og skal underbygge en oppgaveløsning med brukerorientering, treffsikker virkemiddelbruk og en tydelig sammenheng mellom roller, ansvar og fullmakter. Landsdekkende enheter med helhetlig ansvar skal gi fleksibilitet i styring og prioritering av egne ressurser. Stadig større kompleksitet i oppgaveporteføljen krever enheter med tverrfaglige og robuste kompetansemiljøer. En samlet toppledelse skal sikre nødvendig prioritering på tvers. Omorganiseringsprosjekter bærer alltid i seg en risiko for produktivitetstap og risiko for svekkede resultater. Etaten må i den kommende omorganiseringen arbeide for å redusere risikoen for produktivitetstap og svekkede resultater i omstillingsperioden.

VI. Årsregnskap 2017

Skatteetaten er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører sitt regnskap etter kontantprinsippet. Årsregnskapet er det samlede regnskapet for Skatteetaten med alle seks regnskapsførende enheter; drift, merverdiavgift, SKD-Skatteregnskapet, særavgiftsregnskapet, petroleumsskatteregnskapet og Statens innkrevingsentral.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav i hovedinstruks fra Finansdepartementet til skattedirektøren. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Skatteetatens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter og balanse.

Vurdering av vesentlige forhold

For 2017 var det fire vesentlige forhold som påvirket vårt driftsregnskap:

- Innføring av betaling av pensjonskostnader til Statens pensjonskasse tilsvarende 542 mill. kroner.
- Ny klagenemndsordning på skatteområdet ble etablert 1. juli 2016 og fikk helårsvirkning fra 2017 tilsvarende 33 mill. kroner.
- Rammendringen fra Finansdepartementet er redusert med 98 mill. kroner. Som en følge av dette er antall årsverk i 2017 redusert med 189,2.
- Vi har også brukt cirka 90 mill. kroner mer på utvikling og modernisering av etatens IT systemer sammenlignet med 2016.

I 2017 har vi under kap. 1618 benyttet 6 456 mill. kroner av en samlet bevilgning på 6 666 mill. kroner. Samlet mindreforbruk utgjør dermed 209,6 mill. kroner som tilsvarer en utnyttelsesgrad på 96,9 prosent (for postene 01, 21, 22, 23, 45 og 70). Den vesentligste delen av mindreforbruket er knyttet til utviklingsaktivitetene med 115 mill. kroner og forskyvning og avsetning til infrastrukturtiltak tilsvarende 63 mill. kroner. Øvrig mindreforbruk utgjør 32 mill. kroner.

Fordelingen av etatens samlede utgifter (for postene 01, 21, 22, 23, 45 og 70):

Post 01 Driftsutgifter – mindreutgift 43,4 mill. kroner

Vi har høy oppmerksomhet på å utnytte etatens bevilgning optimalt, og post 01 viser en utnyttelsesgrad på 99,3 prosent. Det er bokført netto 5 789 mill. kroner på denne posten i 2017. Dette er en økning på 498 mill. kroner fra 2016 og tilsvarer 9,4 prosent. Lønnsandelen av driftskostnadene (post 01) har tidligere ligget relativt stabilt, men viser i 2017 en økning til 75,1 prosent fra 71,4 prosent i 2016. Hovedårsaken til økningen er den nye ordningen for premieinnbetaling til Statens pensjonskasse hvor etaten ble tilført 542 mill. kroner i 2017.

Pris og lønnsoppjøret utgjør cirka 130 mill. kroner, og økte utgifter til sekretariatet for skatteklagenemnda utgjør 33 mill. kroner.

Post 22 Større IT-prosjekter – mindreutgift 95,6 mill. kroner

Post 22 er øremerkede midler til gjennomføring av større IT-prosjekter. Vi har hatt bevilgning til sju hovedprosjekter i 2017 hvorav de tre største var nytt system for avgiftsforvaltning, modernisering av folkeregisteret og modernisering av forskudd og skatteberegning. Mindreforbruket for disse tre prosjektene utgjør 79,4 mill. kroner hvorav 46,2 mill. kroner er avsatte midler til usikkerhet. Anskaffelse av ny digital plattform ble forsinket, og kostnaden er derfor flyttet til 2018. Dette utgjør cirka 20 mill. kroner.

Skatte- og avgiftsregnskapene

Skatteregnskapet

De kommunale skatteoppkreverne har ansvar for føring av skatteregnskapet. Innbetalte skattekrav fordeles på skattekreditorene (kommunen, fylket, staten og folketrygden) etter årlige fordelingstall beregnet på grunnlag av skattefastsettelsen for forskudds- og etterskuddsordningen. Arbeidsgiveravgift fordeles i sin helhet til folketrygden.

De kommunale skatteoppkreverne avlegger skatteregnskapet på månedlig basis med utbetaling til skattekreditorene. Statens og folketrygdens andel av innbetalt skatt overføres til Skatteetaten.

For 2017 ble det i følge skatteregnskapet overført tilsammen 255,3 mrd. kroner på statens andel og 302,9 mrd. kroner på folketrygdens andel (inkludert arbeidsgiveravgift). Kommunens og fylkets andel utgjorde henholdsvis 156,5 mrd. kroner og 32,3 mrd. kroner.

Statens innkrevingsentral

Statens innkrevingsentral har avtale om innkreving på vegne av 42 statlige virksomheter. Det er i 2017 innfordret og rapportert til sammen 3,6 mrd. kroner.

De største postene er bøter, inndragninger mv. (1,4 mrd. kroner), rettsgebyr (838 mill. kroner), forsinkelsesgebyr regnskapsregisteret (321 mill. kroner) og sektoravgift under Finansdepartementet (360 mill. kroner). Det er i tillegg innkrevd tilsammen 1,2 mrd. kroner som er overført aktuelle virksomheter.

5501 70 Trinnskatt, formuesskatt mv.

I Skatteetatens regnskap ble det inntektsført 53,8 mrd. kroner. Dette er en økning på 11 mrd. kroner (25,7 prosent) i forhold til i fjor. Redusert prosentsats på skatt på alminnelig inntekt (se fellesskatt under) skal i hovedsak dekkes inn av en progressiv trinnskatt (bruttoskatt på personinntekt).

5501 72 Fellesskatt

I Skatteetatens regnskap ble det inntektsført 198,9 mrd. kroner. Dette er en økning på 1 mrd. kroner (0,5 %) i forhold til i fjor. Skatt på alminnelig inntekt ble i 2017 satt ned fra 25 prosent til 24 prosent. Fellesskatt skulle derfor i utgangspunktet vist en nedgang. Årsaken til økningen skyldes økt innbetalt forskuddsskatt fra upersonlige skattytere på 10,5 mrd. kroner.

5521 70 Merverdiavgift

I Skatteetatens regnskaper er det netto inntektsført 267,4 mrd. kroner, en økning på 1,2 mrd. kroner forhold til 2016.

5700 71 Trygdeavgift

I Skatteetatens regnskaper ble det inntektsført 136,8 mrd. kroner som er en økning på 4,4 mrd. kroner (3,3 prosent) i forhold til i fjor. Landbruksdirektoratet og Arbeids- og velferdsetaten regnskapsfører også på denne posten. Totalt i statsregnskapet er det inntektsført 137,7 mrd. kroner.

5700 72 Arbeidsgiveravgift

I Skatteetatens regnskaper ble det inntektsført 166,6 mrd. kroner, en økning på 5,6 mrd. kroner i forhold til 2016. I statsregnskapet har også øvrige virksomheter regnskapsført egen del av arbeidsgiveravgift på denne posten. Dette utgjør 9,2 mrd. kroner, og posten viser til sammen 175,8 mrd. kroner i statsregnskapet.

5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum

I petroleumsskatteregnskapet ble det inntektsført 65,0 mrd. kroner, og det er en økning på 24,0 mrd. kroner (58,3 prosent) i forhold til i fjor. Økningen skyldes høyere utskrevet termiskatt for 2017 sammenlignet med 2016.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet til Skatteetaten. Revidert regnskap forventes å foreligge i løpet av andre kvartal i år.

Oslo, 15.mars 2018

Hans Christian Holte

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Skatteetaten er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og i Finansdepartementets rundskriv R-115 fra november 2016.

Som nevnt fører Skatteetaten regnskapet etter kontantprinsippet. Men Statens innkrevingsentral fører sitt virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandarder, og vi har fått innvilget unntak for å føre etter forskjellige regnskapsprinsipper (virksomhetsregnskapet) ut regnskapsåret 2017. Innkrevingsentralen benytter også eget økonomisystem og har egen innrapportering til statsregnskapet. Vi har imidlertid samkjørt kontoplaner, og begge leverer innrapportering til statsregnskapet etter kontantprinsippet. Vi har også konsolideringsfunksjonalitet i våre regnskaper slik at vi kan levere et samlet årsregnskap.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Der hvor etaten utfører oppdrag på vegne av andre offentlige virksomheter, benyttes også gjennomgangskonti hvor vi bokfører utgifter som vi legger ut for andre virksomheter. Innbetalingene blir bokført på tilsvarende konto.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen *Netto rapportert til bevilgningsregnskapet* er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Skatteetaten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet Skatteetaten har fullmakt til å disponere. Kolonnen *Samlet tildeling* viser hva Skatteetaten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for Skatteetaten og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Skatteetaten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Skatteetaten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindretgift
1618	Skatteetaten	01	Driftsutgifter	A, B	5 832 096 000	5 794 660 768	37 435 232
1618	Skatteetaten	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	173 805 000	170 342 085	3 462 915
1618	Skatteetaten	22	Større IT-prosjekter	A, B	429 705 000	334 102 833	95 602 167
1618	Skatteetaten	23	Spesielle driftsutgifter, a-ordningen	A, B	90 210 000	86 504 752	3 705 248
1618	Skatteetaten	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold	A, B	137 205 000	74 120 367	63 084 633
1618	Skatteetaten	70	Tilskudd	A, B	3 000 000	2 666 000	334 000
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	A, B	22 200 000 000	22 816 398 749	-616 398 749
1632	Kompensasjon for merverdiavgift	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	A, B	2 080 000 000	2 009 080 530	70 919 470
1420	Miljødirektoratet	75	Utbetaling av pant for bilvrak, overslagsbevilgning			425 407 506	
1650	Statsgjeld, renter m.m.	89	Renter og provisjon mm. på innenlands statsgjeld			992	
8450	Avsetninger i Svalbardregnskapet	04	Avsetninger i Svalbardregnskapet			-187 463 709	
0440	Politidirektoratet, politi og lensmannsetaten	01	Driftsutgifter			2 789 205	
0471	Statens erstatningsansvar	71	Erstatningsansvar mm.			1 324 534	
0540	Direktoratet for forvaltning og IKT	25	Medfinansieringsordning for lønnsomme IKT prosjekter			640 000	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			284 252 607	
2412	Husbanken	71	Tap på utlånsvirksomhet			-265 018	
Sum utgiftsført					30 946 021 000	31 814 562 201	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3024	Regjeringsadvokaten	01	Erstatninger for utgifter i rettsaker		27 585 943	
3440	Politidirektoratet, politi og lensmannsetaten	07	Gebyr - sivile gjøremål		838 466 190	
3470	Fri rettshjelp	01	Tilkjente saksomkostninger m.m		4 508 136	
3545	Datatilsynet	01	Diverse inntekter		1 383 304	
3587	Direktoratet for byggkvalitet	01	Diverse inntekter		45 000	
3595	Statens kartverk	01	Gebyrinntekt tinglysning		327 615	
3640	Arbeidstilsynet	05	Tvangsmulkt		7 201 699	
3640	Arbeidstilsynet	09	Overtredelsesgebyr		10 452 532	
3714	Folkehelse	04	Gebyrinntekter		487 331	
3902	Justervesenet	01	Gebyrinntekter		532 042	
3910	Sjøfartsdirektoratet	01	Gebyrer for skip og flytbare innretninger i NOR		179 971 802	
3910	Sjøfartsdirektoratet	04	Gebyr for skip i NIS		47 107 137	
3910	Sjøfartsdirektoratet	86	Overtredelsesgebyrer og tvangsmulkt		6 892 596	
3917	Fiskeridirektoratet	86	Forvaltningsanksjoner		971 972	
4602	Finanstilsynet	03	Prospektkontrollgebyrer		409 332	
4602	Finanstilsynet	86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv.		829 239	
4610	Tolletaten	85	Overtredelsesgebyr - valutadeklarerung		3 761 708	
4618	Skatteetaten	01	Refunderte utleggs- og tinglysningsgebyr	61 000 000	60 659 289	-340 711
4618	Skatteetaten	02	Andre refusjoner	46 170 000	48 061 592	1 891 592
4618	Skatteetaten	03	Andre inntekter	36 261 000	40 360 369	4 099 369
4618	Skatteetaten	05	Gebyr for utleggsforretninger	46 000 000	47 037 856	1 037 856
4618	Skatteetaten	07	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	2 400 000	3 592 258	1 192 258
4618	Skatteetaten	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	5 745 000	5 216 928	-528 072
4618	Skatteetaten	85	Misligholdte lån i Statens Lånekassen	255 000 000	256 392 389	1 392 389
4618	Skatteetaten	86	Boter, inndragninger mv.	1 420 000 000 000	1 381 924 309	- 38 075 691
4618	Skatteetaten	87	Trafikantsanksjoner	82 000 000	78 841 851	-3 158 149
4618	Skatteetaten	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	380 000 000	321 443 821	-58 556 179
4618	Skatteetaten	89	Overtredelsesgebyr	4 000 000	3 866 142	-133 858
4620	Statistisk sentralbyrå	85	Tvangsmulkt	-	23 844 585	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		14 916 093	
5341	Avdrag på utestående fordringer:	91	Alminnelige fordringer		32 332	
5501	Skatter på formue og inntekt	70	Trinnskatt, formueskatt mv.	55 000 000 000	53 756 954 115	-1 243 045 885
5501	Skatter på formue og inntekt	72	Fellesskatt	195 600 000 000	198 869 823 660	3 269 823 660
5502	Finansskatt	70	Skatt på lønn	1 560 000 000	1 562 643 641	2 643 641
5506	Avgift på arv og gaver	70	Avgift	80 000 000	90 665 483	10 665 483
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	24 500 000 000	23 688 094 994	-811 905 006
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	72	Særskatt på oljeinntekter	41 100 000 000	41 360 999 728	260 999 728
5509	Avgift på utslipp av NOx i petroleumsvirksomheten og kontinentalsokkelen	70	Avgift	6 000 000	6 554 682	554 682
5511	Tollinntekter	70	Toll	3 250 000 000	3 270 507 222	20 507 222
5521	Merverdiavgift	70	Merverdiavgift	265 000 000 000	267 432 554 409	2 432 554 409
5526	Avgift på alkohol	70	Avgift på alkohol	13 600 000 000	13 691 981 305	91 981 305
5531	Avgift på tobakkvarer mv.	70	Avgift på tobakkvarer mv.	7 000 000 000	7 026 930 301	26 930 301
5536	Avgift på motorvogner mv.	71	Engangsavgift	16 300 000 000	16 226 663 212	-73 336 788
5536	Avgift på motorvogner mv.	72	Årsavgift	9 600 000 000	9 605 561 398	5 561 398

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5536	Avgift på motorvogner mv.	73	Vektårsavgift	340 000 000	338 564 009	-1 435 991
5536	Avgift på motorvogner mv.	75	Omregistreringsavgift	1 470 000 000	1 473 624 039	3 624 039
5538	Veibruksavgift på drivstoff	70	Veibruksavgift på bensin	5 600 000 000	5 575 410 736	-24 589 264
5538	Veibruksavgift på drivstoff	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 800 000 000	9 850 062 221	50 062 221
5538	Veibruksavgift på drivstoff	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	4 000 000	4 174 317	174 317
5541	Avgift på elektrisk kraft	70	Avgift på elektrisk kraft	10 600 000 000	10 883 516 678	283 516 678
5542	Avgift på mineralolje mv.	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 750 000 000	1 814 627 337	64 627 337
5542	Avgift på mineralolje mv.	71	Avgift på smøreolje mv.	105 000 000	109 186 172	4 186 172
5543	Miljøavgift på mineraliske produkter mv.	70	CO ₂ -avgift	7 000 000 000	7 092 609 398	92 609 398
5543	Miljøavgift på mineraliske produkter mv.	71	Svovelavgift	16 000 000	18 334 439	2 334 439
5547	Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	70	Trikloretan (TRI)	500 000	371 243	-128 757
5547	Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	71	Tetrakloretan (PER)	500 000	724 803	224 803
5548	Miljøavgift på visse klimagasser	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	450 000 000	428 959 381	-21 040 619
5549	Avgift på utslipp av NOx	70	Avgift på utslipp av NOx	50 000 000	52 364 773	2 364 773
5555	Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.	70	Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.	1 415 000 000	1 410 995 337	-4 004 664
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	2 030 000 000	2 090 899 037	60 899 037
5557	Avgift på sukker mv.	70	Avgift på sukker mv.	195 000 000	205 827 993	10 827 993
5559	Avgift på drikkevareemballasje	70	Grunnavgift på engangsemballasje	1 790 000 000	1 833 936 164	43 936 164
5559	Avgift på drikkevareemballasje	71	Miljøavgift på kartong	45 000 000	48 050 222	3 050 222
5559	Avgift på drikkevareemballasje	72	Miljøavgift på plast	33 000 000	33 701 675	701 675
5559	Avgift på drikkevareemballasje	73	Miljøavgift på metall	9 000 000	8 979 310	-20 690
5559	Avgift på drikkevareemballasje	74	Miljøavgift på glass	64 000 000	73 857 694	9 857 694
5561	Flypassasjeravgift	70	Flypassasjeravgift	1 830 000 000	1 813 267 284	-16 732 716
5565	Statens kartverk	70	Dokumentavgift		9 375 411	
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	75	Tilsynsavgift Justervesenet		39 004 368	
5576	Sektoravgift under Landbruks- og matdepartementet	71	Totalisatoravgift		144 348 657	
5580	Sektoravgift under Finansdepartementet	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene		360 215 657	
5584	Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter	70	Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter	4 100 000	4 070 889	-29 111
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	83	Av alminnelige fordringer		14 199 752	14 199 752
5700	Folketrygdens inntekter	71	Trygdeavgift	137 700 000 000	136 825 635 466	-874 364 534
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	176 100 000 000	166 596 698 525	-9 503 301 475
Sum inntektsført				993 335 676 000	989 162 650 528	

Netto rapportert til bevilningsregnskapet		- 957 348 088 326
Kapitalkontoer		
60064601	Norges Bank KK / innbetalinger	488 359 402
60064602	Norges Bank KK/ utbetalinger	-7 034 392 455
716105	Endring i mellomværende med statskassen SV	16 546 020
60076301	Norges Bank KK / innbetalinger	353 979 919 761
60076302	Norges Bank KK/ utbetalinger	-124 371 539 805
716221	Endring i mellomværende med statskassen EL	-24 535 987
60076401	Norges Bank KK / innbetalinger	77 244 094 305
60076402	Norges Bank KK/ utbetalinger	-12 194 999 583
716222	Endring i mellomværende med statskassen F5	-
60085801	Norges Bank KK / innbetalinger	43 550 702 889
60085802	Norges Bank KK/ utbetalinger	-1 872 314 975
716700	Endring i mellomværende med statskassen OV	1 970 593
60090301	Norges Bank KK / innbetalinger	564 417 723 797
60090302	Norges Bank KK/ utbetalinger	-7 166 607 451
716200	Endring i mellomværende med statskassen EV	843 293 098
60090801	Norges Bank KK / innbetalinger	73 099 527 900
60090802	Norges Bank KK/ utbetalinger	-3 808 183 233
716223	Endring i mellomværende med statskassen OX	178 524 051
Sum rapportert		0

Beholdninger rapportert til kapital- regnskapet (31.12)		31.12 2017	31.12 2016	Endring
716105	Skatteetatens driftsfirma	-138 281 104	-154 827 125	16 546 020
716221	MVA	-217 583 753	-193 047 766	-24 535 987
716222	Petroleum		0	0
716700	Statens innkrevingssentral	-84 531 839	-86 502 432	1 970 593
716200	Skatteregnskapet	3 981 323 248	3 138 030 150	843 293 098
716223	Særvavgifter	-142 026 479	-320 550 529	178 524 051
		3 398 900 073	2 383 102 298	1 015 797 775

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
1618 01	130 496 000	5 701 600 000	5 832 096 000
1618 21	8 505 000	165 300 000	173 805 000
1618 22	189 305 000	240 400 000	429 705 000
1618 23	2 159 000	88 051 000	90 210 000
1618 45	27 105 000	110 100 000	137 205 000
1618 70		3 000 000	3 000 000
1632 61		22 200 000 000	22 200 000 000
1632 72		2 080 000 000	2 080 000 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år (tall er oppitt i hele 1000 kroner)										
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftstør av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreavgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1618 01/4618 02/03		37 435		37 435	5 991			43 426	286 080	43 426
1618 21		3 463		3 463				3 463	8 265	3 463
1618 22	"kan overføres"	95 602		95 602				95 602	460 200	95 602
1618 23		3 706		3 706				3 706	4 403	3 706
1618 45	"kan overføres"	63 085		63 085				63 085	217 500	63 086
1618 70		334		334	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
1632 61	"overslagsbevilgning"	-616 399		-616 399	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
1632 72	"overslagsbevilgning"	70 919		70 919	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter:

Skatteetaten har mottatt en rekke fullmakter til å postere på kapitler og poster tilhørende andre departement. Disse fremgår under bevilgningsoppstillingen.

Stikkordet «kan overføres»:

Skatteetatens bevilgning på postene 22 og 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Beløpet stammer fra tildelinger gitt innenfor de to siste budsjettår og virksomheten lar beløpet inngå som en del av overført beløp

Merinntektsfullmakt:

Skatteetaten er gitt fullmakt til å overskride bevilgning under kapittel 1618, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4618, post 02 og 03

Bestillingsfullmakt:

Skatteetaten har fullmakt til å foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men ikke slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger kr. 35 mil. på kap. 1618, post 45. For 2017 var overførbart beløp større enn foretatte bestillinger slik at det ikke var nødvendig å benytte seg av fullmakten.

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter:

Skattedirektoratet har fullmakt til gjennomføre de investeringsprosjektene som er finansiert under kapittel 1618, post 22, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

Overslagsbevilgning:

Skatteetaten har overslagsbevilgning på kapittel 1632, post 61 og post 72.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017			
	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	8 809 186	20 993 818
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	7 630 717	2 950 000
Salgs- og leieinntekter	1	81 096 454	80 395 878
Andre inntekter	1	134 880	1 000
Sum inntekter fra drift		97 671 236	104 340 696
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	4 454 932 765	3 858 523 067
Andre utbetalinger til drift	3	1 899 212 441	1 788 789 636
Sum utbetalinger til drift		6 354 145 206	5 647 312 703
Netto rapporterte driftsutgifter		6 256 473 970	5 542 972 007
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	709	0
Sum investerings- og finansinntekter		709	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	113 906 628	209 078 126
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	625 581	1 177 701
Sum investerings- og finansutgifter		114 532 209	210 255 827
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		114 531 500	210 255 827
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	988 743 372 381	938 793 506 037
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		988 743 372 381	938 793 506 037
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	25 253 553 777	23 749 504 132
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		25 253 553 777	23 749 504 132
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		-8 325 066	-8 618 372
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		-505 202 734	-437 599 594
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		284 252 607	283 486 674
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		-229 275 192	-162 731 292
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		-957 348 088 326	-909 453 505 363
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2017	2016
Fordringer		3 985 992 493	3 146 534 444
Kasse		2000	5 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-146 737 683	-161 961 884
Skyldige offentlige avgifter		-1 228 362	-929 079
Annen gjeld		-439 128 375	-600 546 183
Sum mellomværende med statskassen	8	3 398 900 073	2 383 102 298

Note 1 Innbetalinger fra drift	31.12.2017	31.12.2016
Innbetalinger fra gebyrer		
Gebyrer med videre - driftsinntekt	8 809 186	20 993 818
Sum innbetalinger fra gebyrer	8 809 186	20 993 818
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	7 630 717	2 950 000
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	7 630 717	2 950 000
Salgs- og leieinnbetalinger		
Salgsinntekt varer, avgiftspliktig	77 000	0
Avgiftspliktig salg kantine	690 616	807 468
Salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig	3 093 551	2 525 234
NRK (fakturering for antall mottatte krav til innkreving)	48 061 592	47 147 505
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	2 373 905	8 019 003
Inntekter fra undervisningsoppdrag	2 012 677	2 694 091
Salg av folkeregisteropplysninger	89 350	112 130
Diverse refusjoner, eksterne	21 978 782	19 021 288
Refusjoner egne ansatte	2 718 981	69 159
Sum salgs- og leieinnbetalinger	81 096 454	80 395 878
Andre innbetalinger		
Salg av utrangert materiell, avgiftsfritt	134 880	1 000
Sum andre innbetalinger	134 880	1 000
Sum innbetalinger fra drift	97 671 236	104 340 696

Innbetalinger fra gebyrer:

Det er en vesentlig nedgang i innbetalt gebyr for kredittdeklarasjoner sammenlignet med samme periode i fjor. Utsatt avregning av merverdiavgift, som ble innført fra 1. januar, ses på som årsaken til dette. Innførsels-merverdiavgift skal ikke lengre inngå i tolldeklarasjonen for merverdiavgift-registrerte virksomheter, men tollkreditt brukes fortsatt på toll og særavgifter.

Innbetalinger fra tilskudd og overføringer :

Det er en økning fra 2016 på 4,6 mill. kroner. Størstedelen vi mottok i 2017 var knyttet til mottak av prosjektkostnader i forbindelse med implementering av NAV Innkreving på 6,8 mill. kroner.

Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri inntekter:

Gjelder fakturering av printtjenester til andre statlige virksomheter. Det ble gjennomført en endring i regnskapsføringen i 2017 hvor deler av bokføringen ble flyttet over til interrimskonti. Dette gjelder den andelen som vi legger ut for andre virksomheter.

Refusjoner egne ansatte: Økningen skyldes en feilføring som skulle vært ført i kontoklasse 4 (inventar). Denne utgjør 2,3 mill. kroner

Note 2 Utbetalinger til lønn		
	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	3 606 649 045	3 496 841 935
Arbeidsgiveravgift	505 231 819	437 599 594
Pensjonsutgifter*	413 658 480	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-136 870 689	-142 419 706
Andre ytelser	66 264 111	66 501 244
Sum utbetalinger til lønn	4 454 932 765	3 858 523 067
Antall årsverk	6 360	6 549
Lønn (økning på 109,8 mill. kroner kan i hovedsak forklares ut fra følgende tall):		
Lønnsoppgjør		61 398 770
Økt kostnad relatert til midlertidige ansatte		3 401 141
Effekt pensjon (fastlønn inkluderer trekk på 2 % pensjonstrekk i 2017)		65 532 177
Lønnskostnader Sekretariatet for skatteklagenemnda. Opprettet fra april 2016, gradvis oppbygging gjennom 2017		15 000 000
Redusert lønnsutgift som følge av bemanningsnedgang		-38 808 702
Lønnskostnader knyttet til individuell lønnsforhandlinger mv.		3 283 724
Sum		109 807 110

*** Nærmere om pensjonskostnader**

For virksomheter som er omfattet avrundskriv R-118

Fra og med 1. januar 2017 betaler virksomheten pensjonspremie til Statens pensjonskasse. For 2017 er arbeidsgivers andel av pensjonspremien 12 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift		
	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	412 260 015	396 099 865
Vedlikehold egne bygg og anlegg	-	
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 931 010	2 253 224
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	107 043 479	102 036 328
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	30 867 985	32 032 373
Mindre utstyrsanskaffelser	90 294 932	93 797 267
Leie av maskiner, inventar og lignende	26 188 325	29 445 849
Kjøp av fremmede tjenester	696 489 510	585 690 807
Reiser og diett	101 274 836	95 445 111
Øvrige driftsutgifter	432 862 349	451 988 812
Sum andre utbetalinger til drift	1 899 212 441	1 788 789 636

Fremmede tjenester

Dette er en økning på 110,8 mill. kroner. Økningen skyldes økt aktivitet på prosjektene nytt særavgiftssystem, modernisering av skatteberegning og forskuddsutskrivning og modernisering av folkeregisteret. EDAG ble avsluttet i 2016 og bidro til å redusere økningen noe. Netto av nevnte prosjekter utgjør 96 mill. kroner. I tillegg har det under denne kategoriene vært økte utgifter på 9 mill. kroner på konsulentbruk knyttet til oppgradering av infrastruktur.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter		
	31.12.2017	31.12.2016
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	709	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	709	0
	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	589 912	1 175 996
Valutatap	35 670	1 705
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	625 581	1 177 701

Renteutgifter:

Reduksjonen fra 2016 er i hovedsak relatert til en transaksjon som gjelder renter i forbindelse med domsslutning i en konkret sak som utgjør kr. 635 140,-

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	29 184 724	32 485 922
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	5 549 128
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	84 721 903	171 043 075
Sum utbetaling til investeringer	113 906 628	209 078 126
	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende:

Forbruket på denne kontoen vil ha naturlig svingninger over tid i samsvar med etatens behov. I 2017 har det vært en reduksjon av anskaffelsene på ca. 86 mill. kroner sammenlignet med 2016. Det ble i 2016 gjennomført en større utskifting fra tynnklienter til bærbare PC'er, dette året ble det også anskaffet mer servere- og lagringskapasitet.

Det er også feilført ett beløp under inntekter (note 1) pålydende 2.3 mill. kroner som skulle vært ført på konto for inventar.

Tallene for "Maskiner og transportmidler" og "Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende" for 2016 er endret i forhold til årsregnskapet for 2016. Dette skyldes feilkategorisering i 2016-rapporten. 2017 regnskapet viser korrekte tall både for 2016 og 2017.

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	31.12.2017	31.12.2016
SKATTER		
Trinnskatt, formuesskatt m.v	53 756 954 115	42 177 486 696
Herav:		
Kildeskatt - Skatt på utbytte utenlandske aksjonærer*	4 080 867 265	3 033 694 333
Kildeskatt - refusjoner*	-859 362 656	-648 232 779
Tvangsmulkt - skatteregnskapet*	301 073 690	7 216 446
Fellesskatt	198 869 823 660	197 910 758 479
Trygdeavgift	136 825 635 466	132 452 975 355
Arbeidsgiveravgift	166 091 495 791	161 036 418 292
Svalbardskatt og avgifter	190 808 997	179 014 917
Finansskatt	1 562 643 641	
PETROLEUMSSKATT		
Petroleumsskatt - ordinær skatt	23 688 094 994	16 034 226 274
Petroleumsskatt - særskatt	41 360 999 728	25 058 531 533
Arveavgift	90 665 483	206 121 467
MERVERDIavgIFT	267 432 554 409	266 172 006 929
Herav:		
Innbetalt merverdiavgift inkl forsinkelsesrenter*	351 508 378 714	252 624 515 403
Innrapportert innførselsmerverdiavgift*		139 720 205 058
Utbetalte tilgodeoppgaver inkl renter*	-97 159 762 487	-125 838 084 619
Refusjon til utenlandske firmaer*	-214 561 703	-271 136 726
Tvangsmulkt vedr merverdiavgift*	124 470 858	2 955 234
SÆRAVGIFTER		
Andre avgifter	558 075 015	544 938 648
Avgift motorvogner m.v.	27 644 412 546	29 139 752 690
Veibruksavgift på drivstoff	15 429 647 274	15 151 629 512
Avgift på elektrisk kraft	10 883 516 678	10 116 519 410
Avgift på mineralolje	1 923 813 509	2 015 764 605
Miljøavgift på mineralske produkter mv	7 110 943 837	6 575 932 180
Miljøavgift på klimagasser (HFK og PFK)	428 959 381	403 520 526
Avgift på utslipp av Nox inkl petroleumsvirksomheten	58 919 455	52 004 504
Avgift på sjokolade- og sukkervarer (SJ)	1 410 995 337	1 420 900 449
Avgift på alkoholfrie drikkevarer	2 090 899 037	2 026 415 410
Avgift på sukker	205 827 993	203 011 924
Avgift på drikkeemballasje	1 998 525 066	1 920 944 318
Flypassasjeravgift	1 813 267 284	927 153 280
Tollinntekter	3 270 507 222	3 175 691 957
Avgift på alkohol	13 691 981 305	13 503 396 532
Avgift på tobakksvarer mv	7 026 930 301	7 253 790 155
Gebyrer som ikke inngår som driftsinntekt ekskl SI	115 324 995	122 239 960
Renteinntekter	13 947 952	18 644 024
Tilfeldige og andre inntekter	19 568 566	15 977 079
STATENS INNKREVINGSSENTRAL		
Bøter, inndragninger og andre straffekrav	1 426 372 261	1 309 965 403
Misligholdte lån i Statens Lånekassen	256 392 389	243 793 501
Gebyrer som ikke inngår som driftsinntekt	1 494 868 693	1 423 980 027
SI - innfordret på vegne av og utbetalt til andre*	1 171 866 792	1 070 504 203
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	988 743 372 381	938 793 506 037

* = beløp inngår ikke i totalsummen

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
	31.12.2017	31.12.2016
Innenlands statsgjeld, renter	992	992
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	25 253 552 785	23 749 503 140
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	25 253 553 777	23 749 504 132

Tilskudd til ikke-finansielle foretak for 2017 (de 2 største tallene):

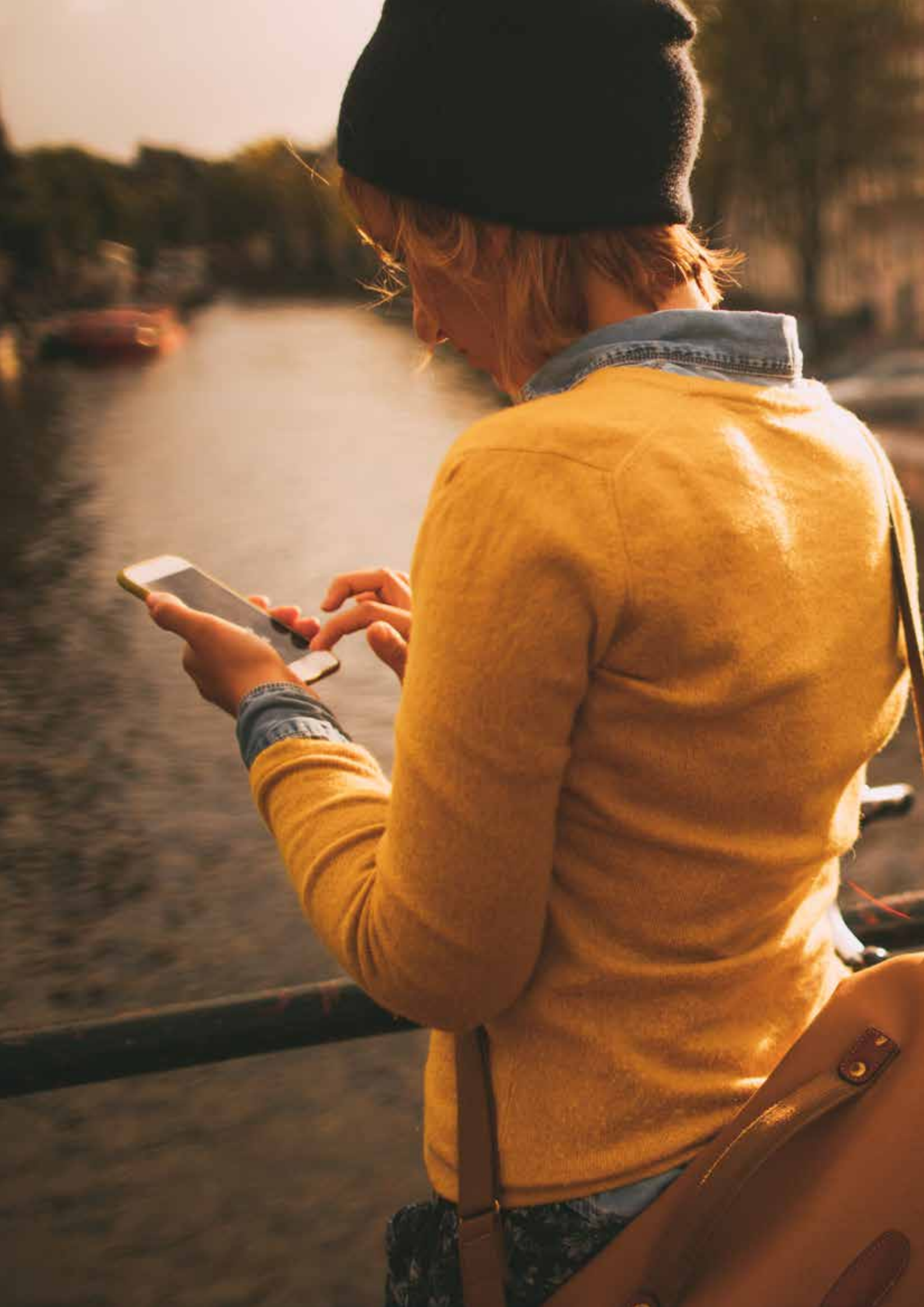
Herav tilskudd til kommuner- og fylkeskommuner (merverdiavgift) 22 816 398 749

Herav tilskudd til private og idelle virksomheter (merverdiavgift) 2 009 080 530

Dette gjelder kompensasjon for merverdiavgift

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.				
Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen				
		31.12.2017	31.12.2017	
		Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler				
	Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	Sum	0	0	0
Omløpsmidler				
	Kundefordringer	12 654 178		12 654 178
	Andre fordringer	4 211 190 247	3 985 992 493	225 197 754
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 000	2 000	0
	Sum	4 223 846 425	3 985 994 493	237 851 932
Langsiktig gjeld				
	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld				
	Leverandørgjeld	-86 400 304		-86 400 304
	Skyldig skattetrekk	-146 737 683	-146 737 683	0
	Skyldige offentlige avgifter	-2 184 585	-1 228 362	-956 223
	Annen kortsiktig gjeld	-598 553 421	-439 128 375	-159 425 046
	Sum	-833 875 993	-587 094 420	-246 781 573
Sum		3 389 970 433	3 398 900 073	-8 929 641

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

SKATTEETATEN
Org. nr.: 974761076

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Skatteetatens årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2017.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at - 957 348 088 326 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Skatteetatens årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2017 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2017, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forholdene vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene har vi håndtert gjennom revisjonen og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt når det gjelder disse forholdene.

Revisjon av fellesinnkrevingen

Fellesinnkrevingen av formues- og inntektsskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift ivaretas av skatteoppkreverne. De kommunale skatteoppkreverne var i 2017 organisert i 242 enheter. Disse skatteoppkreverne er administrativt underlagt kommunene og avlegger egne skatteregnskap. Skatteetaten er av Stortinget tillagt det overordnede ansvaret for kontroll av fellesinnkrevingen og har etablert fem regionale kontrollenheter for å ivareta nødvendig internkontroll på området.

Riksrevisjonen har ansvar for den eksterne regnskapsbekreftelsen og uttaler seg i revisjonsberetningen om statens og folketrygdens andel av skatteinntektene. Statens og folketrygdens andel av fellesinnkrevingen framgår i Skatteetatens årsregnskap i bevilgningsoppstillingen på kapitlene 5501 Skatt på formue og inntekt, 5502 Finansskatt og 5700 Folketrygdens inntekter. Av note 6 omfatter fellesinnkrevingen Trinnskatt, formuesskatt mv., Fellesskatt, Trygdeavgift, Arbeidsgiveravgift, Svalbardskatt og avgifter samt Finansskatt.

Fellesinnkrevingen er vurdert som et sentralt forhold i revisjonen på grunn av antallet skatteoppkrevdere, hvor kontrollmiljøene er ulike både i størrelse og organisering. Det er utfordringer med å etablere internkontroll som sikrer helhetlig og systematisk kontroll av skatteoppkreverne.

Riksrevisjonen har testet automatiske og manuelle kontroller som Skatteetaten har etablert for å sikre et riktig skatteregnskap, herunder internkontrollen som er etablert gjennom de regionale kontrollenhetene. Vi har testet relevante kontroller som de regionale kontrollenhetene har gjennomført for de kommunevise skatteregnskapene. Kontrollomfang og systematikk varierer mellom de regionale kontrollenhetene og det gjenstår arbeid med å få på plass et helhetlig overordnet rammeverk. Vi har derfor foretatt analyser av regnskapsdata fra skatteoppkreverne og gjennomført ytterligere detaljtester rettet mot skatteoppkrevernes regnskapsføring. De gjennomførte revisjonshandlingene inngår som del av grunnlaget for vår samlede konklusjon om regnskapet.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–IV). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999. Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde

Vi kommuniserer med ledelsen og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomfører vi utvalgte revisjons handlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss med moderat sikkerhet om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontroll handlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontroll handlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, har vi avdekket følgende brudd på administrative regelverk:

- Brudd på Reglement for økonomistyring i staten §14 a) som sier at alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll for å sikre at forutsatte inntekter kommer inn, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 2.5.1 Generelt om transaksjonskontroller og punkt 2.5.3 Transaksjonskontroll av inntekter. Begrunnelsen for vår vurdering vil bli omtalt i Dokument 1 (2018-2019).
- Brudd på Reglement for økonomistyring i staten §14 f) som sier at alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll for å sikre at økonomistyringen er organisert på en forsvarlig måte og utføres i samsvar med gjeldende lover og regler jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 4.3.6., 3. ledd som omhandler krav til internkontroll knyttet til endring i lagrede data uten bruk av applikasjonenes normale funksjoner. Det er påvist svakheter vedrørende fellesbrukere, logging og manglende oppfølging av logger ved direkte pålogging i merverdiavgiftsapplikasjonens database.

Med unntak av disse regelverksområdene er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 30.04.2018

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Merethe Nordling
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur